Vol. II

No. 6

11th March, 1981.

(Wednesday)

20 Phalgun, 1902 S. E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES.
Oral Answers to Questions.	.. 501
Short Notice Questions and Answers.	.. 535
Business of the House.	.. 538
Matters under Rule 329 :	
re : Displacement of 6000 families at Steel Plant site, Visakhapatnam and lapse of funds provided for 1980-81.	.. 539
Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance:	
1. Forcible collection of arrears by the Co-operative Rural Banks in the drought affected areas.	.. 542
2. Replacement of old buses plying between Visakhapatnam and Srikakulam and other routes.	.. 545
3. Adament and anti-labour attitude of Sarvaraya Textile Mills at Vizianagaram.	.. 548
Papers Laid on the Table.	.. 551
Annual Financial Statement (Budget) for 1981-82. —General Discussion.	.. 551
Budget for 1981-82 (Vote on Account)	.. 591
Appendix.	.. 595

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD.
1981

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker: .. Sri Kona Prabhakara Rao.

Panel of Chairmen: .. 1. Sri A. Eswara Reddy.
2. Sri Koratala Satyanarayana
3. Sri V. Sobhanadreeswara Rao
4. Sri N. Yetiraja Rao.
5. Smt. Jeevaratnam Naidu
6. Sri B. Sitaramaiah.

Secretary: .. Sri E. Sadasiva Reddy.

Joint Secretary: .. Sri D. L. Narasimham.

Deputy Secretary: .. Sri M. Ramanadha Sastry.

Assistant Secretaries: .. 1. Sri S. Purnananda Sastry.
2. Sri Md. Ghouse Khan.
3. Sri T. L. Balaram.
4. Sri M. Viswanatham.
5. Sri J. V. Ramana Murthy.
6. Sri P. Bashaiah.
7. Sri A. V. G. Krishna Murthy.
8. Sri M. Hanumantha Rao.
9. Sri K. Seshaiah.

Chief Reporter: .. Sri Habeeb Abdur Rahman.

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES, OFFICIAL REPORT

Twelfth Day of the Eigth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday the 11th March, 1981.

The House met at Nine of the Clock.

(MR. SPEAKER IN THE CHAIR)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

Mr. Speaker :—The Minister for Education has requested me to take up his questions first, because, his sister is being operated. I have accepted it.

Purchasing of book "Gandhiji Ninda Nurellu" Primary and Upper Primary School pupils

141—

*6904-Q.—Sri M. Omkar (Narasampet) :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government through their G.O. No, 2645/F1/79-4 Edn., dt. 10-10-1980 of Education Department directed all the District Educational Officers to purchase the book entitled 'Gandhiji-Ninda Nurellu' for Primary and Upper Primary School pupils costing Rs. 2.00 lakhs for each district from Annapurna Publications, Vijaywada by paying Rs. 25 for each book drawn from the contingency fund ;

(b) whether it is also a fact that nearly an amount of Rs. 50.00 lakhs was misappropriated in this regard ; and

(c) if so, the steps taken by the Government in the matter ?

Minister for Education (Sri B. Venkatrama Reddy) : (a) In Government Memo. No. 2645/F1/79-4 Edn., dated 10-10-1980, Government have commended the purchase of Book 'Gandhi Mahatmudu Nurellu' published by Annapurna Publishers, Vijayawada for use in schools under all managements. It was also ordered that the expendi-

*An astriscsk before the name indicates confirmation by the Member.

ture in this regard can be met from the 6% contingent grant released by Government without any extra financial commitment to the Government. The commendation is only voluntary and not compulsory.

(b) No amount on this account has been spent by the District Educational Officers.

(c) Does not arise,

శ్రీ ఎం ఓంకార్ :— కంపల్సరీగా తీసుకునే విధంగా జి ఓ. ఇష్యూ అయింది. ఆ తరువాత నేను ప్రెస్ స్టేటుమెంటు ఇవ్వడం తరువాత మంత్రిగారు జోక్యము చేసుకొని ఆపి వేయడం జరిగింది. కంపల్సరిగా తీసుకోమని లేదు. అనడం సరికాదు.

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి:—దీనిలో మాత్రం కంపల్సరీ అనే ఆర్డర్ లేదు. అది డిప్యూటీ డైరెక్టరు అర్థము చేసుకోవడంలో పొరపాటు. అతనిని సస్పెండు చేయడం జరిగింది, ఎంక్వయిరీ కూడా జరుగుతోంది.

Opening of Junior College at Naupada

142—

*6553 -(T) Q.—Sarvasri G. Latchanna (Sompet) V. Shobanadreeswara Rao (Vuyyur), P. Janardhan Reddy (Kamalapur) and S. Jaipal Reddy (Kalvakurti):—Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) the district-wise and date wise applications and the deposits made requesting for opening of Junior Colleges; and

(b) the orders issued by the Government for openining of such Junior Colleges for 1980-81 academic year and whether a Junior College at Naupada is also included in those orders?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి.—

(ఎ) వివరణ సభాసమక్షంలో ఉంచబడింది.

(బి) 18 ప్రభుత్వ జూనియరు కాలేజీలు, 19 ప్రయివేటు జూనియరు కాలేజీలు 1980–81లో ప్రారంభించడానికి అనుమతి ఇవ్వబడింది. అందులో నౌపాడ ప్రభుత్వ జూనియరు కాలేజీ ఒకటి.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE.

THE PROPOSALS RECEIVED FOR OPENING OF GOVERNMENT JUNIOR COLLEGES DURING 1980-81.

ANDHRA AREA :

Name of the sponsoring agency.	Place at which the Junior College is proposed to be started.	Date of application.	Deposit made by the Committees
(1)	(2)	(3)	(4)
Srikakulam District /			Rs.
1. Naupada College Committee, Naupada, Tekkali Taluk.	Naupada	27-3-1978	1 00 lakh
2. Junior College Committee, Kurupam Taluk	Kurupam	11- 2-1979	Not deposited.
3. M.L.A., Priya Agraharam, Narasampeta Taluk.	Priya Agraharam	11- 4-1979	Do
3. Collector & District Magistrate, Srikakulam	Gumma Laxmipuram	10- 5-1978	Do
5. Private Junior College Committee, Kaviti	Kaviti	12- 7-1979	1 00 lakh
6. P, Ashok Gajapathi Raju, M.L.A.	.. Bhadragiri	25- 8-1979	Not deposited.

(1)	(2)	(3)	(4)
Visaakhapatnam District /			Rs.
7. K. Appadu Dora, Trustee, Kommuru Appadu Dora Ednl. Trust, Bhogapuram.	Bhogapuram	14-2-1979	25,000
8. M.L.A., Payakaraopeta, Yellamanchili Taluk	Payakaraopet	7-5-1978	Not deposited.
9. M.L.A., Madugula Taluk	.. Madugula	16-3-1979	Do.
10. Project Officer, I.T.D.A., Paderu	.. Upper Sileru	10-5-1977	Do.
East *Godavari District /*			
11 Sri Padmanabham, M.L.A., Kirlampudi	.. Kiralampudi	10-4-1979	Do.
12 Perumalla Swamy, President, College Committee, Mamidikuduru.	Mamidikuduru	25-4-1978	50,000
13. Lions Club, Rajahmundry	.. Rajahmundry (Girls)	13-3-1980	Not deposited.
West Godavari District /			
14 President, Arya Vysya Yuvajana Sangam, Kamavarapukota.	Kamavarapukota	1-3-1980	Do.
Krishna District /			
15. M.L.A., Nuzividu	.. Agiripalli	9-2-1979	50,000
16. Members of Housing and Yourth Services	.. Punadipadu	16-12-1978	Not deposited.

(1)	(2)	(3)	(4)
17. Sri M. Sambasiva Rao, Surpanch, Veeravalli	Veeravalli	24-3-1980	Not deposited.
18. Junior College Committee' Pamarru	.. Pamarru	23-6-1980	1.50 lakhs.
Guntur District:			
19. College Committee, Modukur Taluk	.. Modkur	9-6-1979	Not deposited.
20. Secretary, Village Committee, Nuthakki	.. Nuthakki	27-6-1979	Do.
21. Nethaji Youth League Battiprolu	.. Battiprolu	23-10-1979	Do.
Prakasam District:			
22. President Junior College, Inkollu, Chirala Taluk.	Inkollu	16-8-1979	1.00 lakh
23. Boppa Venkatasubbaiah, President, Junior College Committee, Santamagulur.	Santhamagulur	19-5-1980	Not deposited.
24. Junior College Committee, Chimakurthy	.. Chimakurthy	4-7-1980	1.00 lakh.
25. Sri K. Brahmananda Reddy, M.P. Narasarao pet.	Pedda Dornal.	23-4-1980	Not deposited.
26. Junior College Committee, Darsi	.. Darsi	9-6-1980	50,000.
Nellore District:			
27. Sri S.Y. Sundar Murthi, Surpunch, Bitragunta Kavali Taluk.	Bitragunda	25-7-197[illegible]	Not deposited.

(1)	(2)	(3)	(4)
Anantapur District:			
28. President, College Committee' Narpala ..	Narpala	23-6-1979	1.00 lakh.
29. Sri M. Nizamvali, Hon'ble Minister for Mines.	Talupula	25-2-980	79,500.
Cuddapah District:			
30. School Committee, Nandalur	Nandalur	27-3-1980	Not deposited.
31. D.L. Ravindra Reddy, M.L.A., Mydukuru ..	Mydukuru	12-5-1980	Not deposited.
Kurnool District:			
32. Government Quarters, B. Camp, Residents Association, Kurnool.	Kurnool	23-3-1980	Not deposited.
Chittoor District :			
33. Womens College Committee, Madanapalli	Madanapalli (for Girls).	20-4-1980	50,000
Kurnool District :			
34. Junior College Committee, Loddipalli, Kurnool District.	Loddipalli	22-5-1980	1.00 lakh.

(1)	(2)	(3)	(4)
35. Junior College Committee, Sanjamala, Koilkuntla.	Sanjamala	27-6-1980	Not deposited.
Medak District (Telangana Area) :			
36. Sri M. Rangareddy, Chairman, Govt. Junior College Committee, Gajwel.	Gajwel	26-3-1979	23,384.
37. Sri R. Mutyamreddy, M.L.A., Ramayanpet	Ramayanpet	31-7-1979	21,161.
38. Sri V. Rajeswara Joshi, Ex-M.L.A., and Freedom Fighter.	Sankarampet	3-6-1980	Not deposited.
39. District Educational Officer, Medak ..	.. Koheer	29-5-1980	Not deposited.
40. Students Union, Government College, Siddipet.	Siddipet	13-12-1979	Not deposited.
41. S. Altaf Hussain & Others ..	.. Sangareddy	8-3-1980	Not deposited.
Ranga Reddy District :			
42. Sri N. Anantareddy, M.L.A. ..	.. Ibrahimpatnam	2-1-1978	50,000.
43. Sri Anantareddy, Sarpanch ..	. Chinna Golkonda	4-9-1979	Not deposited.
44. Sri B. Machender Rao, M.L.A.	.. Bolaram	4-9-1979	Not deposited.
Warangal District ;			
45. Villagers of Wardhannapet. ..	.. Wardhannapet	29-9-1979	Not deposited.
46. Weaker and Backward Classes of Sivunipalli	Sivunipalli	29-9-1979	Not deposited.

(1)	(2)	(3)	(4)
			Rs.
47. Sri J. Janardhan Reddy, M.L.A.	.. Mahabubabad	15–1–1979	Not deposited.
48. Hon'ble Secretary of Chamber of Commerce, Warangal	Warangal	8–12–1979	Not deposited.
49. Sri P. Jagan Naik, M.L.A. ..	.. Govindaraopet	4–5–1979	50,000.
Karimnagar Nistrict :			
50. Sri D. Chinnamalliah, M.L.A. ..	.. Husnabad	22–3–1978	Not deposited.
51. Sri N. Sripathi Rao, M.L.A. ..	.. Choppadani	16–11–1978	Not deposited
52. Sri V. Venkateswara Rao M.L.A.	.. Metpalli	16-11-1978	1.00 Lakh
53. Sri Ch. Rajeswara Rao, M.L.A..	.. Vemulavada	26-9-78	Rs. 1.00 Lakh
Mahabubnagar District :			
54. Sri D.K. Samarasimha Reddy, M.L.A.	.. Ieez	31– 1–1980	Not deposited.
Nalgonda District			
55. President, Lions Club ..	.. Neredcherla	17–11–1979	Not deposited.
Nizamabad District :			
56. President, Education Committee, Biknur	.. Biknur	8– 9–1978	25,000.
57. S. Santhosh Reddy, M.L.A., President, College Committee, Bhimgal.	Bhimgal	..	50,000

Adilabad District				
58.	Sri P. Ganga Reddy, Hon'ble Minister for Excise.	Nirmal	8- 8-1978	Not deposited.

THE PROPOSALS RECEIVED FOR OPENING OF PRIVATE JUNIOR COLLEGES DURING 1980-81 (ANDHRA AREA).

Sl. No.	Name of the sponsoring agency.	Place at which the Junior College is proposed to be started.	Date of application.	Deposited made by the Committee.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Srikakulam District :				Rs.
1.	Sri B. Chandrasekharam and others. ..	Kotabommali Tekkali Taluk.	8- 8-1978	Not deposited.
East Godavari District :				
2.	President & Secretary, The Anaparthy Edal. Society, Anaparthy.	Anaparthy	1-10-1979	1.00 lakh.
3.	Mukteswaram, Sri K. Prabhakara Rao, President, Sri Naraharisetti Venkatarao College, Mukteswaram, East Godavari District.	Mukteswaram	11-6-1980	1.00 lakh.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Krishna District :				Rs.
4.	Secretary & Correspondent, Rajasthani Hindi Vidyalaya, Vijayawada.	Vijayawada	20– 3–1979	Not deposited.
Guntur District :				
5.	K. Satyanarayana Reddy' Kondaveeti Educational Society.	Phirangipuram	24– 5–1979	..
6.	P. Benjamin, Residential School, Karuna-nilayam, Kolakalur.	Kolakalur, Tenali Taluk	26– 7–1977	..
7.	Anne Ravi Kumar, Tenali ..	.. Tenali	19–11–1979	..
8.	Head Mistress and Correspondent, Hind High School for Girls, Narasaraopet.	Narasaraopet	29–10–1979	75,000.
9.	D. Appaiah, President, Kasu Vengala Reddy Ednl. Society, Chilakaluripet.	Chilakaluripet	15–3–1980	Not deposited.
10.	Y. Peera Reddy, Secretary & Correspondent, The Kondaveedu Ednl. Society, Guntur.	Guntur	17–4–1980	1.00 lakh.
11.	President, Chalamaiah High School, Guntur.	Guntur	3–5–1980	Not deposited.
12.	Sri V.V. Raghavachari, Secrtary, Adarsh Vidya Samithi, Hyderabad.	Bhattiprolu, Guntur District.	27–5–1980	50,000

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
				Rs.
Nellore District z				
13.	Sri Hari Hara Educational Society, Nellore	A.C. Nagar, Nellore.	30- 5-1978	Not deposite
14.	P. Bojjaiah, Rector Visvapriya Venkatagiri ..	Venkatagiri	12- 3 1980	..
Chittoor District z				
15.	Mrs. B. Indira Pradas, President, Sri Balaji Educational Society, Tirupati.	Tirupati	24 5-1979	..
16.	A. Narasinga Rao, Ex-M.L.A., President, The Public Education Trust, Sankarapuram	Sankarapuram	16- 8-1979	..
17.	Sri A. Eswara Reddy, M.L.A., President, The Renigunta Endl Society, Renigunta.	Renigunta	9 2-1980	50,000.
18.	Sri M. Narayanaswamy Naidu, President, Irala Junior College, Committee Irala.	Irala	26- 3-1980	..
Cuddapah District z				
19.	Sri N. Suryanarayana Reddy, Rayachoti. ..	Rayachoty	3- 3-1980	..
20.	Sri K. Gangi Naidu, Sri Balaji Educational Committee, Cuddapah.	Cuddapah	16- 6-1979	1 00 lakh.
21.	Sri B. Venkatakrishnaiah, Correspondent, Sri Sarada Nilayam High School, Cuddapah.	Cuddapah	9- 9-1979	1 00 lakh.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
				Rs.
22.	Correspondent, St. Joseph's High School, Mariapuram, Cuddapah.	Cuddapah	20-11-1979	1.00 lakh.
23.	Sri B. Obul Reddy, (Uncmployees P.G. Association, Cuddapah.	Kamalapuram	30- 7-1979	50,000.
24.	Sri Saraswathi Educational Society, Kamalapuram.	Kamalapuram	1- 9-1980	..
25.	Douglas Memorial Educational Society, Proddatur.	Proddatur.	16-11-1978	..
26.	Sri A. Gangaiah Chetty, President, Srivasavi Vidya Samsta, Proddatur.	Proddatur	15- 5-1980	1.50 lakhs.
27.	Dr. D.L. Ravindra Reddy, M.L.A. Chairman Ravindra Educational Soicety, Mydukur.	Mydukur	1- 5-1980	40,000.
28.	Dr. D.L. Ravindra Reddy, M.L.A., Chairman, Sri Veerabrahmendra Junior College Committee, Brahmamgarimattam.	Brahmamgarimatham	24- 1-1980	50,000.
29.	Sri R. Raja Gopal Reddy, Ex-M.L.A., R.R.R. Educational Society, Lakkireddipalli.	Lakkireddipalli.	28- 5-1980	50,000.
30.	Sri G. Ramasubba Reddy, M.L.A., Lakkireddipally.	Lakkireddipally.	3- 6-1980	65,000.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Anantapur District :				Rs.
31.	President, Sri Vidya Educational Committee, Anantapur.	Anantapur	2- 8-1978	..
32.	President, Sri Vidyalaya Vidyapeetam, Anantapur.	Anantapur	10-10-1978	..
33.	Chairman, The Andhra Co-operative Spinning Mills Ltd. Guntakal.	Guntakal	15-11-1979	..
Kurnool District :				
34.	Secretary & Correspondent, T.G.L.V. High School, Adoni.	Adoni	13-12-1978	..
35.	Bishop of Kurnool, R.C Mission, St. Mary's High School, Kurnool.	Kurnool	11- 2-1980	1.00 lakh.
36.	Velgode Educational Society, Velgode	.. Velgode	8- 9-1978	35,000.
Mahaboobnagar District :				
37.	Sri M. Krishnaiah, Secretary, The Wanaparthy Educational Society, Wanaparthy.	Wanaparthy (Girls).	1- 5-1979	..
38.	*Nalgonda District* :			
	Sri B.N. Reddy, M.S., President, Navodaya Vidya Samithi, Nakrekal.	Nakrekal	13- 6-1979	..

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Warangal District :				Rs.
39.	C. Janga Reddy, M.L.A., Mahabubia Educational Society, Matwada. Warangal.	Warangal	10- 8-1979	..
Hyderabad District :				
40.	Hon. Secretary, Marwadi Shiksha Samithi, Hyderabad.	Hyderabad	24- 1-1979	..
41.	Secretary & Corespondent. David Memorial Educational Society, Secunderabad.	Tarnaka Girls.	3- 7-1979	1.00 lakh.
42.	V.V. Educational Society, Hyderabad ..	Hyderabad (Girls).	31- 7-1979	75,000.
43.	Hon. Secretary, College of Commerce & Management, Hyderabad.	Hyderabad	17- 9-1979	Not deposited.
44.	Dr. R. Komal, Director, Kamal Tractors & Engines.	Banjara Hills, (Hyd.)	7- 9-1979	..
45.	V.S. Sekar, Freedom Fighter, Raghavendra Educational Society.	Hyderabad	9-11-1979	..
46.	Sri G.L. Sanghi, Secretary. Ashok Kumar Sanghi Charitable Trust, Hyderabad.	Tarnaka (Girls).	29- 9-1979	..
47.	Secretary, New Model Eduational Society, Kamalanagar, Hyderabad.	Kamalanagar	24- 1-1980	..
48.	Secretary, Maharshi Dyan Vidya Peeth, Begumpet, Hyderabad.	Begumpet, (Girls)	25- 5-1980	1.00 lakh.
49.	Navodaya Vidya Samithi, Hyderabad ..	Khairatabad, Hyderabad.	26- 5-1980	..
50.	Dr. P. Somanath, Secretary & Correspondent, Sanjay Educational Society, Hyderabad.	Premnagar Colony, New Mirzalaguda.	10- 6-1980	..

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు (ఉదయగిరి):—జూనియర్ కళాశాలకు అనుమతి ఇచ్చే విషయంలో కార్పస్ ఫండు డిపాజిట్ చేయకుండా ఎవరికైనా అనుమతి ఇచ్చారా? అది ఏది? మీరు పాటించిన ప్రమాణాలు ఏమిటి?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి:—జూనియర్ కాలేజిగాని డిగ్రీ కాలేజిగాని స్థాపించాలి అంటే కార్పస్ ఫండు ఇవ్వకుండా ఇచ్చేపద్ధతి లేదు. కాని ఒకే ఒక కాలేజి విషయంలో కార్పస్ ఫండు లేకుండా అనుమతి ఇవ్వడం జరిగింది. వారు అంతకుముందే బిల్డింగు ఏర్పాటు చేసుకొని, ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చరు ఏర్పాటుచేసుకొని ఆ కాలేజి స్థాపించారు. ఆ కాలేజి ఇప్పుడు చాల మిన్నగా నడుస్తూ ఉంది. అది సత్యసాయిబాబా కాలేజి, పుట్టపర్తి.

Collection of Funds by Co–operative Deputy Registrar in the name of Coastal Floods, Vizag

133--

7754 Q-Sri K. Govinda Rao (Anakapalli);—Will the Minister for Cooperation be pleased to state:

(a) whether funds are being collected by Co-operative Deputy Registrar and C. S. Rs. and other Co–operative Central Bank staff in Visakhapatnam district for helping a private concern by name coastal floods, Waltair Visakhapatnam district in the year 1980;

(b) if so, the amount of money so far collected in this regard; and

(c) the name of the proprietor of that concern and how is the Cooperative Department interested in this concern ?

సహకారశాఖామంత్రి (శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి):—

(అ) ప్రభుత్వం దగ్గర సమాచారం ఉన్నంత మేరకు సహకారశాఖ ఉద్యోగులు, విశాఖపట్టణంలోని విజయనగరం కేంద్ర సహకార సిబ్బందిగాని ప్రయివేటు సంస్థకు సహాయం చేయటానికి నిధులు వసూలు చేయలేదు.

(ఆ), (ఇ) ఆ ప్రశ్నే తలెత్తదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—మేము ఈస్ట కోస్టు ఫుడ్స్ అని అడిగాము ఫ్లడ్సు కాదు. మా ప్రాంతంలో మామిడి అనాస బాగా ఉన్నాయి. అందుచేత అక్కడ కోపరేటివ్ సెక్టారులో అక్కడ ఒక ఫ్రూట్ ప్రోసెస్ యూనిట్ పెడతారా అక్కడ అటువంటి యూనిట్ లేకపోవడంవల్ల ఇతరులువచ్చి దోచుకోవడం జరుగుతోంది, ప్రజలకు చాల నష్టము కలుగుతోంది. కోపరేటివ్ సెక్టారులో అటువంటి యూనిట్ ఒకటి పెడతారా?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి:—ఈ ప్రశ్నకు వారు అడిగిన ప్రశ్నకు ఏమీ సంబంధం లేదు. వారు సలహా చెబుతున్నారు కాబట్టి పరిశీలన చేస్తాము.

వారిని తొలగించటం జరిగింది. 3-4-80 లో వారి ఆస్తులు, 4-5-80 లో పాలకవర్గం ఆస్తులు ఎటాచ్ చేయడం జరిగింది. రైసుమిల్లు, షెడ్డు హౌసు, ల్యాండెడ్ ప్రాపర్టీ ఒకటిన్నర ఎకరాలు, ఈ ప్రాపర్టీని ఇంటిరిమ్ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ఒక మాసంలో ఎటాచ్ చేయడం, ఆర్బిట్రేషన్ ఫయిల్ చేయడం జరిగింది. ఈ చర్యలన్నీ డిపార్టుమెంటు చాలా త్వరగా చేశారని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె రాజరత్నం :—మంత్రి ఎంక్వయిరీ అయ్యాక ఫయినల్ రిపోర్టు తెప్పిస్తామని అన్నారు. సంతోషం. కానీ అక్కడ ఉన్న ప్రెసిడెంటు ఒక రాజ్యసభ సభ్యుడికి బంధువు, అందువల్ల ఆ ఎంక్వయిరీ అంతా ఒక ఫార్సుగా చేసే అవకాశం వుంది ఆలా జరగకుండా ఉండడానికి త్వరగా ఆ రిపోర్టును తెప్పించమని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. 9-10 a.m.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :—వారు ఎవరి బంధువో ఏమిటో తెలియదు గానీ—ఇంటిరిమ్ రిపోర్టువచ్చింది, ఏక్షన్ తీసుకోడం జరిగింది. ఫయినల్ రిపోర్టు వారం రోజుల్లో వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. రాగానే క్రిమినల్ చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె గోవిందరావు ; —కోపరేటివ్ సొసైటీస్‌లో విపరీతమైన కరప్షను, ఫ్రాడ్, మిస్‌ప్రాప్రియేషన్ జరుగుతున్నది. ఇట్ హేజ్ బికమ్ ది ఆర్డర్ ఆఫ్ ది డే. ఇలాంటి కేసులు జరిగినప్పుడు నేరస్థులకు ఎగ్జంప్లరీ పనిష్‌మెంట్ ఇవ్వకపోతే- అలాంటివి చేయడం అలవాటు అయిపోయి—చివరికి ఈ కోపరేటివ్ మూవ్‌మెంటే ఫెయిల్ అయిపోయే ప్రమాదం వుంది. కనుక దాని గురించి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :— ఆలోచించాము ప్రజాప్రతినిధులను ఎన్నిక చేయడం ఒకటే దానికి మార్గం. గోవిందరావుగారితో పాటు నాకు కూడా ఈ విషయంలో బాధగా వుంది. ఎటువంటి చర్యలు తీసుకుంటే ఈ కరప్షనును రూటౌట్ చేయవచ్చు అని పరిశీలించే సందర్భంలో వారు చెప్పిన సూచనలు కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుంట ము.

Organisation of Exports and Imports of Goods Through S.T.C.

137—

*4681 Q,—Sri K.B Siddaiah (Puttoor) :—Will the Minister for Commerce and Export Promotion be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government have taken a decision that the Exports and Imports of the Departments of the Government and Public Undertakings should be organised through the State Trading Corporation.

(b) if, so. the particulars of various goods proposed to be exported and to whom they will be exported,

(c) the particulars of goods to be imported and the places from which they will be imported ; and

(d) the facilities that have been extended to the S T.C. for organising the same ?

Minister for Industries and Commerce (Sri M M Hashim) : (a) Yes Sir, The Andhra Pradesh State Trading Corporation Ltd has been nominated as Agency for all imports and exports on behalf of the Government of Andhra Pradesh and its agencies and orders were accordingly issued in G,O.Ms No. 401, Industries and Commerce dated 11-5-1979 But agencies like Andhra Pradesh State Textile Development Corporation and Andhra Pradesh State Handloom Co-operative Society Ltd,, Andhra Pradesh Mining Corporation Ltd,, and Girijan Co-operative Corporation which were exporting their products even before issue of the orders of the Government have been continuing to do their exports as they are having expertise in this regard Recently, the Andhra Pradesh Agro Industries Corporation Ltd. has been permitted to handle imported urea as per the directions of the Government of India by exempting them from the purview of G.O Ms. No 401. Industries and Commerce dated 11-5-1979.

(b) (c) and (d) A Statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT

(b) Rice, Vegetables, Red Sanders Wood, Cotton, Spices, Handicrafts, Gum Karaya etc., for export to U.K., Middle East, Japan, Singapore, West Germany, U.S.A.

(c) Printing Machines, Automobile equipments and parts, Medical and Research equipments, Spares, Chemicals, Cement, Industrial Raw Materials etc, Imorting from U.S A , U.K., Japan, North Korea, Holland, Denmark, Spain West Germany, Italy.

(d) Facilities offered to the Andhra Pradesh State Trading Corporation Ltd., on the export side.

The concerned supplying departments/agencies of the Government offer the following facilities—

(i) providing of samples required to be sent to the prospective buyers abroad ,

(ii) furnishing the technical information concerning the items sought to be exported.

(iii) Processing of the materials meant for exporting.

(vi) Offering the materials for pre-shipment inspection wherever necessary ; and

(v) Helping in the matter of export packing.

Facilities offered to the Andhra Pradesh State Trading Corporation on the imports side by the indenting Departments/Agencies

(i) furnishing to the Corporation the contracts, if any concluded with the foreign suppliers wherever available ;

(ii) providing the documents such as import licences, C.C.P. N.M.I. Certificates, duty exempt certificates ; and

(iii) deputing the technical officers wherever necessary to answer the objections, if any, raised by the Customs authorities at the time of the clearance of the consignments.

Sri V. Shobanadreeswara Rao :—Rice is one of the items which re to be exported by S.T.C. We hope the Government and the Minister is aware of the fact that the paddy producers in the State re feeling it very difficult to sell away their paddy. Has the S.T.C. cquired any order for export of rice from Andhra Pradesh to other ountries to earn foreign exchange and also to provide better price to the farmers of the State ? Let the Minister clarify.

Sri M. M. Hashim :—The Commerce Department did not go the market to purchase. For the quota alloted to them, they go F.C.I. The F.C.I. has let down the price.

Sri V. Shobanadreeswara Rao :—FCI purchases Paddy from ll over the country. Andhra Pradesh has reached a stage as far as ice production is concerned. Our State is surplus in rice production The northern States like Haryana and Punjab have become surplus. Naturally we can't expect justice from the FCI. Andhra Pradesh Government should take more interest to earn foreign exchange and also to provide better price to the farmers by exporting rice from our State to gulf countries.

Sri M. M. Hashim :—It is a good suggestion by the Member. I will make efforts. I will go more in details and see that point is achieved by the department.

Increase of Support Price of Paddy

195—

*7749 Q.—Sri G. Mallikarjuna Rao (Gurjala) :—Will the Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether it is a fact that our State has announced the increase in the support price of paddy by ten rupees; and

(b) if so, why it is not implemented so far?

పౌర సరఫరాల శాఖ తరిఫున (శ్రీ కె. రోశయ్య) :—(ఏ) అవునండీ.

(బి) ఇటీవలే అమలు పరచబడింది.

శ్రీ జి. మల్లిఖార్జునరావు:— ఇది అమలు పరచిన తరువాత ఎంత మొత్తం రైతులకు ఈ రు. 10 చొప్పున ఇచ్చారు? ఇంత ఆలస్యం కావడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ కె. రోశయ్య (రోడ్డురవాణా శాఖామంత్రి):—తమకు తెలుసు. రాష్ట్రప్రభుత్వం, కేంద్రప్రభుత్వం ప్రకటించిన ధరలకు అదనంగా ఇవ్వడానికి నిర్ణయించి ప్రకటించిన ధర క్వింటాలుకు రు. 10 లకు జి.ఒ. 5-1-81 ఇష్యూ చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వానికి ఏజంట్సుగా ఉండి కొనుగోలు చేసిన సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్, ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియావారు తీసుకున్న ధాన్యానికి ఈ హెచ్చింపు ధర చెల్లించబడుతుందని చెప్పడం జరిగింది. ఫుడ్ కార్పొరేషన్‌వారు 2,603 మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యం కొన్నారు. దీనికి రు. 10 అదనంగా చెల్లించి కొనడం జరిగింది. ఆవిధంగా సివిల్‌సప్లయిస్ కార్పొరేషన్‌కు రు. 3,49,600, ఫుడ్ కార్పొరేషన్‌కు రు. 2,60,300 రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన డబ్బు నుంచి చెల్లించడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు (ఉదయగిరి)—డిసెంబరు 5 వ తేదీన రాష్ట్రప్రభుత్వం మద్దతు ధర క్వింటాలుకు రు. 10 చొప్పున పెంచుతున్నామని ప్రకటించింది. జి. ఒ. 20-1-81 న జారీ చేశారు. దానిని క్రింది స్థాయిలో ఉన్న అధికారులు ఎప్పటి నుంచి అమలు జరపాలి అన్న మీమాంసలో పడి అమలు జరపలేదు. మన రాష్ట్రంలో 20 లక్షల టన్నుల సర్ప్లస్ ధాన్యం ఉన్నది. ఈ జి.ఒ. ఇచ్చిన తరువాత అది క్రిందికి వెళ్ళి జరిగిన జాప్యానికి కారకులు ఎవరు? మీరు ముందు అమ్మకున్న వారికి రశీదులు పెట్టుకుంటే రు. 10 ఇస్తామని అప్పటి వ్యవసాయ శాఖ స్టేట్ మంత్రి శ్రీ గోగినేని నాగేశ్వరరావుగారు ప్రకటించారు. ఆయన ఇచ్చిన హామీ ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? వస్తే ఆ హామీని అమలు పరచడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు?

శ్రీ కె. రోశయ్య :—The G. O. issued on 5-1-81. డిశంబరులో మద్దతు ధరకు అదనముగా రు. 10 ఇవ్వడానికి అంగీకరించినటువంటి మాట నిజమే కాని దానిని చెల్లించే విధానం-ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా చెల్లించాలా లేకపోతే ఎలా అ డిటెయిల్స్‌కి కొంత సమయము పట్టింది. ఏమైనా 5-1-81న జి వో ఇవ్వడం జరిగింది. జివో ఇచ్చాక ఇంప్లిమెంటేషన్‌లో జాగు జరిగినట్లు నా దగ్గర సమాచారము లేదు. మన రాష్ట్రములో మిగులు ధాన్యము చాలా ఉన్న మాట నిజమే. కాని మిత్రులు వెంకయ్యనాయుడు గారికి చెపుతున్నాను. 5-1-81 కి ముందు, జి.వో ఇష్యూ కాక ఉన్న సమయంలో యఫ్ సి ఐ కి వచ్చినటువంటి ప్యాడి మొత్తము 2,500 టన్నులు. అంటే యఫ్.సి.ఐ లేదా సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించిన మద్దతు ధర

తీసుయితే ఉందో దాని కంటే ప్రైవేటు మార్కెటు ధర ఎట్రాక్టివ్‌గా ఉన్నందు వల్ల రైతాంగము ప్రైవేటు మార్కెటు ధర ఎట్రాక్టివ్‌గా లేదో అక్కడ మాత్రమే యఫ్.సి.ఐ. కి రావడం జరిగింది. 5-1-81 తరువాత 2603 టన్నులు మాత్రమే ఖరీదు చేయడం జరిగింది. నాగేశ్వరరావుగారు ఏమి చెప్పారో నాకు తెలియదు.

శ్రీ యస్. జైపాల్‌రెడ్డి:—అసలు అక్టోబరు నవంబరు నెలలలోనే రైతులు డిస్ట్రెస్ సేల్ చేశారు మీరు సకాలములో యఫ్.సి.ఐ సెంటర్స్ ఓపెన్ చేయలేకపోయారు. అందుచేత రు. 105 కంటె తక్కువ రేటు ఉన్నా రైతులు ప్రైవేటు వ్యాపారస్థులకు అమ్ముకున్నారు. ఇక్కడ ఇప్పుడు రెండు ప్రశ్నలు ఉదయిస్తున్నాయి. (1) ఈ జి.వో రాకముందు ఎవరయితే యఫ్‌సిఐకి అమ్మారో వారికి రు. 10 ఇస్తారా? (2) ఎవరయితే జి వో రాకముందు ప్రైవేటు వ్యాపారస్తులకు అమ్మారో వారు రిసీట్స్ పెట్టుకుంటే వారికి మీరు రీఇంబర్స్ చేస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:—పర్చేజ్ సెంటర్స్ ప్రారంభించిన సందర్భములో కానివ్వండి—మిగిలిన ప్రొక్యూర్‌మెంట్ కార్యక్రమాలు అన్ని కూడా యఫ్.సి.ఐ. పర్చేజెస్ ఉన్నంతవరకు కొన్ని ఇబ్బందులు తప్పవనుకుంటున్నాను. యఫ్.సి.ఐ. మీద ఫుల్ కంట్రోలు రాష్ట్రప్రభుత్వానికి లేదు. వారు గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు తీసుకొని నడుస్తూ ఉంటారు. దానివల్ల కొన్ని చిక్కులు ఉన్నమాట నిజమే పోతే ప్రైవేటు రంగములో రైతు అమ్మినటువంటిది వాటికి రు. 10 ఇచ్చే సందర్భము కాని అవకాశం కాని ఉండయించదు అనుకుంటాను. ప్రయర్ టు 5-1-81 జి వో. ఇష్యూ కాకుండా ఉన్నప్పుడు యఫ్.సి.ఐ. రైతు అమ్మినటువంటి దానికి కూడా ఇవ్వడం సాధ్యం కాదని నేను అనుకుంటున్నాను. బట్ ఎనీవే మిత్రులు చెప్పిన సమాచారం మీద ఫర్‌థర్‌గా ఎగ్జామిన్ చేయమని నేను అడుగుతాను.

శ్రీ కె. బాపిరాజు (కైకలూరు):—ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ రు. 10 అనేది రైతు మిల్లర్సుకు అమ్ముకొన్నది ఇవ్వడం అసాధ్యం అన్నారు. దానితో మేము ఏకీభవిస్తాము. ఎందుకంటే పూర్వము మనము చేసినటువంటి ప్రామిస్ సరిపోతుందని మిల్లర్స్‌కి ఇచ్చినటువంటి ధాన్యానికి రు. 10 ఇమ్మంటే సహజంగా ఉండదు. యఫ్.సి.ఐ. కి గాని, సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్‌కి గాని ఇచ్చిన దానికి రశీదు ఉంటే దానికి రు. 10 ఇస్తాము అన్నమాట వాస్తవం. ఆ రకంగా ప్రజలకు మేము కూడా చెప్పాము. అమ్మిన తరువాత ఆ రసీదు పెట్టినా ఇవ్వలేని మాట వాస్తవం, వారు కృష్ణా జిల్లాకు 50 లక్షలు కేటాయించారు. అయితే నేను చివరగా కోరేది ఏమిటంటే - మరల వారు మాట ఇచ్చినా, ఏమి చేసినా కరక్టుగా చేయగలిగింది చెప్పగలిగితే మేము కరక్టుగా వారి దగ్గర చెప్పగలుగుతాము. ఇటువంటి సమాచారము మరల మిత్రులు జైపాల్ రెడ్డిగారు చెప్పక్కరలేకుండా మేము సరిచేసుకుంటాము. దయచేసి క్లియర్‌గా చెప్పమనండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:—ఎర్లియర్‌గా యఫ్.సి.ఐ. పర్చేజ్ చేసింది 2500 టన్నులు అనే సమాచారం ఉంది. సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ ద్వారా ఎంత కొన్నారో నాకు తెలియదు. వీటి మీద ఎంత ఫైనాన్సియల్ కమిట్‌మెంటు అవుతుంది, సాధ్యమా కాదా, లీగల్ ఇంప్లికేషన్స్ ఏమిటి అని...

ముఖ్యమంత్రిగారు అలా చెప్పి ఉంటే ఆ మాటను అమలుపరచడానికి ప్రయత్నము చెస్తాము.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి (నరసాపూర్) :— మంత్రిగారి దగ్గర ఉన్న బోగట్టా సరయినది కాదు. యఫ్.సి.ఐ. ఇప్పటికే 2.20 లక్షల టన్నులు ప్రొక్యూర్ చేసింది. ఎ.పి సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ 1.22 లక్షల టన్నులు ప్రొక్యూర్ చేసింది. వారు చెప్పేది తప్పు. కాబట్టి ప్రొక్యూర్ చేసిన దాని ప్రకారం మీరు ముఖ్యమంత్రిగారు వాగ్దానం చేసిన ప్రకారంగా——

మిస్టరు స్పీకరు :— వారిని మెట్రిక్ టన్నుకు టన్నుకు తేడా ఏమిటని అడగండి.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి :— సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ వారు ఇచ్చిన ఇన్ఫర్‌మేషన్ ప్రకారంగా ఏమి ఉన్నదంటే— "Food Corporation of India procured about 2.2 lakh tonnes and Andhra Pradesh Civil Supplies Corporation procured 1.22 lakh tonnes during 1981." కాబట్టి ఈ ప్రొక్యూర్ చేసిన దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన వాగ్దానం ప్రకారం వారికి రు. 10 చెల్లించే దానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

శ్రీ కె. రోశయ్య :— పెద్దలు చెప్పినటువంటి సమాచారం వేరే. Procurement of this quantity through Food Corporation of India altogether different. ఇది రైతుల నుంచి సరాసరి ప్రొక్యూర్ చేసిన వేడీ క్వాంటిటీ నేను చెప్పాను. వారు చెప్పేది ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మిల్లర్స దగ్గర కానివ్వండి, రైతుల దగ్గర కానివ్వండి టోటల్ క్వాంటిటీ యఫ్.సి.ఐ. కొన్నది. ఈ రెండింటికి సంబంధము లేదు. రెండూ విడివిడిగా ఉన్నాయి.

శ్రీ జి. రామచంద్రరాజు (ఉండి) :—సమస్య ఎక్కడ అంటే మంత్రిగారు స్పష్టంగా ప్రకటించారు. ఎప్పుడు కూడా జి ఓ కు ప్రభుత్వ ప్రకటనకు తేడా వుండకూడదు. మంత్రిగారు ఏ రోజునయితే ప్రెస్‌లోగాని, అసెంబ్లీలోగాని ప్రకటించారో లీగల్‌గా అదే జి. ఓ. తరువాత జి. ఓ. కాగితం మీద వుండవచ్చు. అందుచేత ఆ రోజునుంచి లెక్కవేసి ఇవ్వవలసిన అవసరం వుందా లేదా అని అడుగుతున్నాను ?

శ్రీ కె రోశయ్య :— జి. ఓ. ఇష్యూ చేసినప్పటినుంచి ఇవ్వడం జరిగింది. Prior to the issue of G.O. through these agencies పర్చేస్ మీద కమిట్‌మెంట్ ఎంత వుంటుందనేది ఇమిడియట్‌గా చూస్తామనేమాట కూడా చీఫ్ మినిస్టరుగారు చెప్పారు. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని మళ్లీ ఎగ్జామిన్ చెస్తాము.

Construction of Committee on Retail Price of Vegetables

136—

* 6657 Q.—Sri Poola Subbaiah (Markapur):—Will the Minister for Marketing be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Governmet have constituted a Committee to go into the retail prices of the vegetables;

(b) if so, the names of the members of the Committee and the terms of refeienee ;

(c) when the Committee has been asked to submit its report ;

(d) whether a copy of the report will be placed on the Table of the House ; and

(e) whether it is a fact that the State Trading Corporation is still exporting vegetables to Gulf countries ?

Sri K. Rosaiah (on behalf of Minister for Civil Supplies):—

(a) Yes, Sir.

(b) In G, O. Ms. No. 369, Food and Agriculture (CS. I) Department, dated 30-6-1980, a Committee was constituted with the following Members :

(i)	Commissioner of Civil Supplies	– Chairman/Convenor
(ii)	Secretary, Food and Agricuture	– Member
(iii)	Director of Agriculture	– Member
(iv)	Commissioner for Development of Marketing and Director of Marketing	– Member
(v)	Registrar of Cooperative Societies.	– Member

In G.O.Ms.No. 584, Food and Agriculture (CS. I) Department, dated 12-11-1980 the Government have nominated the following additional members to serve on the Committee :

(i)	Person-in-charge, Marketing Federation, Hyderabad	-Member
(ii)	Managing Director, Setwin, Hyderabad	-Member
(iii)	Managing Director, Andhra Pradesh Diary Development Corporation, Hyderabad	-Member
(iv)	Managing Director, Andhra Pradesh State Civil Supplies Corporation, Hyderabad	-Member

the erms of referei ce of the above Committee are :

(i) to study the Vegetable trade practices and find out reasons for the high prices prevailing particularly the retail prices in vegetable markets and suggest suitable measures, to bri g down the retail prices of vegetables and offer fair price both to producer and consumer ; and

(ii) to give suggestions to bridge the wide gap between the wholesale and retail prices of vegetable and retail prices of vegetables.

(c) The Committee has been asked to submit its report to Government on or before 31-12-1980.

(d) The report of the Committee is awaited.

(e) Yes, Sir.

But, continuance or otherwise of the export of vegetables by the Andhra Pradesh State Trading Corporation Limited is still under consideration of the Government.

శ్రీ వడ్డె శోభనాద్రీశ్వరరావు:— గల్ఫ్ దేశాలలో కూరగాయలకు చాలా అధికమైన ధరలు ఉన్నాయి. మనరాష్ట్రంనుంచి ఆ మధ్యన ఎక్స్‌పోర్టు చేసారు. కాని అప్పుడు ఇంటర్నల్‌గా డొమెస్టిక్ మార్కెట్లో పెరిగినందువల్ల అప్పుడు ఆపివేసారు. నేను ప్రభుత్వాన్ని అడిగేది ఏమిటంటే without any detriment to the interest of the consumers within the State, is the Government taking adequate steps for expansion of the area under the vegetable cultivation and bring forth some quantity of vegetables that will be available to export for Gulf countries Is the Government taking any immediate steps regarding that and also for increasing the production of the vegitable?

శ్రీ కె. రోశయ్య:—కూరగాయలు అధికంగా పండించే కార్యక్రమం వ్యవసాయశాఖక్రిందకు వస్తుంది. వ్యవసాయ శాఖవారు చేసిన సూచనలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అధికంగా కూరగాయలు పండించడానికి ప్రయత్నం చేయడం అవసరం. ఇకపోతే మన రాష్ట్రంనుండి గల్ఫ్ దేశాలకు మరియు యు. కె. మొదలైన చోట్లకు కూడా 81 ఫిబ్రవరి నాటికి 114 లక్షల 17 వేల రూపాయల విలువైన కూరగాయలు పంపించడం జరిగింది శోభనాద్రీశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లుగా దానివల్ల లోకల్ మార్కెట్లో కొంత ఇబ్బంది కలిగింది. అందువల్ల ఆ సమస్యను పునఃపరిశీలించి ఇప్పుడు హైదరాబాదు నుండి ఎగుమతి చేయడం లేదు. స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్‌వారు మాత్రం ఇదివరకు అడ్వాన్సు అమౌంట్ కూడా తీసుకున్నారు కాబట్టి ఆనాటి కమిట్‌మెంట్సును పూర్తి చేయాలనే ఉద్దేశంతో బొంబాయినుంచి ప్రస్తుతం ఎక్స్‌పోర్టు చేస్తున్నారు.

Separate School For Girijans for Development of Technical Education

138—

*6554-(E) Q.–Sri Dronamraju Satyanarayana (Pendurti) :—Will the Minister for Technical Education be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to start a separate school for Girijans for the development of Technical education , and

(b) if so, the particulars thereof ?

సాంకేతిక విద్య, భారతీయవైద్య శాఖల మంత్రి (శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి) :—

(ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ఎన్. ఎస్. ఎన్ రెడ్డి (విశాఖపట్టణం) :— విశాఖపట్టణంలో వున్న ఇండస్ట్రీస్‌లో వేలాది ఉద్యోగాలు ఖాళీగా ఉన్నాయి. కాని ట్రైబల్ ఏరియాలలో జూనియర్ టెక్నికల్ స్కూల్స్‌గాని, ఐ.టి.ఐ. ట్రైనింగు సెంటర్స్‌గాని లేకపోవడంవల్ల వాళ్ళు ఉద్యోగాలకు క్వాలిఫై కాలేకపోతున్నారు. కాబట్టి ఐ.టి.ఐ. లలోను, జూనియర్ స్కూల్సులోను ట్రైబల్స్‌కు అడ్మిషన్ కల్పించే ఏర్పాట్లు చేస్తారా మంత్రిగారు?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— ఇప్పుడు ఉన్న జూనియర్ టెక్నికల్ స్కూల్స్, ఐ.టి.ఐ.లు మొదలయిన వాటిలో 4 శాతం సీట్లు ట్రైబల్స్‌కు కేటాయించడం జరిగింది. అయితే ప్రత్యేకంగా స్టీలు ప్లాంటుకోరతని సత్యనారాయణ గారు చెప్పారు. అక్కడ స్టీలు ప్లాంటు వస్తోంది కాబట్టి ప్రత్యేకంగా ఒక ఐ.టి.ఐ. ఏర్పాటు చేయబడింది. అంటే మొత్తం 8 ఐ.టి.ఐ.లు వస్తున్నాయి. ట్రైబల్స్‌కు జూనియర్ టెక్నికల్ స్కూల్స్‌లో కూడా 4 పర్సెంటు రిజర్వేషన్ వుంది. ఇకపోతే అక్కడ జనాభా కూడా ఎక్కువగా వుంది కాబట్టి ఎక్కువ కావాలని సభ్యుల కోరిక. సుమారు 41 లక్షల రూపాయలు దానికి ఖర్చు అవుతుంది. కాని దానికి బడ్జెట్ అలాట్‌మెంట్ లేదు. దీని గురించి పరిశీలించి అవసరం ఉంటే చేస్తాము.

శ్రీ ద్రోణంరాజు సత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, ఇదివరకు గిరిజన సంక్షేమ శాఖ నుండి ఒక ప్రకటన చేశారు. వెయ్యి ఎకరాల భూమి సేకరించి ప్రత్యేకంగా గిరిజనుల కోసం ఒక సాంకేతిక శిక్షణా కేంద్రాన్ని పెట్టాలని. దానికి కేంద్రం అనుమతి కూడా లభించిందని ఒక ప్రకటన చేశారు ఇది నిజమా? ఆ రకమైన ప్లానుకు అనుమతి లభించిందా? కేంద్రానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీని కోసం ఏదైనా ప్రతిపాదన పంపించిందా?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి:— అటువంటి ప్రతిపాదన ఏదీ ప్రభుత్వంలో లేదు. అందులో టెక్నికల్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి ఇటువంటి ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఏమీ

తెలియదు ఒక వేళ అటువంటిది ఏమైనా ఉంటే తెలుసుకొంటాను. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు గిరిజనులకోసం ప్రత్యేకంగా టెక్నికల్ స్కూల్ పెట్టడానికి డబ్బు ఇచ్చే అవకాశం ఉంటే తప్పకుండా ఆ విషయాన్ని పరిశీలించి స్కూలు ఏర్పాటు చేసి అందులో గిరిజనులకు శిక్షణ ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తాము

Installation of Generators in Teaching Medical Hospitals

139—

*6191—Q,—Sri A Mohan Reddy (Thambala Pall) :—Will the Minister for Health & Medical be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to install generators in all the teaching medical hospital ;

(b) if so, when it will be got materialised ; and

(c) the extent of amount that will be incurred ?

ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎ మదన్ మోహన్) :—

(ఎ), (బి) : ఈ క్రింది బోధనా ఆసుపత్రులలో ఇదివరకే జనరేటర్లను ఏర్పాటు చేశారు.

(1) ఉస్మానియా జనరలు ఆసుపత్రి, హైదరాబాదు.

(2) ప్రభుత్వ జనరలు ఆసుపత్రి, కర్నూలు.

(3) ప్రభుత్వ జనరలు ఆసుపత్రి, గుంటూరు.

(4) కింగ్ జార్జి ఆసుపత్రి, విశాఖపట్నం.

(5) గాంధీ ఆసుపత్రి, సికిందరాబాదు.

(6) ఎస్. వి ఆర్. ఆసుపత్రి, తిరుపతి.

(7) ఎం. జి. ఎం. ఆసుపత్రి, వరంగల్లు.

కాకినాడలో ప్రభుత్వ జనరలు ఆసుపత్రిలో జనరేటరు ఏర్పాటు కోసం సివిలు పనులు చురుకుగా జరుగు తున్నాయి.

(సి) పైన తెలియజేసిన 8 జనరేటర్లను నెలకొల్పడానికి అంచనా వేసి ఖర్చు రూ. 17 92 లక్షలు.

శ్రీ సి హెచ్. విరల్ రెడ్డి :—ప్రశ్న ఒకవిధంగా వుంటే వారి సమాధానం మరోవిధంగా వుంది. ప్రశ్న ఏమిటంటె బోధన చేసే ఆసుపత్రులన్నిటిలో జనరేటర్లను ఏర్పాటుచేసేందుకు ఏదైనా ప్రతిపాదన పరిశీలనలో వుందా అని మంత్రి గారు చెప్పిన బోధన ఆసుపత్రులేకాక ఇంకా వున్నాయి. వారు కేవలం 7 లేక 8 ఆసుపత్రుల గురించి చెప్పారు. కాని వారు చెప్పినవే కాక స్టేట్‌లో ఇంకా చాలా వున్నాయి. కాబట్టి వాటికి కూడా జనరేటర్లు సప్లయి చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో 8 కంటే ఎక్కువ బోధనా ఆసుపత్రులు లేవు దయచేసి ఈ విషయం మీరు వారికి చెప్పాలి. నేను చెప్పడం అగౌరవంగా వుంటుంది.

డాక్టర్ వి. శివరామకృష్ణారావు (బద్వేల్):— తిరుపతి బోధనా ఆసుపత్రిలో కూడా జనరేటర్ ఏర్పాటుచేయడం జరిగిందన్నారు. అయితే అది ఇప్పుడు పని చేస్తున్నదా లేక మూలపడి వుందా? అది పనిచేయడం లేని శాసనసభ్యులనుండి గాని లేక ప్రాంతీయ ప్రజలనుండి ఏదైనా రిపోర్టు వచ్చిందా? వస్తే దాని గురించి ఏ చర్య తీసుకున్నారు?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— పని చేయడం లేదని రిపోర్టు రాలేదు. అయితే డిఫెక్టు వుందని సంవత్సరం క్రితం మాకు లెటర్ వచ్చింది. దానిని బాగుచేయమని వెంటనే ఉత్తర్వు జారీచేయడం జరిగింది.

శ్రీ బి. సీతారామయ్య (సుజాతానగర్) :— గౌరవనీయులైన వైద్య శాఖామాత్యులుగారు జనరేటర్స్ పెట్టడానికి కాకినాడలో పని చురుకుగా సాగుతున్నదని సెలవిచ్చారు. షుమారుగా అది పూర్తి చేయడానికి ఎంత కాలం పడుతుంది? 9-40 a.m.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— అతి త్వరలోనే అయిపోతుంది.

Preventive Measures to Check Leprosy

40—

*6857 Q.–Sri N. Venkataratnam Naidu (Rapur) :—Will the Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether there is any assesment pertaining to the number of persons affected by leporsy in the State ;

(b) whether the Government have formulated any schemes for their welfare and if so, the particulars thereof ; and

(c) whether any preventive measures are being taken in this regard and if so, what are they ?

శ్రీ ఏ. మదన్ మోహన్ :—

(ఎ) అవునండి. కుష్టు వ్యాధిక గురైన వ్యక్తుల సంఖ్యకు సంబంధించి, శాంపిల్ సర్వే ద్వారా అంచనా వేశారు.

(బి) అవునండి వివరాలు ఇలా వున్నాయి :

(1) వ్యాధి నయమయ్యేవరకు రోగులందరికీ ఆసుపత్రుల్లోనూ, వారి ఇండ్ల వద్దనూ క్రమబద్ధంగా చికిత్స చేయడం. ఈ కార్యం నిమిత్తం ప్రతి 20 వేల జనాభాకు ఒక నాన్-మెడికల్ అసిస్టెంటును కేటాయించడం జరిగింది.

(2) కుష్టు నియంత్రణ యూనిటుకు శిక్షణ పొందిన ఒక వైద్యాధికారి (కుష్టు) ని ఇన్‌చార్జిగా వుంచడం జరిగింది. ఈ యూనిటు, 4.00 లక్షల

జనాభాకు ఒకటి చొప్పున వున్నది. క్లిష్టతరమైన కేసులకు చికిత్స చేయడంలో ఈ యూనిటు సహాయాన్ని మార్గదర్శకత్వాన్ని అందచేస్తుంది.

3. అన్ని బోధనా ఆసుపత్రులలోను, జిల్లా ప్రధాన కార్యస్థాన ఆసుపత్రుల్లోనూ తీవ్రమైన కేసులను చేర్చుకొని, చికిత్సచేసే నిమిత్తం 20 పడకల గల వార్డులు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.

4. కుష్టు వ్యాధి వ్యాప్తిని అరికట్టే నిమిత్తం రోగులకు క్రమబద్ధమైన చికిత్స చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ విధమైన చికిత్స వలన రోగులలోని వ్యాప్త సంక్రమణ లక్షణం నశించి, వారు నిరపాయకరమైన రోగులౌతారు.

5. రోగులలో సంబంధంగల వారిని పరిశీలనలో నుంచి, ముందుగా వ్యాధి సూచనాలను పసిగట్టే నిమిత్తం ఆరు నెలలకొకసారి పరీక్ష చేయడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి :—కుష్టు వ్యాధి భయంకరమైనది. అం... దేశంలో దీనిని నివారించే... గట్టి చర్యలు తీసుకున్నారా ? జబ్బు ఉన్నవా... హాస్పటల్‌లో జాయిన్ అయి గత మూడు సంవత్సరాలుగా ఉన్న వారికి ఎం... మందికి నయం అయింది ? నయం అవుతున్నదా ? నయంకాకపోతే గట్టి చర్య... తీసుకోనేదానికి ఏర్పాట్లు ఉన్నాయా ? వారికి ఓల్డ్ ఏజ్ పెన్షన్స్ యి... పునరావాసం కల్పించేదానికి తోడ్పడుతున్నదా ?

Sri A. Madan Mohan :—As per sample survey the number patient is estimated at 6.02 lakhs Four lakhs have been register... and getting regular treatment. There is also a control programm... So far as payment of old age pension is concerned that is a separa... question concerning a department other than the Medical departme...

శ్రీ ఎన్. ఎస్. ఎన్ రెడ్డి :—ప్రశ్నలో వారికి సంక్షేమ పథకా... ఏర్పాటు చేశారా అని వున్నది. దానికి సమాధానం లేదు. వీరు ఫిజిక... డిజేబుల్డ్ పర్సన్స్. అంగ వికలుల సంవత్సరం. ఆ వైపు నుంచి వారికి సంక్షే... పథకం ఏర్పాటు చేస్తారా ? వీరు రోడ్లమీద భజనలు చేసుకుంటూ తిరుగుతా... విశాఖపట్టణంలో కైలాసపురం అని లెప్పర్ కాలని వున్నది. వారికి సంక్షే... పథకాలు ఏర్పాటు చేస్తారా ?

Sri A. Madan Mohan :—There are already rehabilitation centr... established in various parts of the State including Visakhapatnam.

ఇదివరకే రాష్ట్రవ్యాప్తంగా సెంటర్స్ ఎస్టాబ్లిష్ చేసుకోవడం జరిగిం... విశాఖపట్టణంలో యిటువంటిది ఉన్నది. నేను రెండు సంవత్సరాల క్రి... విశాఖపట్టణం పోయినప్పుడు చూశాను. హైదరాబాదులో కూడా ఉన్నాయి... వలంటరీ ఆర్గనైజేషన్సు కూడ రిహాబిలిటేషనుకోసం ఏర్పాటు చేయడం జరిగిం... గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా, స్టేట్ గవర్నమెంట్ కూడ వారికి ఎయిడ్ అం... అసిస్టెన్సు యివ్వడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి :— ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో సర్వేచేసిన తరువాత కోస్టల్ డిస్ట్రిక్ట్స్‌లో ఎక్కువగా ఉన్నట్లు ఒకసారి అసెంబ్లిలో ప్రకటన చేయడం జరిగింది. వారికి సెపరేట్ కాలనీస్ ఉండడం లేదు. చెట్లక్రింద పడుకోవడం తెల్లవారి లేచిన దవ్వలు పట్టుకొని ఊరు వెంబడి తిరగటం. ఈ వ్యాధి భయంకరమైనది. ఎగ్రిమన్ట్ వారికి పెన్షన్ యిస్తున్నారు. వీధులలోకి వచ్చి ఈ విధంగా తిరగడం కాకుండా వారికి సెపరేట్ కాలనీస్ యిచ్చి కుష్టువ్యాధివారు బైటకు రాకుండా ట్రీట్‌మెంట్ యిచ్చే విధంగా చేస్తారా ?

శ్రీ బి. సీతారామయ్య :—ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి మద్రాసు రాష్ట్రం నుంచి కుష్టువ్యాధి గలవారు తరలిరావడం జరుగుతున్నది. ప్రత్యేకంగా చిత్తూరు జిల్లాకు, తిరుపతికి ఎక్కువగా తరలిరావడం జరిగింది. 4 లక్షల మందికి ఒక యూనిట్, చాల ఎక్కువగా ఉన్న చోట చిత్తూరు జిల్లాలో రెండు లక్షల మందిలో ఒక యూనిట్ స్థాపించి వారియొక్క వ్యాధి నిర్మూలనకు ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్ :—నాలుగు లక్షలకు ఒక యూనిట్ అనలేదు. సర్వే చేయడంలో 6.02 లక్షలమంది అని ఎస్టిమేట్ చేయడం జరిగింది. క్రమబద్ధంగా 3.05 లక్షల మందికి ట్రీట్‌మెంట్ జరుగుతూ వున్నది. చిత్తూరు జిల్లా హైలీ ఎపిడమిక్ ఏరియా అని గవర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియా ప్రకటించడం జరిగింది. సక్రమంగా పని చేయడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ బి. రామారావు:—వాలంటరి ఆర్గనైజేషన్ కాకుండా కుష్టు వ్యాధి నిర్మూలనకు ఏమైనా చర్య తీసుకున్నారా? ఎక్కడెక్కడ సర్వే చేశారు. కుష్టు వ్యాధి నివారణ కేంద్రాలు ఎక్కడైనా నిర్మించారా? అక్కడ పని జరుగుతున్నదా? జరగకుండా ఉన్నవి అని ప్రభుత్వ దృష్టికి ఎవరైనా తీసుకువచ్చారా? తీసుకువస్తే ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్య ఏమిటి?

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్ :—వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్ గాని వేరే ఆర్గనైజేషన్ గాని గవర్నమెంట్ నుంచి ఎయిడ్ అండ్ అసిస్టెన్స్ తీసుకుంటున్నవి. ప్రభుత్వంచేసే దానిలో సహకారం చేసే నిమిత్తం, సహాయం చేస్తున్నది. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఆదేశం పైన there are 59 leprosy control units, Education, Survey and treatment centres 592, Urban leprosy centres 60 temporary hospitalization wards 42.

శ్రీమతి జి. ధనసూర్యావతి (విడుమోలు) :—ఈ కుష్టు వ్యాధి గలవారు గ్రామగ్రామాన వీధి వీధి తిరగడం వల్ల యితరులకు సోకుతోంది. వీరిని తిరగకుండా నిషేధించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్:—నేను యిదివరకే జవాబులో చెప్పడం జరిగింది. దీనిలో రెండు రకాల వున్నాయి. యిన్‌ఫెక్షన్ - యింకొకరికి అంటేది. ఆ కాటగిరి వారికి స్పెషల్ ట్రీట్‌మెంట్ చేసి ఆ వ్యాధి ప్రబలకుండా చూడడం కోసం ట్రీట్‌మెంట్ జరుగుతున్నదని మనవి చేశాను.

Scarcity of Kerosene in The State

143—

*7820 Q.Sri M. Venkaiah Naidu:—Will the Minister for Labour and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the Govt are aware of the severe scarcity of kerosen throughout the State:

(b) if so, the steps taken by the Govt. in this regard, and

(c) whether it is also a fact that there is large scale black-marketing ?

శ్రీ కె. రోశయ్య:—

(ఏ) ప్రస్తుతం కిరోసిన్ కొరత లేదండి.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(సి) కాదండీ

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కిరోసిన్ కొరత నిన్నటికి యివ్వాల్టికి మార్పు వచ్చినదా ? మనకు యిచ్చిన ఎలాట్ మెంట్ 30 వేల కిలో లీటర్స్. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కిరోసిన్ బ్లాక్ మార్కెట్ లో అమ్ముతున్నారు. ఈ విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి రాలేదని అంటే ఆశ్చర్యంగా వున్నది. వీరిది అంతా డీసెల్ ఆయిల్ పని. కిరోసిన్ మామూలు రేటుకన్న బైట ఎక్కువ రేట్ తో అమ్ముతున్నారు కొరత ఉన్నప్పుడు రేట్ పెరుగుతుంది. ఈ నెలలో లేదు. అనుకొన్నా నెక్స్ట్ మన్త్ లో పెరిగే అవకాశం వున్నది. సమ్మర్ లో ఎలక్ట్రిసిటీ కోత పెరిగే కొలది కిరోసిన్ కొరత పెరిగే అవకాశం వున్నది. మోటార్స్ కు కూడా వాడుతున్నారు. కిరోసిన్ పంపిణీని క్రమబద్ధం చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యలు ఏమిటి ?

శ్రీ కె. రోశయ్య:—మన రాష్ట్రంలో అవసరాలను అంచనా వేసి నెలకు 40 వేల కిలో లీటర్స్ కావాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతూ వచ్చాము. ఇటీవల 43 వేల కిలో లీటర్స్ కావాలని అడిగాము. దేశం మొత్తంమీద పంపిణీ చేసే సందర్భంలో గత సంవత్సరంలో ఈ మాసంలో ఏ క్వాంటిటి లిఫ్ట్ చేశారో చూసి ఆ క్వాంటిటినే ఈ సంవత్సరం యిస్తున్నారు. అది కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానం. మిత్రులు వెంకయ్యనాయుడుగారు చెప్పిన సమాధానం దృష్టిలో పెట్టుకొని మనకు యింకా క్వాంటిటీస్ ఎక్కువచేసే దానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఒక్కొక్క మాసంలో కొరత పెరుగుతూ ఒక్కొక్క మాసంలో కనిపించకుండాపోవచ్చు. ఫిబ్రవరి మాసంలో 35,351 కిలో లీటర్స్ రావడం జరిగింది. ఎంత లిఫ్టు చేశారో తెలియదుగాని ఆఫ్ టేక్ అంత బాగా లేదని సమాచారం. ఈ పంపిణీని పటిష్టంగా చేసేదానికి కొరత నివారణకు సరుకు ఎక్కువ విడుదల కోసం ప్రయత్నం చేయడం ద్వారా కొరత తగ్గించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. విజిలెన్స్ సెల్ వారు కూడ ఫ్రీక్వెంట్ గా కిరోసిన్ షార్టేజ్ ఎక్కువగా ఉన్నదని వార్తలు అందిన ప్రాంతాలలో చెక్స్ చేస్తున్నారు. 1980 లో 205 కేసెస్ బుక్ చేయడం జరిగింది 165 వ్యక్తులు కిరోసిన్ వ్యాపారులు తప్పుగా నడుస్తున్నారనే ఆరోపణతో అరెస్ట్ చేయడం జరిగింది. 3,03,385 లీటర్స్ 6,00,436 రూపాయలు విలువ గలిగిన కిరోసిన్ సీజ్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి :—మంత్రిగారు మొదట కొరత లేదు అన్నారు. సప్లిమెంటరీస్‌కు సమాధానం చెపుతూ 48 వేల కిలో లీటర్స్ నెలకు కావాలని చెప్పాము. వారు 35 వేలు యిస్తాము అన్నారు. అవసరానికన్న తక్కువ ఉన్నప్పుడు కొరత ఉన్నట్లే. కొన్ని నెలల్లో కొరత ఉంటుంది, కొన్ని నెలలలో కొరత ఉండదు. కాని యిది ట్విన్ సిటీస్ వరకే. ట్విన్ సిటీస్‌లో కొరత ఉంటే కొరత ఉన్నట్లు లెక్క అని కాదు. గ్రామాలలో 12 నెలలు కొరత ఉంటుంది. గ్రామాలలో ఈ లెక్క సరిగా చేశారా ?

శ్రీ కె. రోశయ్య :—నేను చెప్పేటువంటి సమాచారం డిపార్టుమెంటు వారు అందించిన సమాచారం. ఏమైనప్పటికి గ్రామప్రాంతాలలో కిరోసిన్ పంపిణీని యింకా పటిష్టంగా చేయవలసిన అవసరం వున్నదని నేను అంగీకరిస్తున్నాను, అప్రాక్సిమేట్‌గా అంచనా వేశాము గాని వారు యిస్తున్నటువంటి క్వాంటిటి కంటె అదనంగా కావాలని అడుగుతున్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు చెపుతున్నది ఏమంటే—గత సంవత్సరం జనవరిలో ఎంత విడుదల చేశామో అంతే చేస్తాము అంటున్నారు. దేశమంతా కొరత ఉన్నది. పెట్రోలియం కరువు. మనం అడిగినంత క్వాంటిటి యివ్వలేకపోతున్నారు

Dues by the Managements of Co-operative Sugar Industries and Sugar Mills. 9-50

144—

*6609-Q —Sri Ch. Vittal Reddy :—Will the Minister for Sugar Industries be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the managements of Co-operative Sugar Industries and Sugar Mills in the State have to pay crores of dues to the Sugar Cane growing ryots ;

(b) if so, the steps being taken by the Government in the said matter ;

(c) the amounts of dues to be paid to the sugar cane growing ryots by the managements of various sugar Industries ?

(ఎ) కాదండీ రాష్ట్రంలోని సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు, చక్కెర మిల్లుల యజమానులు, చెరకు పండించే రైతులకు కోట్లాది రూపాయలు బకాయి పడిఉన్నాయనడం నిజంకాదు. అయితే కొన్ని ఫ్యాక్టరీలు మాత్రం చెరకు పెంపకం దార్లకు బకాయిలు చెల్లించ వలసివుంది. ఈ బాకీయిలను తెలిపే వివరణ సభా సమక్షంలో వుంచబడింది.

(బి) వడ్డీతో సహా చెరకు ధర బకాయిలను చెల్లించ వలసింది, బాకీ పడిన చక్కెర ఫ్యాక్టరీలను నిరంతరం వత్తిడి చేయడం జరుగుతున్నది. బకాయిలు సస్పెన్షను గాను కోర్టు జప్తు గాని లేని సందర్భాలన్నిటిలోను చెల్లింపు చేయటం కొనసాగుతున్నది.

(సి) సంవత్సరం వారిగా ఫాక్టరీ వారిగా చెరకు ధర బకాయిలను తెలిపే వివరణ, సభా సమక్షంలో వుంచబడింది. కాని చల్లపల్లి షుగర్ ఫ్యాక్టరీ బకాయి యిప్పటివరకు చూపించబడిన దానిలో రు.17,93,000 వున్నది అన్నారు. వారు యిప్పుడు 14 లక్షల రూపాయలదాకా చెల్లించారని యిప్పుడిప్పుడే సమాధానం అందినది దానిలో యిప్పుడు ఉండే మూడు లక్షలేనని తెలుపుతున్నాను.

Statement Showing the Cane Price Arrears to be Paid by Vaccum Pan Sugar Factories in Andhra Pradesh Yearwise as on 31-12-1980.

Name of the Sugar Factory	Year	Cane price arrears
Co-operative Sector		Rs.
1. Sri Thandava Cooperative Sugar Factory, Payakrnopeta.	1979–80	19,735
Private Sector		
2. Kirlampudi Sugar Mills Ltd., Pithapuram.	1977–78	38,994
3. V.V.S. Sugars, Chagallu.	1977–78	*5,562
	1979–80	*11,576
4. Challapalli Sugars Ltd., Challapalli.	1973–74	1,17,156
	1974–75	2,23,502
	1975–76	19,092
	1979–80	14,37,313
5. Bobbili	1975-76	@ 4,24,44,447.21 ps.
6. Seethanagaram.	1975–76	@ 2,22,251
	1976–77	@ 16,66,381

N.B :— (*) These amounts are under Court attachment.

(@) These dues pertain to the old managements of M/s. Sri Rama Sugars and Industries Ltd., Bobbili and Seethanagaram and stand suspended by virtue of Government of India take over.

శ్రీ సిహెచ్ విఠల్ రెడ్డి :— వారు సభా సమక్షంలో పెట్టిన వివరణ ప్రకారం చల్లపల్లి షుగర్ ఫ్యాక్టరీ 1973-74లో రు. 1,17,000లు, 1974-75లో రెండు లక్షల రూపాయలు అయిపోయింది 1975-76 నుండి 79-80 వరకు రు. 14 లక్షలు అయిపోయింది ఈ విధంగా రైతులకు డబ్బు చెల్లించవలసి వున్నది. బొబ్బిలి, సీతానగరం, కోర్టు నుంచి జప్తు చేశారు. బొబ్బిలి, సీతానగరం గవర్నమెంటు స్వాధీనము చేసుకొన్నది కాబట్టి అని ఉన్నది. రైతు

లకు ఇంత పెద్ద ఎత్తున షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు బకాయిలు చెల్లించకుండా, మళ్లీ సీజన్ రాగానే వాటికి చెల్లించకుండా ఎట్లా లైసెన్స్ ఇచ్చారు? సభా సమక్షంలో పెట్టిన వివరణలో ఏ బకాయిలు ఉన్నాయో వాటిని వెంటనే రైతులకు చెల్లించే టందుకు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారో చెప్పగలుగుతారా?

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :— బొబ్బిలి, సీతానగరం 1972 నుంచి టేకోవర్ చేశారు అప్పటి నుంచి బకాయిలు లేవు. ఇంతకు ముందు ఉండే బకాయిల గురించి గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా విచారిస్తున్నది ఇప్పుడు మాత్రం ఆరు మాసాల వరకు పొడిగించారు. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఏ ఆదేశాలు ఇస్తుందో ఆ ప్రకారం చర్య తీసుకోబడుతుంది.

శ్రీ కె గోవిందరావు:— చల్లపల్లి షుగర్ ఫ్యాక్టరీ గురించి మూడు లక్షలు మాత్రమే బకాయి ఉన్నదని మంత్రిగారు తెలియచేసినట్లుగా అర్థం అయింది. ఇది చాలా సంవత్సరాల నుంచి పెద్ద గొడవ జరుగుతున్నది. రైతులలో చాలా ఆందోళన వున్నది. చాలా నష్టపడ్డారు రైతులకు బాకీ ఉన్నటువంటి మేరకు ఫ్యాక్టరీ మేనేజిమెంట్స్ వడ్డీ ఇచ్చే పద్ధతి పెట్టి లాండ్ రెవిన్యూ రికవరీ యాక్టులో వున్న ప్రొవిజన్ ప్రకారంగా నో, మరొక పద్ధతిలోనో వీరి దగ్గర నుంచి వసూలు చేయడానికి తగిన చర్యలు తీసుకుంటారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మొదట ఆరు నెలలు వడ్డీ లేదు. తరువాత అసలు లేదన్నారు. అసలే యివ్వకపోతే వడ్డీ సంగతి చెపుతున్నారు.

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :— సుమారు 14 లక్షల రూపాయలు అందినట్లుగా సమాచారం వున్నది. మూడు లక్షల రూపాయలు వడ్డీతో కూడ యిచ్చే ఏర్పాటుతో ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొన్నది తప్పకుండా యిప్పించే ఏర్పాటు చేస్తాము.

Sri V. Shobhanadreswara Rao :—"If the management of a sugar factory fails to give money to the cane grower within 14 days, the Government is empowered to take action against the failing management and see that the amount is given to the cane growers. అని యాక్టులో ప్రొవిజన్ వున్నది. ఇప్పుడు వారి దగ్గర షుగర్ స్టాక్స్ ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం సీజ్ చేస్తాము అంటే చచ్చినట్లు చేయపడి యిస్తారు. అసలంగా ఇవ్వమనడం లేదు. స్టాట్యుటరీ మినిమమ్ ప్రైస్ కూడ యివ్వకపోతే, గవర్నమెంట్ యాక్షన్ తీసుకోకపోతే రైతాంగానికి నష్టం కాక మరేమిటి? దిగడి వున్న వారికి వెంటనే నెల రోజులలో, 15 రోజులలో యిప్పిస్తామనే హామీని మంత్రిగారు యివ్వగలుగుతారా?

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :— తప్పకుండా ఆ చర్య తీసుకుంటామని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె.వి. కూర్మినాయుడు - బొబ్బిలి, సీతానగరం రైతులకు రు 23 లక్షల చిల్లర బాకీ పడ్డారు. పాత మేనేజ్ మెంట్ వారు నేటివరకు యివ్వడం లేదు. ఇదే కాకుండా రైతులు ఫ్యాక్టరీకి తోలిన చెరుకు నడిపించుకోవడానికి

బ్యాంకులలో కట్టవలసింది 23 లక్షల రూపాయలు ఉండిపోయింది. మొత్తం దగ్గర దగ్గర రు. 50 లక్షలు. ఇది ప్రభుత్వము వారు ఆలోచించి రైతులకు యిప్పిస్తారని ఆశిస్తున్నాను

10-00 a.m. శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :—బొబ్బిలివారు నాలుగు లక్షల పైచిలుకు ఇవ్వాలి. సీతానగరంవారు 18 లక్షల చిల్లర ఇవ్వాలి. నోట్ ఏమి చెప్పారంటే— All these dues get suspended in view of the take over by the Government of India. డ్యూస్ ఇవ్వవలసింది ఎవరికి ? రైతులకు. What right does anybody have to suspend the dues ? ఇదేమి సమాధానం ? ఎవరు టేకోవర్ చేసినప్పటికి డ్యూస్ ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా ? ఈ ప్రకటన తప్పు అని ఒప్పుకుంటారా ?

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :—ఇంతక ముందే మనవి చేసాను. భారత ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది అందువల్ల సమాచారం అందగానే చర్య తీసుకోడానికి వీలు పడుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ప్రస్తుతానికి సస్పెండ్ చేసినట్లా ?

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :—మేము ఇవ్వలేకపోతున్నాం. టైం పడుతుంది అంటే అది వేరే సంగతి. The point is, the answer gives an impression that the moment a particular sugar factory was taken over, the suspension followed automatically.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పూర్తిగా ఎగగొట్టినట్లైనా ? ఎప్పటికైనా వస్తుందా? సమాచారం లేదా ?

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :—ఇప్పటివరకు సస్పెండ్ చేసారు. ముందు సంగతి ఏమీ చెప్పలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సస్పెండ్ అంటే ఏమిటి ? రైతులకు ఇవ్వవలసిన బకాయిలు పూర్తిగా మాఫీ చేసినట్లా ? ఎప్పుడైనా ఇస్తారా ?

శ్రీ బాలాగౌడ్ :—డిటైల్డు సమాధానం లేదు.

Sri S. Jaipal Reddy :—On a point of order. There is an embarassing silence in the House.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—విషయం కమిటీలో ఆఫీసర్లు చెప్పాలి కదా.

Sri S. Jaipal Reddy :—The Minister should come fully prepared. He is not supposed to consult the officials while the questions are being put.

Mr. Speaker :—Your question has been cleared by another question of Mr. Govinda Rao.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—నిజాంషుగర్ ఫ్యాక్టరీ వారు టెంపరరీగా టేకోవర్ చేశారు. జూలైలోనో, ఆగస్టులోనో అయిపోతుంది తరువాత సంగతి? ఏమిటి?

మధ్యకాలంలో వారు డ్యూస్ చే చేయవలసిన అవసరం లేదు, ఇప్పుడున్న ప్రొవిజన్సు ప్రకారం. ఫ్యాక్టరీ మీద ఉన్న ఆస్తులే కాకుండా మేనేజిమెంటుకు యితర ఆస్తులు ఉన్నాయి, వాటి మీదకు ప్రొసీడై రైతులకు చెల్లించవలసిన బాకీలు వసూలు చేయడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయరు ?

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :—మారటోరియం డిక్లేర్ చేశారు. వారికి హాండోవర్ చేసినట్లయితే యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేస్తారు. ఇదివరకే టైం అయి పోతే ఆరు నెలలు ఎక్స్‌టెండ్ చేసారు. ఫ్యాక్టరిని యజమానులకు హాండోవర్ చేసినప్పుడు బాకీలు యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారు.

Sri S, Jaipal Reddy :—We seek your protection and intervention, Sir.

Mr. Speaker :—Let the Minister come fully prepared. This question is postponed for further supplementaries.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Theft of Type Material at Government Printing Press, Hyderabad.

144—A

S N. Q. No. 8027-(D) :-Sarvasri M. Yerraiah Reddy (Bhadrachalam), A. Lakshminarayana and M. Omkar .—Will the Minister for Ports, Commerce, Export Promotion and Printing be pleased to state :

(a) whether it is a fact that about Rs. 60,000 worth type material was stolen from the Government Printing Press at Hyderabad in the month of December, 1980 ;

(b) whether it is a fact that again in the third week of February 1981 about Rs. 40,000 worth type material was stolen in the same Press ?

(c) whether it is also a fact that action has not been taken in this regard ; and

(d) if so, the reasons thereof ?

Sri M. M. Hashim :—

(a) A theft involving about 100 Kgs. of type material worth Rs. 4,000 occurred in Government Central Press, Hyderabad on the night of 14/15/-11-1980. No theft–had taken place in the month of December 1980,

(b) Yes, Sir. A Small box of pie metal worth about Rs. 1,000 was stolen from the same Press on 14/15-2-1981.

(c) & (d) The matter is under investigation by the Police.

Sri M. Omkar :—Sir, instead of Rs. 60, 000 worth of material our Hon. Minister says only 4,000 worth of material was stolen.

Similarly for question (b), instead of Rs. 40,000 worth of materi only Rs 1,000 worth of material was stolen. Here two per inent poin arise. Firstly, the theft, though it has not taken place in the mon of December exactly, some where during 1980, theft of material wor more than Rs 60,000 had taken place Simiarly, in the month February, 1981 a theft valued at Rs 40,000 had taken place. the Minister wants, I am prepared to furnish the details. I do n know what action has been taken

Sri M.M. Hashim :—Sir, police investigations are going on. the Hon. Member has volunteered to furnish the information, with t help of his information, I will have a comp'ete and thorough enqui

శ్రీ ఎన్ ఎస్.ఎన్. రెడ్డి :—100 కెజీల మెటీరియల్ పోయినట్లు మం గారు చెప్పారు ఈ మెటీరియల్ తెల్ల ఎలుకలు తినివేసినట్లు తెలిసిం ఆపరేషన్ చేసి మెటీరియల్ రికవర్ చేస్తారా?

Mr Speaker :—Certain material has been stolen. What ste are you taking to recover that material?

Sri M M. Hashim :—Investigations are going on. In the inv tigation, police will recover all this.

Sri N. S. N. Reddy :—How long the investigation will go o

Sri M, Omkar :—According to the Minister's statement..

Mr Speaker :—You furnish the information you have got, will get it enquired further.

Sri M Omkar :—According to the Minister's statement, questio (a) Rs. 4,000 worth of property was stolen and for questi (b) Rs. 1 000 worth of property was stolen. In these two item what action has been taken ?

Sri M M. Hashim :—It is only in the investigation stage.

Raising of Sugarcane on the Land assigned for House Sites at Devisenavarigudem.

144—B

S N. Q. No. 8028-(K) :—Smt. G. Dhanasuryavathi and Sri Raghava Reddy :—Will the Minister for Social Welfare be pleased state :

(c) whether it is a fact that sugarcane is raised on the lan assigned to Harijans for house sites at Devisenavarigudem a suburb Ghantasala, Divi Taluk, Krishna district to prevent the Harijans fro taking possession of the said land; and

(b) if so, whether action will be taken to remove the standing Crop immediately to give possession of house site ?

సాంఘిక సంక్షేమ, హరిజన సంక్షేమ శాఖల మంత్రి (శ్రీ క. రంగారావు):—

(ఎ) సేకరించ దలచిన భూమిలోని కొంత భాగంలో చెరకు పంట వేశారు.

(బి) ముందుగా భూమిని స్వాధీనం చేసుకునే సమయంలో ఈ విషయాన్ని పరిశీలించడం జరుగుతుంది.

శ్రీమతి జి. ధనసూర్యావతి:—ఈ భూమిని ప్రభుత్వం కొన్నా 20 సంవత్స రాలనుంచి పేద హరిజనులకు యివ్వలేదు. పైగా రైతులకు చెరుకు వేసుకొన డానికి యివ్వడం జరిగింది. మొన్న డిసెంబరులో చెరుకును నరికివేశారు. తిరిగి మొలకెత్తుతున్నది. వెంటనే ఇళ్ళ స్థలాలు యివ్వడానికి చర్య తీసుకొంటారా? 10-10 a.m.

శ్రీ కె. రంగారావు :—భూమిని తొందరగా తీసుకొని సంబంధించిన హరిజనులకు యివ్వాలని ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ జారీచేయడం జరిగింది. నోటిఫికేషన్ డి.డి. అయిన వెంటనే సంబాధించిన రైతులు కోర్టుకు వెళ్ళి స్టే తీసుకువచ్చారు. కోర్టులో స్టే వెకేట్ అయిన తరువాత గవర్నమెంటు దగ్గరకు వచ్చి అప్లికేషన్ పిటిషన్ పెట్టుకొని స్టే తీసుకొనడం జరిగింది గవర్నమెంటు మరల స్టే వెకేట్ చేసింది. లీగల్ కాంప్లికేషన్‌వల్ల ఆలస్యమైనది. తొందరగా తీసుకొని హరిజనులకివ్వాలని గౌరవ సభ్యురాలు 4 రోజుల క్రితము యిచ్చిన రిప్రజెంటేషన్‌ని కలెక్టరుకు పంపించడం జరిగింది. ఆ భూమిని తొందరగా తీసికొని పట్టాలిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—హైకోర్టు విషయం వేరనుకోండి. గవర్నమెంటు ఎందుకు స్టే యిచ్చింది ? వారు వచ్చి మంత్రులపైన ప్రివైల్ అవుతారు. వారికి మంత్రులు లోబడిపోతున్నారు. కోర్టులో వారు ఎప్పుడు ఓడిపోయారు? గవర్నమెంటు ఎప్పుడు స్టే యిచ్చింది ?

శ్రీ కె. రంగారావు :—1978 లో స్టే వెకేట్ అయినది. ఆ తరువాత గవర్నమెంటుకి అప్లికేషన్ పిటిషన్ వస్తే 16-12-78 న స్టే యివ్వడం జరిగింది. తరువాత గవర్నమెంటు పరిశీలనచేసి 29-11-79 న స్టే వెకేట్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ :—ప్రభుత్వం ముందు స్టే యిచ్చి 29-11-79 న వెకేట్ చేసినది. సంవత్సరం 3 మాసాలైనా యింతవరకు పట్టాలు ఎందుకు యివ్వలేదు. ఇప్పుడైనా యిచ్చే ఏర్పాటుచేస్తారా ?

శ్రీ కె. రంగారావు :—నేను వచ్చిన తరువాత స్టేను వెకేట్ చేయడం జరిగింది. వెంటనే భూమిని స్వాధీనం చేసుకొనాలనే ప్రయత్నం చేసినపుడు చెరుకుపంట వేయడం జరిగింది ఇప్పుడు చెరుకును తీసివేశారు. వెంటనే చర్య తీసుకొని ఆ భూమిని స్వాధీనం చేసుకొని పేదలకు పట్టాలివ్వాలని కలెక్టరుకు ఆదేశాలను పంపించడం జరిగింది. త్వరలోనే ఈ కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—గవర్నమెంటు స్టే వెకేట్ చేసే లోపల వారు చెరుకును వేశారంటున్నారు. అది కాదు ఒక్క సంవత్సరంలో చెరుకు అవుతుంది. ఇప్పటికి వెకేట్ చేసి సంవత్సరం 3 మాసాలైనది. అప్పుడు ఏమీ పంట లేదు. తరువాత చెరుకును వేశారు. ఇప్పుడు చెరుకును నరికివేశారు. వెంటనే భూమిని స్వాధీనం చేసుకొని హరిజనులకు యివ్వడానికి ఏర్పాటుచేస్తారా?

శ్రీ కె. రంగారావు :—విఠల్ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు దానిలో పైరు లేని మాట నిజము. స్టే వెకేట్ చేసిననాటికి పైరు వుంది. పైరు తీసివేయగానే స్వాధీనం చేసుకోవాలని నిర్ణయం చేశాము. దానికి ప్రొసీజరు వుందనేది వారికి వేరుగా చెప్పవలసిన పనిలేదు. ప్రొసీజరు ప్రకారం ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఈ లోపల సంబంధించిన శాసనసభ్యులు రిప్రజెంటేషన్ యిచ్చారు. వెంటనే స్వాధీనం చేసుకొని పట్టాలు తయారుచేయాలని కలెక్టరుకు ఆదేశాలిచ్చాము. తొందరగా ఈ కార్యక్రమాన్ని పూర్తిచేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి) :—షుగర్ కేన్‌ని నరికివేసినా యిపుడు మరలా మొలకెత్తుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఆలస్యము లేకుండా వెంటనే పేదలకు పట్టాలిచ్చే ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ కె. రంగారావు :—షుగర్ కేన్ రెయిజ్ చేస్తే రెండు పంటలు వుంటాయి. ఫస్ట్ క్రాప్ తీసివేస్తున్నారు. రెండవ క్రాప్ టైములో మేము స్వాధీనం చేసుకొనాలనుకొంటున్నాము. స్వాధీనం చేసుకోటలో యేముందు సరియైన కాంపెన్సేషన్ నిర్ణయించి రైతులనుంచే ఆ భూమిని స్వాధీనం చేసుకొని పేదలకు యిస్తాము.

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్ :—329 క్రింద రెండు నోటీసులు వున్నాయి. సువిన్ విషయంలో ఢిల్లీ వెడుతూ నా అనుమతి అడిగారు. రేపు తీసుకోనేటట్లు గౌరవ సభ్యులకు ఓంకార్ గారికి కూడ తెలియచేశారు. కనుక రేపు తీసుకొంటాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—డోర్నకల్ సంఘటనపైన స్టేటుమెంటు యింతవరకు చేయలేదు అధ్యక్షా.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—హౌస్‌లో ఒక అస్యూరెన్స్ యిచ్చి మర్నాడు చెబుతాము అంటే మర్నాడు చెప్పాలి. 3 సార్లు అయినది. మేము ఏదో ప్రతిమాలినట్లు కాదు. సుధాకరరావు కంట్రాక్టరుకు ఎక్సెస్ పేమెంటు జరిగిందని చెప్పిన విషయంపైన హౌస్ కమిటీని వేయాలని మేము కోరినపుడు కన్సిడర్ చేస్తామన్నారు. సభా నాయకులు లేరని, అరగంట తరువాత చెబుతారని అన్నారు. అసలు ఏమి జరుగుతున్నది తెలియచేస్తారా ?

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ముఖ్యమంత్రిగారు, హౌస్ లీడరు లేరు. ఏమిటి దీని సంగతి ?

Sri M. Venkaiah Naidu ;—You must take serious note of it.

Mr. Speaker :—I have taken serious note of this. As soon as the Leader of the House comes here, I will take up the matter with him.

MATTER UNDER RULE 329

re : Displacement of 6000 families at Steel Plant Site. Visakhapatnam and lapse of funds provided for Steel Plant for the year 1980–81.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :——అధ్యక్షా, స్టీలు ప్లాంటు పని చాల మందకొడిగా జరుగుతున్నదని మా నమ్మకము. 1980—81 కి కేటాయించిన డబ్బులో సుమారు 45 కోట్లు లాప్స్ అయిపోయే ప్రమాదం వుంది. మనకు వున్న గడువు మార్చి 31 వరకు. అంటే ఇంక 25 రోజులు లోపు వుంది. ఈ 25 రోజులలో ఈ డబ్బు ఎట్లా ఖర్చు పెడతారు ? ఈ సంవత్సరం లాప్స్ కాకుండాను, వచ్చే సంవత్సరపు గ్రాంట్లు తగ్గకుండాను చూడాలి. స్టీలు ప్లాంటు కోసము అక్కడ భూమిని స్వాధీనం చేసుకొన్నందువల్ల అనేకమంది నిర్వాసితులయినారు. అందులో అర్హత కల్గినవారికి ఉద్యోగాలివ్వాలని కోరినాము. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం నిర్దిష్టమైన చర్యలు ఏమి తీసుకొన్నదీ స్పష్టముగా ఒక ప్రకటన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మంత్రిగారు స్టేటుమెంటు చేస్తారు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :——దీనిలో 3 పార్టీలవారు వున్నారు. ఒక్కొక్క పార్టీవారికి అవకాశం యిచ్చి, తరువాత మంత్రిగారు స్టేటుమెంటు చేయడం బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :——సరే. అయితే గోవిందరావుగారు మాట్లాడండి

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, 6 వేల కుటుంబాలకు పునరావాసము కల్పించే సందర్భములో కొన్ని ముఖ్యమైన అంశాలు వచ్చాయి. వారికి హడ్కో యిస్తున్న లోను చాలదు. వెనుక భాగాన లేట్రిన్, బాత్‌రూమ్ సరియైన పద్ధతిలో కట్టకోకపోతే స్లమ్ ఏరియాగా తయారవుతుంది. అందువల్ల లేట్రిన్, బాత్‌రూమ్ కూడ కట్టుకొనడానికి స్టీలు అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ మంచి కాని, ఇతరతాత్రికాని 1500 రూపాయలైనా ఇప్పించే ఏర్పాటుచేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక రెండవ పాయింట్, రిక్రూట్‌మెంటుకు సంబంధించి వాచ్‌మన్, డ్రైవర్ వంటి పోస్టులకు లోకల్‌గా దొరికేవారికి అవకాశం ఇవ్వకుండా పైనుండి తీసుకు రావడం అన్యాయం. మనకు వున్న నేషనల్ పేట్రన్ ప్రకారం పబ్లిక్ సెక్టారులలో 800 రూపాయలలోపు జీతం ఉన్న ఉద్యోగాలకు లోకల్ పీపుల్స్‌ను తీసుకోవాలి. డ్రైవర్స్‌కు, వాచ్‌మన్‌కు థర్డ్ ఫారమ్ వుండాలని కండిషన్ పెడుతున్నారు థర్డుఫారమ్ పాస్ కాకపోయినా మంచి అనుభవం వున్న డ్రైవర్స్

వున్నారు. అటువంటివారికి అవకాశం కలుగచేయాలి థర్డుఫారమ్ క్వాలిఫికేషన్ లేకపోయినా లైసెన్సు వున్నవారికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. అలాగే దిబ్బపాలెం అనేచోట ఫిషర్ మెన్‌ను పెడుతున్నారు. అక్కడ సముద్రం రఫ్‌గా వుంటుంది. స్టోన్సు వున్నాయి. దానిని ఫిషింగ్‌కు అనుకూలంగా తయారుచేయాలని కోరుతున్నాను

10-20 a.m. శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, స్టీల్ ప్లాంటుకు సంబంధించి అక్కడ ఇండ్లు కోల్పోయినవారికి పునరావాస సౌకర్యం కల్పించడం ప్రధాన విషయం. కాని అక్కడ పరిస్థితి దారుణంగా వుంది. 6 వేల కుటుంబాలు, 30 వేల జనాభా వుంది ... సంవత్సరాల ... ఆయం మీద జీవిస్తున్న ప్రజలు వారు. వారికి పునరావాస ... కాని ఆ ... వర్షం వస్తే మునిగి పోతున్నది. ఆ కా ... వుంది, అక్కడ బ్రిడ్జి కట్టే ఏర్పాటు చేయక పోతే పెద్ద వర్షం వస్తే ... వేల కుటుంబాలు వాషఫ్ అయ్యే ప్రమాదం వుంది ఇక్కడ రెండు సమస్యలు వున్నాయి. స్టీలు ప్లాంటుకు ఇచ్చిన డబ్బులో ఎంత ఖర్చయింది, ఎంత మిగిలివుందనేది ఒకటి. 6 వేల కుటుంబాలను అక్కడ నుంచి తొలగించాము. యింక 2, 3 నెలలలో 8 వేల కుటుంబాలను తరలించ వలసి వుంది, మిమ్మల్ని తరలిస్తే మీకు భద్రత లేదు అని చెప్పి స్టీలు ప్లాంటుకు అవరోధం కల్పించాలనే పరిస్థితి తీసుకురావాలని కొంతమంది ఆ కుటుంబాలవారిని రెచ్చగొడుతున్నారు. ఈ విషయాన్ని నేను గత సమావేశంలో కూడా ఈ సభలో చెప్పాను. అక్కడ వారు మొరపెట్టుకున్నా, ఇక్కడ నేను మొరపెట్టుకున్నా అరణ్యరోదనంగా, సముద్ర ఘోషగా మిగిలిపోతున్నది. 6 వేల కుటుంబాలలో 100 మందికి మాత్రమే ఉద్యోగాలు వచ్చాయి. డ్రైవర్సుకు థర్డు ఫారమ్ క్వాలిఫికేషన్ వుండాలంటున్నారు. వారికి 14 సంవత్సరాల అనుభవం వుంది. ఎక్స్ సర్వీస్‌మెన్ వున్నారు. టెక్నికల్ క్వాలిఫికేషన్ చూడాలికాని ఎడ్యుకేషనల్ క్వాలిఫికేషన్ తీసుకోకుండ వారికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలి. డిస్ ప్లేస్‌డ్ పర్సన్స్ వారు. భూములు కోల్పోయినవారు, ఇండ్లు కోల్పోయినవారు వున్నారు. పది ఎకరాలు గల భూస్వామందు ఇప్పుడు ఎందుకూ పనికిరానివాడిగా జీవితం గడుపుతున్నారు. అటువంటివారికి ఉపాధి కల్పించవలసిన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై వుంది. ప్రభుత్వం అనేక రకాల స్వయం ఉపాధి పథకాలను ప్రోత్స హిస్తున్నది అటువంటివారిని ఇన్‌వాల్వ్ చేస్తే బాగుంటుంది 800 రూపాయల లోపు జీతం ఉండే ఉద్యోగాలను స్థానికులను తీసుకోవాలని నిబంధన స్పష్టంగా వుంది. స్టీల్ ప్లాంటుకు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్‌చేంజ్ వుంది. ఆంధ్రుల హక్కు విశాఖ ఉక్కు అని ఆందోళన చేశాము. దానిపై రాష్ట్రప్రభుత్వ కంట్రోలు వుండాలి అక్కడి డైరెక్టర్ ఎంతమందిని లోకల్ వారిని తీసుకుంటున్నారో, ఎంతమంది బయటవారు వస్తున్నారో పరిశీలించాలి. అది లేకపోతే 75 వేల జనాభాను నడిరోడ్డు మీద తినటానికి తిండి లేక, నిలవటానికి నీడలేక వుంచే పరిస్థితి కల్పించినవారవుతారని మనవిచేస్తున్నాను. స్టీల్ ప్లాంటు వచ్చిందన్న సంతోషంకంటే వేలకొలది ప్రజలు నిరాశ్రయులవుతున్నారన్న బాధ ఎక్కువగా వుంటున్నది. రూల్సు అండ్ రెగ్యులేషన్స్ అని కాకుండా మానవతా

దృష్టితో ఆలోచించి చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను, ప్రభుత్వం ఏమాత్రం ఉపేక్ష చేసినా స్టీలు ప్లాంటుకు అవరోధాలు కల్పించే ప్రయత్నాలు జరుగుతాయని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పటికే చాలామంది మాకు తిండిలేనప్పుడు స్టీలు ప్లాంటు ఎందుకు అని అంటున్నారు. కొంతమంది వ్యక్తులు వారిని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఈ సమస్యను తీవ్రంగా ఆలోచించి సత్వర చర్యలు తీసుకుని భూమి కోల్పోయినవారికి పునరావాసంతోపాటు ఉద్యోగ అవకాశాలు కలుగచేయాలని కోరుతున్నాను.

Minister for Major Industries (Sri M. Baga Reddy) :—Sir, the Government of India have provided Rs. 70 crores for the year 1980-81 for a Steel Plant at Visakhapatnam Work on site, leveling and grading at the site of the Steel Plant has been going on for quite some time. Civil works construction work, water construction, power main approach road construction of rail link to plant site construction at Gajuvanka Bala cheruvu and construction of storage sheds, site office project office and boundary wall are in progress. It is ascertained from the Steel Authority of India that the provision made in the Central Budget for a Steel Plant at Visakhapatnam would be spent by them before the end of March 1981.

I have taken up this matter with Sri Pranab Mukherjee, Union Minister for Steel and Mines impressing on him the need to ensure the full utilisation of the funds allotted for this year and to provide adequate funds for the completion of the project as per schedule.

ఈ విషయాన్ని గురించి కేంద్రమంత్రి ప్రణబ్ ముఖర్జి గారికి డి.వో. లెటర్ వ్రాయడం జరిగింది ఈ సంవత్సరంలో ఎలాట్ చేసిన ఫండ్స్ ఈ సంవత్సరం పూర్తిగా ఖర్చు చేయాలని కోరడం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమం అంతా కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా నడుస్తున్నది. వచ్చే సంవత్సరం కూడా ఫండ్స్ ఎలాట్ చేసి టెంపో తగ్గకుండా సెడ్యూల్ ప్రకారం స్టీలు ప్లాంటు పని జరిపించాలని కూడా వారికి వ్రాయడం జరిగింది

వారు టెలెక్స్ ఇచ్చి టెలిఫోనుమీద మా ఆఫీసర్సు సేల్ వారితో మాట్లాడితే మిగిలి వున్న ఫండ్సు ఖర్చు పెడుతామని చెప్పడం జరిగింది. రెండవ విషయం. ఎవరివి అయితే యిండ్లు భూములు పోయినవో వారి గురించి గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు నాకు రిపోర్టు కూడ వుంది. అది చదివి విన్పిస్తాను. దానికంటె ముందు, తొందరగా విశాఖపట్నములో గౌరవ సభ్యులు గోవిందరావు, సత్యనారాయణగార్లను యింకా మిగిలిన ఆ ప్రాంతానికి సంబంధించిన శాసన సభ్యులను పిలిచి అక్కడే కూర్చుని కన్సరన్డ్ ఆఫీసర్సుతో మీటింగు పెట్టి యీ సమస్యలు పరిష్కారం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

Mr. Speaker :—Please place the statement on the Table of the House.

Sri M. Bagareddy :—Yes, Sir.

మిస్టరు స్పీకర్ :—మొదటి పాయింటు ఏమంటే, రిహాబిలిటేషనుకు సంబంధించి స్టేటు గవర్నమెంటుకు ఏదైనా కంట్రోలు వుందా ?

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :— ఉంది. పోతే ... కొన్ని యిండ్లు కట్టిస్తున్నారు. రోడ్స్, ఎలక్ట్రిసిటీ, హాస్పిటలు, ముఖ్యంగా పిషర్‌మెన్ కోసం

10 30 a.m. సెపరేట్‌గా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. కాని పెన్షను కాదు యివ్వటం జరిగింది. ఇక ఎంప్లాయిమెంటు విషయం వుంది. ఫస్టు ప్రయారిటీ ఎంప్లాయిమెంటుకు యివ్వాలని వుంది. దాని గురించి హౌసింగు ఫెసిలిటీస్ గురించి అక్కడే కూర్చుని నిర్ణయం....

మిస్టరు స్పీకర్ :—ఈ సమావేశాలు ముగిసే లోపల చూసి రాగలరా ? And then you can give a report to the House.

Sri M. Baga Reddy :—Yes.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—ఫండ్స్ లాప్స్ కాకుండా హామీ యిస్తారా ?

మిస్టర్ స్పీకరు :—హామీ ఎట్లా యిస్తారు ?

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :—పార్లమెంటు సభ్యులు అడుగుతారు. అది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించింది.

(Sri A. Eswara Reddy in the Chair)

CALLING ATTENTION TO THE MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

...

re: Forcible collection of arrears by Co-operative Rural Banks in drought affected areas.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :—అధ్యక్షా, అపరాధపు వడ్డీ క్రింద ఇరవై వేల మూడు వందల తొంభై తొమ్మిది రూపాయల పన్నెండు పైసల మొత్తాన్ని ములకానూర్ గ్రామీణ సహకార బ్యాంకు వసూలు చేసిన మాట వాస్తవం. 1981 సంవత్సరం జనవరి ఆరవ తేదీన జారీ చేసిన తొమ్మిదవ నంబరు ఆదేశ, వ్యవసాయ సహకారం (మూడు) శాఖ ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల ప్రకారం ఆ సొమ్మును అసలుకు సర్దుబాటు చేయటం జరుగుతుంది.

1979 సంవత్సరానికి ముందు కాలానికి రావలసిన బకాయిలు వసూలు చేయటానికి, భీమదేవరపల్లి తాలూకాకు చెందిన ములకానూర్ గ్రామీణ సహకార బ్యాంకుకు సంబంధించిన సేల్ ఆఫీసరు బలవంతంగా వసూలు చేయటం జరిగిందన్నది వాస్తవం.

పెద్ద రైతులు, సన్నకారు రైతులకు చెందిన 40 మోటర్లు ఆయిల్ ఇంజన్లు జప్తు చేయటం జరిగింది. ఇందులో 11 సన్నకారు రైతులకు చెందినవి; 29 పెద్ద రైతులకు చెందినవి.

సన్నకారు రైతులకు చెందిన వాటిని విడుదల చేయటం జరిగింది. కరువు పరిస్థితులు నెలకొని ఉన్న ప్రాంతాలలో ప్రస్తుతం బాకీలు వసూలు చేయటానికి గాను నిర్బంధపు చర్యలు తీసుకోనలేరు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— నా ప్రశ్న వేసిన తరువాత వర్దుబాటు అయితే సంతోషం. ప్రశ్న వేయకముందు వున్న పరిస్థితి, 500 పంపుసెట్లను మరికొన్ని ఎలక్ట్రిక్ మోటార్లను తీసుకున్నారు. అవికూడ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ వారే సీడ్ క్రింద వుత్పత్తి చేయడానికి ఆర్డర్స్ యిచ్చినటువంటి సాగు బావుల నుండి తీసుకున్నారు. దానివల్ల పంటలు దెబ్బలు తిన్నాయని రైతులు గొల్లు పెడుతున్నారు. మొక్కజొన్న, జొన్న, వేరుసెనగ విత్తనాలకు సంబంధించినవి. రెండవది, యిప్పుడు యివ్వగలిగిన రైతులనుండి తీసుకోవద్దు అని చెప్పడములేదు. తప్పనిసరిగా తీసుకోవాలి. కాని జనరల్‌గా డ్రౌట్ ఏరియాలో యిటువంటి వసూళ్ళు అవుతాము అన్నారు. పంటలు పండిన రైతుల నుండి తీసుకోండి, కాని ఎలక్ట్రిక్ మోటార్లు, పంపుసెట్లు తీసుకొనే పరిస్థితి వుంటే దానిని రెక్టిఫై చేయండి పోతే అపరాధపు మిత్తి 24 వేలు వుందని చెప్పారు నా అంచనా ప్రకారము లక్షా 32 వేలు వసూలు చేశారు. అది వాపసు చేసి వుంటే చాలా సంతోషము. లేకపోతే వాపసు చేయడమో లేక అసలుకు ముదరా కట్టుకోడమో చేయాలి. మీరు యిచ్చిన ఆర్డర్సు ఒకరకంగా ఆచరణలో యింకొక రకంగా వుంటే ఎట్లా ? ఇచ్చిన ఆర్డర్సు అమలు జరిగేట్లు చూడాలి.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి:— ఇంతకుముందు చెప్పాము అపరాధపు వడ్డీ వసూలు చేసిన సందర్భం వుంది, వసూలు చేసినవి లక్ష రూపాయలు కావు. 24 వేలు వసూలుచేయడం జరిగింది ఆ వసూలు చేసిన మొత్తాన్ని వారి అసలు ఖాతా క్రింద జమచేయడం జరిగిందని మరొకసారి చెబుతున్నాను. ములకనూరే కాదు, యింకెక్కడైనా సహకార సంఘాలు పరపతి సౌకర్యాలు కల్పించిన తరువాత స్టాండింగ్ క్రాప్స్ వుంటే మోటారు పంపులను సీజ్ చేయకూడదని మరల జనరల్ యినస్ట్రక్షన్సు యిస్తున్నాము. ఏ స్టాండింగ్ క్రాప్‌ను డిస్ట్రిబ్ చేయకూడదని. ఎక్కడైనా చేసివుంటే వారు చెప్పినట్లు చాలా బాధాకరంగా వుంటుంది. ఎక్కడయినా పొరపాటు జరిగితే సరిచేయడానికి మళ్లీ ఆదేశాలు పంపిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— ఇందులో యింకొక అంశం వుంది. మెదక్ జిల్లా గురించి స్టేటుమెంట్ చేయాలి. రంజోలి గ్రామం.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి:— అధ్యక్షా , జహీరాబాదు వ్యవసాయ అభివృద్ధి బ్యాంకు అధికార్లు, జహీరాబాదు తాలూకాకు చెందిన రాజవోలు గ్రామములో వాయిదా వేసిన బకాయిలను వసూలుచేస్తున్నట్లు చేసిన అభియోగం నిజంకాదు.

ఎలక్ట్రికల్ మోటార్లు, ఆయిల్ ఇంజన్లు దుక్కిటెద్దు జప్తుచేసి రైతులను ఇబ్బందులపాలు చేస్తున్నటు చేసిన అభియోగం కూడా వాస్తవం కాదు. బ్యాంకు ప్రస్తుత వసూలు కాలంలో వాయిదా మీరిన బకాయిలు చెల్లింపుదారుల ఆస్తులను బ్యాంకు జప్తు చేయలేదు.

గత సంవత్సరాలలో వసూళ్ళ ప్రగతి చాలా అధ్వాన్నంగా వుంది. గత ఐదు సంవత్సరాలుగా వసూలుచేయవలసిన బకాయిలకు 55 శాతంమించి వాయిదా

మీరిన బకాయిలు ఉంటూ ఉన్నాయి. తత్ఫలితంగా అప్పులు ఇచ్చే విషయంలో నిబంధనలు అడ్డురావడం వల్ల అప్పులు ఇచ్చే విషయంలో బ్యాంకు అర్హత కోల్పోయింది.

గత సంవత్సరాలలో కొంతమంది అప్పుదారులు వాయిదాలు చెల్లించని కారణంగా వారు ఇవ్వవలసిన అప్పుల గడువు ముగియకపూర్వమే, వాటిని ముగించవలసిన చర్య తీసుకోవటంతప్ప వేరే గత్యంతరం లేకపోయింది. అప్పులను వసూలుచేయటానికిగాను అమ్మకానికి పెట్టడానికి చర్యలు తీసుకొనటం జరిగింది.

1979-80 సంవత్సరంలో మూడు లక్షల ముప్పయిఐదు వేల రూపాయల మేరకు 72 అప్పుదారుల ఋణాలను ముగింపజేయవలసివచ్చింది. 1979-80 సంవత్సరంలో 31 అప్పుదారుల నుంచి రెండు లక్షల ఇరవై ఆరువేల రూపాయల మేరకు బ్యాంకు వసూలు చేయగలిగింది.

ఈ వసూళ్ల వల్ల బ్యాంకు వాయిదా మీరిన బకాయిలు 53.2 శాతం మేరకు తగ్గిపోయాయి. పరిమితంగా ఋణాలు ఇవ్వటానికి బ్యాంకు అర్హత సంపాదించ గలిగింది. దానివల్ల సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి సంస్థ సిఫారసు చేసిన సన్నకారు, సామాన్య రైతులకు ఋణాలు ఇవ్వడానికి వీలయింది. 1980-81 సంవత్సరంలో ఐదులక్షల పదివేల రూపాయలు ఋణాలు ఇచ్చే కార్యక్రమాన్ని అమలుచేసింది. 1981 సంవత్సరం జనవరి నెలాఖరుకు రెండులక్షల ఇరువై మూడు వేల రూపాయల ఋణాలను బ్యాంకు అందజేసింది.

1980 డిశంబరు ఐదవ తేదీన జారీచేసిన ఆహార, వ్యవసాయ (సహకార 4) శాఖ 621 ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు ప్రకారం తొమ్మిది లక్షల అరవై ఏడువేల రూపాయల వాయిదా మీరిన బకాయిల వసూళ్లకు వాయిదా వేయడమయింది. వాటి వసూలుకు సంబంధించిన వాయిదాలను తిరిగి లెక్క కట్టడం జరుగుతుంది. 1981 జనవరి ఒకటి తేదీకి రావలసిన రెండు లక్షల ఎనభయిఐదువేల రూపాయల బకాయిలను ఏ విధమైన నిర్బంధపు విధానాన్ని అనుసరించకుండా వసూలు చేస్తున్నది. వాణిజ్య పంటలు పండించి బ్యాంకుకు చెల్లించవలసినఋణాలను చెల్లించ గలిగేవారినుంచి వసూలు చేయటానికి బ్యాంకు ప్రయత్నిస్తున్నది.

10.40 a.m. శ్రీ యం. ఓంకార్:— అధ్యక్షా, దయచేసి మంత్రిగారు కేవలము అధికారుల రిపోర్టు మీదనే ఆధారపడకుండా వారివద్దకువచ్చిన రిప్రజెంటేషన్సును పరిశీలించి వారికి నమ్మకమైనటువంటి ఆఫీసర్సును పంపించి వాస్తవం తెలుసుకో వాలి. కక్షకట్టి చాలా హరాస్‌మెంటు చేస్తున్నారు. ఇవ్వగలిగినటువంటివారి నుండి తీసుకోడానికి మాకు అభ్యంతరం లేదు. ప్రోత్సహిస్తాము.

దానికి నా అభ్యంతరం లేదు. మీరు డ్రౌట్ ఏరియాగా డిక్లేర్ చేశారు. పంటలు దెబ్బతింటాయి. ఆ రైతులు కట్టలేకపోతే వారిమీద విరుచుకొనిపడి మొత్తం జప్తులు చేస్తామనడం మంచిదికాదు. ఆయిల్ ఇంజన్సు, ఎలక్ట్రిక్

మోటార్ను, ఎద్దులను జప్తు లు చేస్తున్నారు. కొన్ని తలుపులను కూడా పీక్కొని వెళ్ళారు. ఇవన్నీ చాలా భీభత్సంగా జరిగాయి. ఇప్పటికయినా మీరు మీకు నమ్మకమైన ఆఫీసరును పంపి వాస్తవాలు తెలుసుకొని వారికున్నటువంటి ఇబ్బందులను తొలగించండి. మీరిచ్చిన హామీలకు కట్టుబడిఉండండి. నేను అంతకన్నా ఎక్కువ కోరడం లేదు.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :— 1980 డిశంబరులో జారీచేసిన ఉత్తర్వు ప్రకారం 9 లక్షల 60వేల రూపాయలను మనం కలెక్టుచేయకుండా 30–6–1980కి ముందు ఉన్న ఓవర్ డ్యూస్‌ను రీప్లేస్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది ఇది దీర్ఘకాలిక అప్పులు ఇచ్చే లాండు మార్టిగేజి బ్యాంకులు అప్పులు. వాటిని కలెక్టు చేసేదికాదు. వారి కంతులను రీప్లేస్‌చేసి వారిదగ్గర వసూలు చేయడం జరుగుతుంది. ఆ జి. ఓ. ప్రకారం 1977, 1978, 1979, 1980లలో ఎక్కడయినా కరువు ప్రాంతంగా కాని సైక్లోన్ ప్రాంతాలలో కాని ప్రకటించిన ప్రాంతాలలో అక్కడ వడ్డీ రాయితీ దొరుకుతుంది. కరువు ప్రాంతంగా ఆ సంవత్సరాలలో రాయితీ దొరుకుతుంది. ఇక్కడ వసూలుచేసే సందర్భాలు లేవు. వారు చెప్పినట్లు ఈ ఉత్తర్వులను ఉల్లంఘించి అక్కడ అధికారులు ఎవరైనా వారి విధిని దుర్వినియోగం చేస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

(2) Replacement of old buses plying on various routes between Visakhapatnam and Srikakulam.

రవాణా శాఖా మంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య :— ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణాసంస్థ విశాఖపట్టణం-శ్రీకాకుళం రూటులో 5 బస్సులు, విశాఖపట్టణం—పార్వతీపురం, విశాఖపట్టణం-పాలకొండ మధ్యగల రూట్లలో మూడేసి బస్సులు నడుపుతున్నది. ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థం, గోదావరి ఎక్స్‌ప్రెస్ కు ఈ రూట్లలో లింకు సర్వీసులుకూడ సమకూరుస్తున్నది.

విశాఖపట్టణంలో పట్టణ బస్సులు మినహా ఆ డివిజనులో 141 షెడ్యూల్సులో నడపడానికి 161 బస్సులు ఉన్నాయి. ఈ 161 బస్సులలో 15 బస్సులను మార్చవలసి ఉన్నది. 1981-82లో 15 బస్సులు మార్చాలని కార్పొరేషను తలపెట్టింది. ఈ 15 బస్సులలో కనీసం 5 బస్సులనైనా 1981 ఏప్రిల్ మధ్యకాలానికి మార్చవలసి వుంది. ఈ మార్పువల్ల పై రూట్లలో నిర్ణీతవేళలకు బస్సుల రాకపోకలు మెరుగు కాగలదని ఆశించబడుతున్నది.

5724 షెడ్యూళ్లలో రద్దుఅయిన 554 బస్సులు కాక 6478 బస్సులు ఉన్నాయి. ఈ 6473 బస్సులలో దాదాపు 1100 బండ్లను మార్చవలసి ఉన్నది.

(300 లేలాండు+800 టాటా) 1981 - 82లో 900 బస్సులను మార్చాలని కార్పొరేషను యోచిస్తున్నది.

ఈ డివిజనులో 318 బస్సులు ఉన్నాయి. వైజాగ్ పట్టణ సర్వీసుకు అవసర మయ్యే బస్సులు కూడా ఇందులో ఉన్నాయి. అందులో 18 బస్సులు (జిల్లాలలో 15 నగరంలో 3) వాటి నిర్వహణ శక్తికి మించి అంటే 6 లక్షల కిలోమీటర్లకు మించి నడిచాయి. అందుచేత వాటిని రద్దు చేయవలసివున్నది. కాగా 163 బస్సులను పూర్తిగా ఓవర్ హాల్ చేయవలసి వున్నది. ఇంజన్లు గేర్ బాక్సులు. లేకపోవడం తదితర యాంత్రిక లోపాలవల్ల ప్రస్తుతం 69 బస్సులు నడవడంలేదు. యాంత్రికమైన లోపాలవల్ల బస్సులు నడువదగు మొత్తం కిలోమీటర్లలో 16 44 శాతాన్ని రద్దుచేశారు.

విజయనగరం ప్రాంతీయ వర్కుషాపు కాంప్లెక్సు నిర్మాణంలో వుంది. ఈ యూనిటు 1981-82 చివరినాటికి ఉత్పత్తి ప్రారంభించగలదని ఆశించబడుతున్నది. ఈలోగా, రాష్ట్ర పారిశ్రామిక సదుపాయాలసంస్థ నుండి తాత్కాలికంగా కొన్ని షెడ్డులను అద్దెకు తీసుకొన్నారు. అందులో ఇంజన్లు ఇతర యూనిట్లును ఓవరు హాలు చేయటానికిగాను 1979 ఏప్రెలులో మిని వర్కుషాపు ప్రారంభించబడింది.

ఈ మినీ వర్కుషాపు నెలకు 50 ఇంజన్‌లను ఓవరుహాలు చేస్తుంది. విశాఖ పట్టణంలో ప్రవేశపెట్టిన అన్ని బస్సులు 2 లక్షల కి.మీ లు పూర్తిచేశాయి. ఈ బస్సుల ఇంజన్‌లలో చాలావాటిని తక్షణమే ఓవరుహాలు చేయవలసి వుంటుంది. ఈ కారణంచేత ఎక్కువ సంఖ్యలో బస్సులను నడపడంలేదు.

ఆల్విన్ మెటల్ వర్కుస్‌లో బాడీ నిర్మాణం కొరకు 300 టాటా చాసిస్సులు వున్నాయి. ప్రస్తుతం ఆ సంస్థ కార్మిక సమస్యను ఎదుర్కొంటున్నది. అందుచేత బస్సులు విడుదల చేయటంలోను, సర్వీసు మించిన బస్సుల స్థానే కొత్త వాటిని ప్రవేశపెట్టటంలోను ఆలశ్యం జరుగుతున్నది. ఈ బస్సులు లభ్యమైన వెంటనే, విజయనగరం ప్రాంతంలోని సర్వీసు మించిన బస్సులను తొలగించడానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుంది.

శ్రీ ఎమ్. వి. పరాంకుశం:— మంత్రిగారు పనికిరాని బస్సులగురించి, వర్కుషావ్ గురించి వివరించారు. విజయనగరం, శ్రీకాకులం జిల్లాలలో నడిపిస్తున్నటువంటి బస్సులు పనికిమాలినవి, కండెమ్ అయినటువంటివి. అసలు అక్కడ నడిచే బస్సులలో కూర్చొనడానికి కూడా అసహ్యంగా ఉంటుంది. ప్రయి వేటు బస్సులను చక్కగా నడిపిస్తున్నారు. అసలు గోదావరి ఎక్సుప్రెస్‌కు ఉన్న లింకు బస్సులను అయినా కొత్తవి సప్లయి చేయవచ్చు కదా. దారిలో ఆగిపోయేవి పాతవి, పనికిమాలినవి విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు పంపకం చేసినట్లు కనిపిస్తున్నది. గౌరవనీయులైన ఈ మంత్రిగారు విజయనగం జిల్లాకు ఇన్‌చార్జి మంత్రిగా ఉన్నారు. మిగతా రాష్ట్రంలో ఉన్నట్లు మంచి కండిషనులో ఉన్న బస్సులను పంపించి ప్రయాణీకులకు ఇబ్బందిలేకుండా మంత్రిగారు చేస్తారా?

విజయనగరంలో డిపో ఉంది ఆ డిపో బస్సులో నేను ఒకసారి ప్రయాణం చేస్తూ ఉండగా చెడిపోయింది దానిని మరమ్మత్తు చేయాలని అన్నారు ఈ పాసింజర్సును తీసుకొని పోవడానికి స్పేర్ బస్సు పంపిస్తామని అన్నారు అక్కడ రెండు గంటలు ఎదురు చూసినా స్పేర్ బస్సు పంపించలేదు ఏదో లైన్‌మీద వెళ్ళే బస్సువస్తే దానిని పంపించారు. ఆ డిపోలో స్పేర్ బస్సులు కూడా ఉంచడంలేదు దీనిని నివారించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:—అధ్యక్షా, ఒక్క విజయనగరం ప్రాంతంలోనే కాకుండా రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో రిపేర్సు చేయవలసినటువంటి, సమయం మించిన తరువాత రిపేరు చేయకుండా వాటిని త్రిప్పుతున్నారనే మాట వాస్తవమే వాటికి అనేకమైన ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. ఏమైనప్పటికి విజయనగరం జిల్లాలో కేవలం పనికిరానటువంటి పాతబస్సులను ఇస్తున్నారనే మాటలలో సత్యంలేదు అయినప్పటికి ఏమీలేదు అవి మెడ్యూలుకు ఎంతైతే తిరగాలో అంతకు మించి తిరుగుతున్నాయి. రిపేర్సు చేయవలసిన అవసరాన్ని మించిపోయినప్పటికి రిపేర్సు వెంటనే చేయలేకపోతున్నమాటకూడా వాస్తవమే. వీటన్నింటిని చూసి ఎంత త్వరగా మరికొన్ని నూతన బస్సులను ఆ ప్రాంతాని ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుందో అన్ని నూతన బస్సులను ఇప్పించడానికి ఆర్.టి.సి. ప్రయత్నం చేస్తుంది

శ్రీ కె. రాజరత్నం:—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పినట్లు రాష్ట్రం మొత్తం మీద పాత బస్సులకు రిపేర్సు చేయవలసిన మాట నిజం. శ్రీకాకుళం టు పాలకొండ, శ్రీకాకుళం టు విజయనగరం, శ్రీకాకుళం టు పార్వతీపురం మొదలైన ప్రాంతాలలో ఎందుకూ పనికిరాని పాతబస్సులను నడుపుతున్నారు. హైదరాబాద్ నుంచి వాల్తేరుకు గోదావరి ఎక్సుప్రెస్ ట్రెయిన్ ఉదయం 8 గంటలకు వస్తుంది. ఆ గోదావరి ఎక్స్‌ప్రెస్ ట్రెయిన్ వాల్తేరు వచ్చేవరకు ఆ లింకు ఎక్సుప్రెసు బస్సులు అక్కడ ఉండడంలేదు. ఈ 3 రూట్సులో రూట్ ఒకటికి రెండు బస్సులు తిరుగుతున్నాయి. వైజాగ్ నుంచి ఆ బస్సు పాలకొండ రావాలి, అదేవిధంగా శ్రీకాకళం రావాలి; ఇదే బస్సు తిరిగి వైజాగ్ రావాలి. గోదావరి ఎక్సుప్రెస్సుకు లింకు ఎక్సుప్రెస్సు బస్సులుగా వైజాగ్ రావాలి. వాటికి టైము చాలక ప్యాసింజర్సు ఇబ్బందుల పాలౌతున్నారు. అందుచేత ఆయా ప్రాంతాలనుంచి గోదావరి ఎక్స్‌ప్రెస్‌కు ప్యాసింజర్సును తీసుకొని వెళ్ళుటకు అంటే రిటర్న్‌లో వేరే బస్‌లను ప్రొవైడ్‌చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె రోశయ్య :— వారు చెప్పినటువంటి సమాచారం దృష్టిలో పెట్టుకొని ధరోగా ఎగ్జామిన్‌చేసి సాధ్యమైనంత త్వరలో కొన్ని బస్‌లు రిప్లేస్ చేయ

డానికి ప్రయత్నం చేస్తామనీ, ఈ రిప్లేస్ చేసే సందర్భంలో కొత్త బస్‌లను లింకు బస్‌లుగా వాడడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కూడా చెబుతాను.

శ్రీ కె. ఎ. ఎన్. శుక్ల (హరిశ్చంద్రాపురం) :— అధ్యక్షా, గోదావరి లింకుకు ఒక చిక్కు ఉంది మేము శ్రీకాకుళం రిజర్వేషను చేసుకుంటాము. బస్ మీద వెళ్లి విశాఖ పట్టణంలో ట్రెయిన్ ఎక్కాలి. ఈ బస్ మధ్యలో ఫెయిల్ అయినా, బస్ రాకపోయినా మొత్తం రిజర్వేషను పోతున్నది. మా ప్రయాణం కావడం లేదు, అందుచేత గోదావరి లింకుకు అటు నుంచి వచ్చిన బస్, ఇటు నుంచి తిరిగి వెళ్లడం అలాగుంచండి, అసలు కొత్త బస్ వేయాలి. దానిలో టైర్ పోతే అది రిప్లేస్ చేయడానికి టైరు ఇస్తారు కాని దానికి జాకీ ఇవ్వరు, రెంచిలు ఇవ్వరు, మెకానిక్ ఉండడు, అందుచేత వాటికి తగిన సామాను ఇచ్చి కనీస మెకానిజం ఆ డ్రయివరుకు అప్పగిస్తే బాగుంటుంది. శెక్కలికి నైట్ సర్వీసు విశాఖపట్టణంలో రాత్రి 7 గంటలకు బయలుదేరుతుంది. అది లాంగ్ డిస్టెన్సు బస్. అది ఎక్కడైనా ఫెయిల్ అయితే దానితరువాత మళ్ళీ బస్ లేదు; ప్రయాణీకులు వేళ్లే పరిస్థితి లేదు. మాది అసలు నక్సలైట్ల జిల్లా. కొంతమ దికి ఆలోచన కూడా రావచ్చు ఆ బస్‌ను ఆపాలని, అసలు బస్‌ను ఆపనక్కరలేదు, అదే ఆగిపోతుంది. కాబట్టి అటువంటి నైట్ సర్వీసులకు మంచి బస్‌లు వేస్తే బాగుంటుంది. అది వెంటనే ఈ రోజునే నిర్ణయం చేయించాలని కోరుతున్నాను.

చైర్మన్ :— జిల్లాలలో అది ఆఖరి జిల్లా కనుక కండెము బస్‌లను అక్కడికి పంపిస్తున్నారేమోనని సభ్యులనుకొంటున్నారు.

10.50 a.m. శ్రీ కె. రోశయ్య :— అధ్యక్షా, అలాంటిది ఏమీ లేదని నేను అనుకుంటున్నాను. తమకు కూడా తెలవిస్తున్నారు కాబట్టి తప్పకుండా నేను అలాంటిది జరగకుండా చూస్తాను. ప్రస్తుతం ఎంతమేరకు అవడానికి అవకాశం ఉందో చూసి పరిస్థితి మెరుగు పరచడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

(3) Adament and anti-labour attitude of Sarwaraya Textile Mills at Vizayanagaram.

శ్రీ కె. రోశయ్య :—సర్వారాయ జాతీయ మిల్లు కార్మిక యూనియను సాధారణ కార్యదర్శి ఈ క్రింది కోర్కెలను లేవనెత్తారు :

1. 8 గంటల షిఫ్టుకు బదులుగా 4 గంటల షిఫ్టును ప్రవేశపెట్టడం,

2. సర్వశ్రీ ఎ. చందర్‌రావు, సి. రామస్వామినాయుడు, జి సత్యనారాయణ, ఎం. అచ్చంనాయుడు, టి. స్వామినాయుడు గార్లకు యిచ్చిన సస్పెన్షను ఉత్తరువులను ఉపసంహరించుకోవడం,

3. రీలింగ్, కేన్ వైండింగు, గోడింగ్ శాఖల్లో పని భారాన్ని సవరించడం.

విజయనగరం సర్వారాయ టెక్స్టయిల్స్ లిమిటెడు యాజమాన్యం, పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం 2 (8) విభాగం క్రింద సంతకం చేసిన ఒప్పందం అమల్లో వున్న కాలంలో సంఘం కోర్కెలను పరిశీలించడానికి తన అశక్తతను తెలియజేసింది. సస్పెండు చేయబడిన కార్మికులను తిరిగి నియమించడానికి సంబంధించి, విచారణ జరుగవలసివుండగా సస్పెన్షనులో వుంచడమనేది దండన కానందున, దీనిని ఒక పారిశ్రామిక వాదంగా లేవనెత్తడానికి వీలులేదని యాజమాన్యం ఉద్దేశపడుతున్నది శ్రీ కె. రామారావు నాయకత్వం క్రింద కార్మికులు దౌర్జన్య చర్యలకు పాల్పడ్డారు. తత్ఫలితంగా యాజమాన్యం 19—8—80 నుండి లాకవుటు ప్రకటించింది కార్మిక శాఖ కమీషనరు నుండి నివేదిక అందిన మీదట ప్రభుత్వం 22—10—1980 తేదీగల కార్మిక, ఉపాధి కల్పన, బలవర్ధకాహార, సాంకేతిక విద్యాశాఖ ఎం.ఎస్. నెం. 746 జి.ఓ.లో, 8 గంటల షిఫ్టుకు బదులుగా 4 గంటల షిఫ్టును ప్రవేశపెట్టడానికి సంబంధించిన వివాదాన్ని న్యాయ నిర్ణయానికి పంపిస్తూ ఉత్తరువులు జారీచేసింది. అదే సమయంలో 22—10—1980 తేదీగల ఈశాఖ ఎం. ఎస్. నెం 747 జి ఓ.లో సమ్మె/లాకవుటు కొనసాగింపును నిషేధిస్తూ కూడా ప్రభుత్వం ఉత్తరువు చేసింది ప్రభుత్వ ఉత్తరువుల ననుసరించి 20-10-80న యాజమాన్యం లాకవుటును ఎత్తి వేసింది. అయితే యూనియను ఇంకా సమ్మెను విరమించుకోలేదు.

19—2—1981న ఏ కార్మికుని గూడా అరెస్టు చేయలేదని ప్రస్తుతం నివేదిక అందింది. అయినప్పటికీ ఈ క్రింద వివరించిన రీతిగా అనేక ఆరోపణల మీద వివిధ తేదీలలో మొత్తం 22 మంది కార్మికులను అరెస్టు చేశారు :—

తేదీ	కార్మికుల సంఖ్య
25—12—80	6
28—12—80	4
8—1—81	5
18—1—81	1
22—1—81	4
11—2—81	2

యూనియన్ అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎస్. గంగాధరరెడ్డిని కూడా 18-2-1981 న అరెస్టుచేసి, దరిమిలా బెయిలుమీద విడుదలచేశారు. కార్మికులను కూడా బెయిలు మీద విడుదల చేశారు.

కార్మికశాఖ కమీషనరు విశాఖ పట్టణం సందర్శించినపుడు ఈ విషయాన్ని పరిష్కరించడానికి వీలుగా 15-2-1981 న ఒక సంయుక్త సమావేశాన్ని కూడా నిర్ణంచారు. ఆ సమావేశానికి యూనియను ప్రతినిధి హాజరైనప్పటికీ, యాజమాన్యం బాధ్యతాయుతుడయిన వ్యక్తి నెవరినీ పంపలేదు. సమ్మెను

విరమించవలసిందని యూనియన్ నాయకులకు నచ్చచెప్పడానికి కమీషనరుగారు నేను కూడా అనేక ప్రయత్నాలు చేశాం అవన్నీ నిష్ఫలమయ్యాయి. కార్మిక శాఖ కమీషనరు న్యాయబద్ధం కాని సమ్మెకొనసాగిస్తున్నందుకుగాను యూనియన్ నాయకులను ప్రాసిక్యూటు చేయడానికి ప్రతిపాదనలు దాఖలు చేశారు. అవి పరిశీలనలో వున్నాయి

మొత్తం 725 మంది కార్మికులకు గాను 2-3-1981 తేదీనాటికి 30 మంది తమ తమ విధులకు హాజరవుతున్నారు. ఫ్యాక్టరీలో కార్మిక పరిస్థితి శాంతంగా ఉన్నది

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ — 725 మందికి 300 మంది కార్మికులు హాజరు అవుతున్నారు. ఇప్పుడు మీరు చెప్పిన దానిప్రకారం ఇటీవల ఏర్పాటు చేసిన సమావేశానికి మేనేజిమెంటునుంచి బాధ్యతగలిగిన ప్రతినిధి ఎవరూ హాజరు కాలేదు. మేనేజిమెంటు దీనివిషయంలో చాల ఎడమెంటుగా ఉంటోంది. నిన్న 5వ తేదీన గంగాధర్ అనే కార్మిక నాయకుడిని అరెస్టు చేశామంటున్నారు. కాని అక్కడ 200 మంది కార్మికులు అరెస్టు అయ్యారని మాకు తెలిగ్రాము వచ్చింది వాస్తవాలు ఇలా ఉండగా ఒక ఇటువంటి సమాచారము ఇవ్వడం న్యాయంకాదు దీనిలో ప్రధానమైన బాధ్యత మేనేజిమెంటు మీదనే ఉంది వారు తీసుకుంటున్న కార్మిక వ్యతిరేక వైఖరివల్లనే ఇట్లా జరుగుతున్నది కార్మికులకు వారికి ఇష్టమువచ్చిన యూనియన్‌లో చేరడానికి వీలులేని నిరంకుశమైన పద్ధతితో మేనేజిమెంటు కార్మికులకు ఇబ్బంది కలిగిస్తున్నది మేనేజిమెంటు ఇటువంటి నియంతృత్వ ధోరణిలో వ్యవహరిస్తున్నప్పుడు ప్రభుత్వము వారు చూస్తూ ఊరకోవడం మంచిదికాదు, వెంటనే జోక్యము చేసుకొని సదరు పరిష్కారం అయ్యేట్లు చూసి కార్మికులకు గల ట్రేడ యూనియన్ హక్కులను వి గతా హక్కులను కాపాడతారా ?

శ్రీ కె. రోశయ్య:—15-2-1981న కమిషనరుగారు సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు మంత్రిగారు కాదు. ఆ సమావేశానికి యూనియన్ నుంచి రిప్రజెంటేటివ్స్ వచ్చారు మేనేజిమెంటు నుంచి కూడా వచ్చారుగాని ప్రధానమైన వ్యక్తిని కాకుండా ఎవరినో పంపడం జరిగింది సబ్సిక్వెంటుగా మంత్రిగారు కూడా అనేక ప్రయత్నాలు చేశారు 200 మంది పైచిలుకు అరెస్టు అయినారనే సమాచారము నా దగ్గరలేదు 22 మంది కార్మికులను అరెస్టు చేశారని ఉన్నది ఒకవేళ అంతకన్నా ఎక్కువ మంది అరెస్టు అయి ఉండి ఈ సమాచారము తప్పు అయితే ఎంక్వయిరీ చేయించి తప్పు సమాచారము ఇచ్చిన వారినికూడా దండించడం జరుగుతుంది

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ:—ఈ వివాదము చాల దీర్ఘకాలముగా ఉంది. మీరు సమావేశానికి పిలిస్తే బాధ్యత గల ప్రతినిధి సమావేశానికి రావడం లేదు. కార్మికులు చాల బాధలు పడుతున్నారు. నలుగురిని సస్పెండు చేశారని చెప్పారు. సస్పెన్షన్ రద్దు చేయమని, 4 గంటలు షిఫ్టు పెట్టమని వారు కోరుతున్నారు. వారిని సమావేశానికి పిలిచి ఒక సమావేశము ఏర్పాటు చేసి

దీనిని పరిష్కరించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అటువంటి ప్రయత్నం చేసి దీనిని పరిష్కారం చేయడానికి పూనుకుంటారా ?

శ్రీ కె. రోశయ్య :—పెద్దలు మన కార్మికశాఖామాత్యులు ఇలాంటి వివాదాలతో యాజమాన్యం పక్షం వహిస్తారని మనం అనుకోవడానికి వీలు లేదు. వారు ఎప్పుడూకూడా కార్మిక సంక్షేమం పట్ల శ్రద్ధ చూపుతూనే ఉంటారు. మరొకసారి నేను కూడా ఇది చూడమని వారికి చెబుతాను.

Papers Laid on the Table

Notifications issued under A.P. Motor Vehicles Taxation Act, 1963. 11 00 a m.

Sri K. Roshaiah :—*Sir*, I beg to lay on the Table copies of the following notifications as required under sub-section (2) of section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicle Taxation Act, 1963.

G.O. No. and Date.	Date of publication in the Gazette.
1. G. O Ms. No. 289 TR & B (Tr. II) Dt, 3-9-1980.	9-9-1980
2. G. O Ms. No. 330 TR & B (Tr. II) Dt. 7-10-1980.	16-10-1980.
3. G O Rt. No 1196 TR & B (Tr. II) Dt. 11-12-1980.	22-1-1981

Annual Financial Statement (Budget) for 1981–82 (General Discussion)

శ్రీ సంతోష్ రెడ్డి (ఆర్మూర్):-అధ్యక్షా, 1981–82 సంవత్సరానికి మన ఆర్థికశాఖామాత్యులు ప్రతిపాదించిన బడ్జెటును నేను బలపరుస్తున్నాను. వారికి అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే రాష్ట్ర ప్రజల ఆశలకు, ఆకాంక్షలకు అనుగుణంగా అన్ని శాఖలకు న్యాయం చేయాలనే తపనతో ఈ బడ్జెటును రూపొందించడం జరిగింది. అయితే ఈ 6 రోజులనుంచి బడ్జెటు మీద ఇరుపక్షాల గౌరవ సభ్యులు ప్రసంగించారు ప్రతిపక్షాల సభ్యులు వారి సహజ ధోరణిలో ప్రభుత్వాన్ని గట్టిగా విమర్శిస్తూ గంభీరోపన్యాసాలు చేశారు. అయితే ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రభుత్వానికి బలమైన ప్రతిపక్షం ఉండడం ఎంతయినా అవసరం. అయితే ప్రతిపక్షాలు ప్రభుత్వానికి ప్రతిబింబం చూసుకునే అద్దంలాగా వ్యవహరించాలి. మనం మంచి అద్దంలో చూసుకుంటే మంచి బింబం కనిపిస్తుంది, పగిలిపోయిన అద్దంలో చూసుకుంటే వికారంగా కనిపిస్తుంది. అలా కాకుండా ప్రతిపక్షాలవారు చక్కగా, ఆరోగ్యకరంగా విమర్శిస్తే బాగుంటుంది. ప్రభుత్వం చేసిన మంచి పనులను మెచ్చుకుంటూ, ఏవైనా చెడ్డ పనులు చేస్తే వాటిని విమర్శించడం సబబుగా ఉంటుంది. కాని ఇప్పుడు అలా కాకుండా ప్రభుత్వం చేసిన అన్ని పనులను

విమర్శించడమే ధ్యేయంగా పెట్టుకొని ప్రతిపక్షాలు విమర్శించడం జరిగింది. అయితే ప్రతిపక్షాలు విమర్శించడం అర్థంచేసుకోవచ్చు కానీ పాలకపక్షంలో ఉన్నవారు-నిన్నటివరకు మంత్రులుగా ఉన్నవారు ఏమి మాట్లాడుతున్నారో తెలుసుకోకుండా, పదవీ కాంక్షతో మాట్లాడటం అర్థంచేసుకోలేము గౌరవ సభ్యులు వేదాంతరావుగారు మాట్లాడుతూ ఏమన్నారంటే-ఈ రాష్ట్రంలో ఒకవైపు తెలంగాణా ఎన్. జి. ఓ. ల సంఘం, మరొకవైపు ఆంధ్ర ఎన్. జి. ఓ. ల సంఘం ఉండి, వారిలో వారికి భేదాభిప్రాయాలు ఉండగా- మలేషియాలో జరుగుతున్న తెలుగు మహాసభలకు తెలుగు ప్రతినిధులుగా మనం వెళ్లడం విచారకరమని-రంగా రెడ్డి జిల్లాలో ఆంధ్రులకు ఉద్యోగాలు దొరకడంలేదని, ఇది ప్రాంతీయతత్వాన్ని ప్రేరేపిస్తున్నదని, ఆంధ్రరాష్ట్రం రెండవ అస్సాం అవుతుందని చెప్పడం జరిగింది ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. నిన్న మొన్నటివరకు ప్రాంతీయ సంఘం అధ్యక్షుడిగా ఉండి, మంత్రిగా ఉండి, ఇప్పుడు ప్రభుత్వాన్ని ఈ విధంగా విమర్శించడం విడ్డూరంగా ఉంది. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. ఎవరు ఎవరిని హెచ్చరించినా ఈ రాష్ట్రంలో తెలంగాణాలో గానీ, ఆంధ్రలో గానీ వచ్చిన ఉద్యమాలు అర్థం చేసుకున్న ప్రజలు - ఈ రాష్ట్రంలో ఏ ఉద్యమం నడపడానికి వీలు లేదు అన్న అభిప్రాయంతో ఉన్నారు. రాష్ట్రంలో ఇందిరా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే- అంజయ్యగారి ప్రభుత్వమే ఉండాలని, రాష్ట్ర సమైక్యతను కాపాడాలని, ప్రజలు కోరుకుంటున్నారు. కేవలం వ్యక్తిగతమైన కారణాలతో, పదవీకాంక్షలతో ప్రజలను పెడమార్గం పట్టించేవిధంగా మాట్లాడడం మంచి పద్ధతి కాదు. ఈ విధమైన ఉపన్యాసాలు ఇచ్చి రెచ్చగొట్టడం మంచిదికాదు ప్రజలు అటువంటి వేర్పాటు ధోరణులను నిరసించాలని సభాముఖంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో అంజయ్యగారి నాయకత్వంలో రాష్ట్రసమైక్యతకు భంగం కలగడం జరగదు. ఈ ప్రజలకు ఈ ప్రభుత్వం మీద నమ్మకం ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం అమలుచేస్తున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాల మీద విశ్వాసం ఉంది, ఆర్థిక శాఖామంత్రి ప్రతిపాదించిన బడ్జెటులో అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వం చేపట్టింది. అయినప్పటికి మా జిల్లాకు సంబంధించిన కొన్ని విషయాలు మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. నిజామాబాదుజిల్లాలో శ్రీరాంసాగర్ కాల్వ- లక్ష్మీ కాల్వకు ఇదివరకు ఉన్న ముఖ్యమంత్రి పునాదిరాయి వేశారు. దాని ప్రస్తావన ఈ బడ్జెటులో లేదు. దానిని ఈ బడ్జెటులో చేర్చాలి. పోచంపాడు జలవిద్యుత్ ప్రాజక్టును కూడా ఈ బడ్జెటులో చేర్చాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని 14 జిల్లాలలోని 181 తాలూకాలను కరువు ప్రాంతాలుగా ప్రకటించినందుకు ముఖ్యమంత్రికి, ఆర్థికమంత్రికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. నిజామాబాదుజిల్లాలో 5 తాలూకాలను కరువు ప్రాంతాలుగా ప్రకటించినప్పుడు- ఆర్థికమంత్రి ప్రతి తాలూకా సందర్శించి, పర్యటించి, అక్కడ ఉండే పరిస్థితులు తెలుసుకొని వాటిని కరువు ప్రాంతాలుగా ప్రకటించినందుకు వారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. గ్రామాలలో తిరిగినప్పుడు మాకు తెలిసింది ఏమంటే స్కేటర్డు రైన్సు కురిసి, కొన్ని ప్రాంతాలలో వర్షం పడటం, కొన్ని ప్రాంతాలలో వర్షం పడక

పోవడము జరిగింది. కొన్ని తాలూకాలలో కొన్ని గ్రామాలలో వర్షం వున్నా, కొన్ని గ్రామాలలో వర్షం లేదు. అందువల్ల కరువు ప్రాంతంగా ప్రకటించబడని తాలూకాలలో కూడా కొన్ని ప్రాంతాలలో అనావృష్టి పరిస్థితి ఉంది. తాలూకాను లెక్కలోకి తీసుకొని కరువుప్రాంతాల్ని ప్రకటించడంవల్ల కొన్నిగ్రామాల లోని వారు నష్టపోతున్నారు. అందువల్ల కరువు ప్రాంతంగా ప్రకటించడానికి తాలూకాను కాకుండా ఫిర్కాను క్రయిటీరియాగా తీసుకుని ప్రకటిస్తే అనావృష్టి పీడిత గ్రామాలవారికందరికి న్యాయం జరుగుతుంది మనవిచేస్తున్నాను ఆ విధంగా ఫిర్కాను కరువు ప్రాంతముగా ప్రకటించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రధానముగా ఈరోజు దేశవ్యాప్తముగా అనేకమంది అనేక అభిప్రాయాలతో ఉన్నారు. అయితే నేను ముఖ్యముగా మనవిచేసుకొనేది ఏమిటంటే— యస్.టి; యస్.సి;బి.సి లకు దేశవ్యాప్తముగా కాని, రాష్ట్రివ్యాప్తముగాకాని ఏరిజర్వేషన్సు ఉన్నాయో అవి అన్నీ కూడా ఇకముందు కొనసాగడమే కాకుండా, ఇతోధికంగా వారికి ఇంకా డబ్బు కేటాయించి సహాయము చేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. 11-10 ఎ. ఎం.
దానితోబాటు ఉన్నత కులాలలో పేదరికము ఆధారముగా చేసుకొని స్కాలరు షిప్పు ఇస్తున్నవారికి ఇంకా ఆర్థిక సహాయము చేయాలని ఈ సందర్భముగా మనవి చేస్తూ, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన అధ్యక్షులవారికి, ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కే. వెంకటరామయ్య (గుత్తి) :— అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామాత్యులు రాజారాంగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు ప్రజాస్వామ్యాన్ని పటిష్టం చేయడం కోసము పేదప్రజల భవిష్యత్తు తీర్చి దిద్దడానికి బాలెన్స్డు బడ్జెటు అని, బెస్టు బడ్జెటు అని చెప్పడానికి ఏమాత్రం సందేహము లేదు. నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను. కాని ఈ బడ్జెటులో కనిపిస్తున్న అంశాలను ఇంప్లిమెంటు చేయడం, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టడం వాటిని అమలుపరచడం ఆఫీసర్సు మీదఆధారపడి ఉంటుంది. ఈనాడు కరువు కాటకాలతో మగ్గిపోతున్నటువంటి రాయలసీమలో కాని వేరే ఇతర జిల్లాలలో కాని ఏదైనా ప్రణాళిక- ఆరవ ప్రణాళిక కాని, ఏన్యువల్ ప్రణాళికకాని అమలుపరిచే ఆఫీసర్సును మాటిమాటికి బదిలీచేస్తున్నారు, ఇది మంచిదికాదు. కనీసం మూడు సంవత్సరాల తర్వాత బదలీచేస్తే బాగుంటుంది అలా కాకుండా ఈ ఆఫీసర్సును మూడు నెలలకు, ఆరు నెలలకు, సంవత్సరానికి బదిలీలు చేసినట్లయితే మనము ప్రణాళికలలో పొందుపరచినటువంటి అంశాలను, కార్యక్రమాలను అమలుపరచడానికి అవరోధముగా ఉంటుంది కాబట్టి మంత్రులు కాని, గవర్నమెంటుకాని ఆఫీసర్సును మార్చాలి అంటే మూడేళ్ళు అయినా ఒక చోటఉన్నవారిని బదిలీచేస్తే బాగుంటుందని నేను వారికి మనవిచేస్తున్నాను. అలా కాకపోతే ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కుంటుపడిపోయి ప్రజాస్వామ్యం దెబ్బ తింటుందని మనవిచేస్తున్నాను. రూరల్ వాటర్ స్కీమని చెప్పి ప్రణాళికలో పొందుపరిచారు. అందులో కనబరచిన ప్రకారంగా ఈ విధంగా ఉంది.

It is expected that the scheme would be completed by the end of 1981-82 During 1981-82 the Panchayati Raj Department is planning to execute 2,35 borewells, 100 open wells and 918 mini-major Protected watar-supply schemes costing Rs. 51 crores అని ఇందులో పొందుపరిచారు. ముఖ్యముగా రాయలసీమ విషయములో నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే అక్కడ వాటర్ టేబుల్ చాలా తగ్గిపోతూ ఉంది కాబట్టి 4 అంగుళాల బోర్స్ వేసి 100 అడుగులు, 150 అడుగులు వరకు వెళ్లడం వల్ల నీరు లోపలికి పోయి అక్కడి వారు చాలా బాధపడుతున్నారు కాబట్టి మనము 6 అంగుళాల బోర్స్ వేస్తూ 300 అడుగులు లోపలికి పంపు వేస్తే రాయలసీమలోని ప్రజలకు నీరు అందుతుంది. లేకపోతే లాభం లేదు కాబట్టి ఈ స్కీములో కనపరచిన బోర్ వెల్స్ విషయములో ఈ పాయింటును దృష్టిలో పెట్టుకొని చేస్తే రాయలసీమ బాగుపడుతుంది లేకపోతే రాయలసీమ ఎడారిగా మారిపోయే పరిస్థితులు వస్తాయి. మార్చి, ఏప్రిల్ నెలల్లో నీరు లేకుండా పోతుంది. ఈ బోర్ వెల్స్ విషయములో కాని, వెల్స్ విషయములో కాని 6 అంగుళాల బోర్స్ వేసి 300 అడుగులవరకు వేస్తేనే ప్రతి సమితిలోనూ, ప్రతి గ్రామములోనూ నీళ్లు అందుతాయి అని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇరిగేషన్ విషయములో మాట్లాడుతూ సుధాకరరావుగారు ఏమన్నారు అంటే శ్రీశైలం రైట్ కెనాల్ గాని, లెఫ్టు బ్రాంచి కెనాల్ గాని వచ్చినట్లయితే రాయలసీమలో ఒక చుక్క నీరు రాదు అంటే అందులో అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలకు ఏ మాత్రమూ నీరు రావని తేటతెల్లమై పోతోంది. ఈ బడ్జెటులో కాని, బడ్జెటు ప్రోవిజనులో కాని, ఎస్టిమేట్స్‌లో కాని అనంతపురం జిల్లాను చిత్తూరు జిల్లాను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా స్కీమ్సు తయారు చేసినారు. రైట్ కెనాల్ వచ్చినా, లెఫ్టు కెనాల్ వచ్చినా గోదావరి నీరు కృష్ణలో వేసి, కృష్ణా నీరు తీసుకు వచ్చినా అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలకు ఒక్క చుక్క నీరు రాదు. ఎప్పుడూకూడా బడ్జెట్ సమావేశాలలో చెప్పుకోవడం జరుగుతుంది. రాయలసీమ వారు నీటి కోసం అడగడం జరిగిపోతూ ఉంది ఈ బడ్జెటులో ఈ అవకాశం కల్పించలేదు కాబట్టి ఇకముందు అయినా ఇరిగేషన్ డిమాండులో అయినా చూపించి అక్కడ వాటర్ టేబుల్ ఇంప్రూవ్ చేసే దానికి, నీటి వనరులు అభివృద్ధి చేసే దానికి, తుంగభద్ర హైలెవెల్ ఛానల్‌ను, మైనరు ఇరిగేషన్ ద్వారా, మేజరు ఇరిగేషన్ ద్వారా ఉన్నటువంటి నేరో కెనాల్‌ను డీపెన్ చేసి నీటిని సప్లయి చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తూ మీరు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ డి. సీతారాములు:— గౌరవనీయులయిన మన ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన 1981-82 బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు బలపరుస్తూ నా అభిప్రాయాలు తెలియపరుస్తున్నాను. మనరాష్ట్రం 1980-81లో అనేక విపత్కరమైన సమస్యలను ఎదుర్కొంది, అందులో ప్రధానంగా అతివృష్టి, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కనివిని ఎరుగని స్థాయిలో వరదలు సంభవించాయి. రాష్ట్రములో మిగిలిన జిల్లాలలో అనావృష్టి లాంటి సమస్యలను మనము పరిష్కారము చేసుకొనేందుకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అనేకమైన సత్వర చర్యలు తీసుకుంటున్నందుకు నేను

ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా అభినందిస్తున్నాను. మా జిల్లాకు సంబంధించిన విషయములను తెలియ పరచుచున్నాను. ఈ మధ్యనే నేను మా జిల్లాలో వరద దెబ్బతిన్న గ్రామాలను కొన్నిటిని పరిశీలించాను. అక్కడ హౌసింగు కార్యక్రమాలు అనుకున్నంత సత్వరంగా జరగడం లేదు. మా జిల్లాలో సుమారు 187 గ్రామాలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. 47 గ్రామాలు అయితే మచ్చుకి అక్కడ కనిపించడం లేదు. 38,950 ఇళ్లు పూర్తిగా నష్టపోయాయి. హౌసింగు కార్యక్రమాలకు ఇచ్చేదానికి రు. 1000 చేశారు, సంతోషం. కాని మా నరసన్నపేట పంచాయితీ సమితిలో 30 కాలనీలలో 20 కాలనీలు దెబ్బతిన్నాయి. ఆ పడిపోయిన కాలనీలను పునర్నిర్మాణము చేయమని సవినయముగా మనవిచేస్తున్నాను. ఆరు తాలూకాలలో 74,866 మంది ఎఫెక్టు అయ్యాయి. ఈ గ్రామీణ బ్యాంకులు, స్టేట్ బ్యాంకు ఉపాధి కల్పన గురించి వారు వృత్తి చేసుకోడానికి ఒక 4,000 మందికి లోన్స్ ఇచ్చారు. ఇంకా మిగిలి ఉన్న వారికి కూడా ఋణసౌకర్యాల మంజూరు చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను.

ప్రజాస్వామ్య దేశాలలో విద్యకు ఎంత ప్రాముఖ్యత ఉంటుందో విద్య తాలూకు విశిష్టత గురించి నేను వేరే చెప్పనవసరంలేదు. మనము ఇప్పుడు అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూల్సును సెకండరీ స్కూల్సుగా మార్చాలంటే ప్రభుత్వ శాంక్షను ఉంది. కాని ఈ మధ్యనే ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు వారు ఇచ్చిన జి.వో. నెం. 423 ప్రకారంగా ఒక అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూలును హైస్కూలుగా మార్చాలంటే రు. 73,420 కట్టాలి. ఈ వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఇంత డబ్బు కట్టడం అంటే చాలా కట్టడం అంటే చాలా కష్టం. ఈ జి.వో. ను సత్వరమే స్క్రాప్ చేసి ఎక్కువ హైస్కూల్సు వచ్చేటట్లుగా అవకాశాలు కల్పించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. అనేక త్యాగాల తరువాత ఆంధ్రులు ఎదురు చూసిన స్టీల్ ఫ్యాక్టరీ వైజాగ్‌లో వచ్చింది కాని అక్కడ మనము ఆశించినంత సత్వరంగా కార్యక్రమములు జరగడం లేదు. స్టీలు ఫ్యాక్టరీ అవసరాలకు ఏలేరు వాటర్ స్కీము ఇంతవరకు చేపట్టక పోవడం మన దురదృష్టం. ఇప్పుడు మా ప్రాంతాలలో ఒక భయము ఉంది. వైజాగ్ స్టీలు ప్లాంటులో పనిచేస్తున్నటువంటి ఆఫీసర్సు పై రాష్ట్రాల నుంచి. వచ్చినారు. వారు రావడం వల్ల మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి వారికి ఎటువంటి ఉద్యోగావకాశములు లేకుండా చూస్తున్నారు. అక్కడ భయాందోళనలు కలుగుతున్నాయి. అటువంటి భయాందోళనలు కలుగకుండా వైజాగ్, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలోని వారిని స్థానికులుగా గుర్తించి వారికి ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించాలని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. యస్. యన్. రెడ్డి:—అధ్యక్షా, రాజారాంగారు ప్రవేశపెట్టిన 11-20 a
ఈ బడ్జెటును నేను సమర్థించలేకపోతున్నానని చెపుతున్నాను. రాజారాంగారు ఇందులో పాత పాటే వ్రాశారు. పాడిందే పాడరా పాసిపండ్ల దాసరీ అని పాత పాటే. కేంద్రము మీద ఒత్తిడి తెచ్చి డబ్బులు తీసుకువచ్చి కొత్త ప్రపోజల్సు ఇందులో పెడితే అప్పుడు మేము ఏమయినా అనుకోడానికి అవకాశం

ఉండేది. అది లేకపోతే మరి పాత పాటే, కొత్తపాట ఎక్కడి నుంచి పాడతాము? అయినా మీరు టైము చాలా తక్కువగా ఇచ్చారు మా మిత్రులు శ్యామలరావుగారు ఎప్పుడూ క్రొత్త పాట పాడమంటారు కాబట్టి నేను పాడాలి అనుకుంటున్నాను.

మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో మహాకవి గురజాడ, రాయప్రోలు సుబ్బారావుగార్ల పాట పాడుతున్నాను.

శ్రీలు పొంగిన జీవ గడ్డయి
పాలు గారిన భాగ్య సీమయి
దు ఖించుచున్నది ఆంధ్రసీమ
పదము పాడరా తమ్ముడా

భక్తి పాడవే చెల్లెలా. అని ఈ ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏడుస్తోంది. ఈనాటి పాట, రాయలసీమ ప్రజల గోడు వినండి.

నాడు పాడి పంటలు దండిగుండిన
కరువు అన్నది కనుమరుగు అయ్యెన
రాయలేలిన రత్నాలసీమ ఇది
అంధ్రసీమయినాదిరా
పగము పాడరా తమ్ముడా.
త్రాగడానికి నీళ్లులేవని
మింగడానికి మెతుకె లేదని
పశువులకు గడ్డి లేదని
స్త్రీలకు మరుగు దొడ్లే లేవని
ఎలుగెత్తి పాడవే చెల్లెలా.

తెలంగాణా ప్రజలు ఏమంటున్నారంటే నీరు ఎందుకు బీరు ఉన్నది అంటున్నారు. ప్రజలకు త్రాగడానికి నీరులేకపోయినా మన ప్రభుత్వములో అవినీతి ఉంది. ఒక్క బ్రాందీ దుకాణం ప్రారంభించాలంటే 18 వేల రూపాయలు ఇస్తేగాని లైసెన్సు రాదు. ఇది ఎక్కడికి పోతోంది? అధికారులు తీసుకొంటున్నారా, మంత్రులు తీసుకొంటున్నారా అనేది ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. తెలంగాణా ప్రజలు అంటున్నారు.

నీరు ఎందుకు బీరు వున్నది
నడిరోడ్డులో గుడి ప్రక్కను బడి ప్రక్కను
నడిచేస్తూ పడికాస్తూ పడిపడిగా
సారా త్రాగి దారిద్ర్యము పోవునని
మన కీర్తి చాటరా తమ్ముడా.
ఆడ కూతురు అడిగినాదని
ఓట్లు వేస్తిమి మోసపోతిమి

మానమంతా నడి బజారులో
పోలీసులకు అమ్మినారని
గొంతెత్తి ఏడ్వవే చెల్లెలా.

ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో అంతాకూడా మానభంగాలు విపరీతంగా జరుగుతున్నాయని మన స్త్రీలంతా రోజురోజుకు ఏడుస్తున్నారు. ఇకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారు మనకు కనిపించరు. అయ్యవు రెడ్డిగారు అసలే కనిపించరు. ముఖ్యమంత్రిగారు కనిపించనది భయం చేతనో లేక ఇన్ ఫీయారిటీ కాంప్లెక్స్ చేతనో నాకు అర్థం కాదు. అసలు ముఖ్యమంత్రి లేకపోతే ఇక్కడ చాలా జరుగుతుంది అధ్యక్షా, అందుకే ఆంధ్రప్రజలు అంటున్నారు.

సంజయ్యే లేదని అంజయ్యగాంధి
ఢిల్లి పట్టపురాణి బిడ్డయి
అసెంబ్లీకి ముఖము చూపే
దమ్ములేని పిరికివాడని
జై ప్రజా భవన్ కెళ్ళి పాడరా తమ్ముడా
సిమ్మెంటు బియ్యం పంచదార
పంటనూనెలు కిరసనాయిలు
తెల్ల ఎలుకలు మ్రింగినావని
మంత్రులు దర్యాప్తుకెళ్ళే
వారి ఘనత పాడవే చెల్లెలా. ఇది మన రాష్ట్ర పరిస్థితి.

ఇకపోతే పంటలు బాగా పండాయని, ఉత్పత్తిబాగా పెరిగిందని వారు చెప్పారు. ఉత్పత్తి పెరిగిందంటే ధరలు పెరగాలా తగ్గాలా?

రాజారాం ఉవాచ :
ఆంధ్రరాష్ట్రం అన్నపూర్ణని
జీవనదులు ఎన్నో కలవని
దండిగా పంటలు పండినావని
ధరలుమాత్రము పెరిగినావని
నీ ఖర్మ కేడ్వరా తమ్ముడా.

బడ్జెటులో నిధులు లేవని
రాజారాముడు పలికినాడురా
పీటకొరకు గంజికొరకు
ఎన్నికలొచ్చేవరకు ఆగుడు
ఓ తమ్ముల్లారా చెల్లెల్లారా.

ప్రస్తుతం డబ్బులేదు కాబట్టి మళ్ళీ ఎలక్షన్స్ వస్తే మాత్రం మీకు కావలసిన నీరు ఇస్తాం, గంజి ఇస్తాం అంటున్నారు. పంచాయతీ ఎన్నికలు వస్తున్నాయని చెప్పి మంత్రిగారు ఏమి చేసారంటే 1750 మంది ఉపాధ్యాయుల పోస్టులు సాంక్షన్ చేసారు. కాని పురపాలక సంఘాలకు ఏమీ చేయలేదు. ఇకపోతే ఇంత ఇళ్ళు కట్టిస్తాము అంటున్నారు. ఎందుకయ్యా ... గా ... కొ ... సె కోనేరు గంగారావుగారికి చెప్పాను. ఈ వేళ ఎన్ని ఎగిరి పోయాయో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈనాడు 14 కోట్లు ఇచ్చించి ... జనం లేదు. ఇకపోతే పంచాయతీ సమితులకు, పురపాలక సంఘాలకు ఎన్నికలు జరుపుతామని గత పది సంవత్సరాలుగా చెప్తూనే వుంది ప్రభుత్వం. చెన్నారెడ్డిగారు మూడు సార్లు హామీ ఇచ్చారు. ఎన్ని సార్లు మీరు ఎన్నికల లిస్ట్స్ రివైజ్ చేయించారు దానికి ఎంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టారు, ఎంత టైమ్ వేస్ట్ చేసారని అడుగుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో అమూల్య పలుకుబడి ఉన్నదని చెపుతున్నారు, ... ఎందుకు ఎన్నికలు జరిపించరని అడుగుతున్నాను. ఎన్నికలు పెట్టకుండా ప్రజలను ఎందుకు ఇబ్బందులకు గురిచేస్తున్నారు (లేక) రిజర్వేషన్ గురించి ఈ బడ్జెట్‌లో ఏమీ చెప్పలేదు.

శ్రీ బి. జ్ఞానప్రకాశ్ (...) --- ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును సమర్థిస్తూ కొన్ని ముఖ్యమైన సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ముఖ్యంగా నాగార్జునసాగర్ రైట్ కెనాల్ ద్వారా ... 1 వేల ఎకరాల మాగాణి భూములకు నీరు సప్లయి చేయుచున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని ఒంగోలు మొదలైన టేల్-ఎండ్ ప్రాంతాలలో ఉన్నవారికి చేసిన వాగ్దానాలు నెరవేర్చలేదు. నాగార్జునసాగర్ రైట్ కెనాల్‌లో ఈ రోజు 18 పర్సెంట్ సీపేజ్ తక్కువ చేయడానికి లైనింగ్ వెడ్డింగ్ చేయాలనుకున్నారు. రైట్ కెనాల్ సర్కిల్స్‌ను క్లోజ్ చేశారు. ఒంగోలు ఉండి సర్కిల్ ప్రక్కనున్న సర్కిల్‌ను క్లోజ్ చేసారు. ఆ స్టాఫ్‌నే ఇంకా అబ్జార్బ్ చేయలేదు. ఇంతలోనే ఒంగోలు సర్కిలును క్లోజు చేస్తున్నారు. ఇది కాకుండా 9 కోట్ల రూపాయలతో వచ్చిన నెదర్‌లాండ్ ప్రాజెక్ట్ వాటర్ సప్లయి స్కీము క్రింద దర్శిలోని టేల్-ఎండ్ ప్రాంతాలకు నీరు సప్లయి చేసే పరిస్థితి లేదు. అంటే నాగార్జున సాగర్ ఏ ఉద్దేశంతో పెట్టారో ఆ ఉద్దేశం నెరవేరకుండా లోకలైజ్ సిస్టమ్ చేసి నీళ్ళు అక్కడ వుండిపోతూ టేల్-ఎండ్ ప్రాంతాలను నెగ్లెక్ట్ చేస్తున్నారు. ఇది చాలా ఆందోళనకరమైన విషయం. కాబట్టి లెఫ్ట్ కెనాల్‌లో ఏ విధంగా వర్క్స్ చేయస్తున్నారో రైట్ కెనాల్‌లో కూడా అదే విధంగా చేయించండి. సైమల్టేనియస్‌గా బెడ్ వర్క్, ఎర్త్ వర్క్ చేయించండి. సర్కిల్స్‌ను ఎత్తంగా క్లోజ్ చేస్తూ వస్తుంటే టేల్-ఎండ్స్ ప్రాంతాలవారు చాలా బాధపడుతున్నారు. కాబట్టి ఇప్పుడు ఎగ్జిస్టింగ్ సర్కిల్స్‌ను క్లోజ్ చేయకుండా నాగార్జునసాగర్ రైట్ కెనాల్ ద్వారా నీరు సప్లయి చేయడానికి వర్క్స్ టేకప్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే ఇప్పటి ఆర్థిక శాఖామాత్యులు 1978లో విద్యుచ్ఛక్తి శాఖను కూడా నిర్వహిస్తున్నప్పుడు ఎలక్ట్రిఫికేషన్ చేయడానికి ప్రతి ఎం.ఎల్.ఏ. కూడా తన నియోజకవర్గంలో

రెండు గ్రామాలను సూచించవచ్చునని చెప్పారు. కాని ఈ రోజు వారితో తిరిగి మనవి చేయదలచుకొన్నాను. 1979, 80, 81లో చెప్పిన వాటికి కొన్నిచోట్ల ఎలక్ట్రిఫై చేస్తున్నారుగాని 1970 సంవత్సరంలో సూచించిన గ్రామాలను ఇంత వరకూ ఎలక్ట్రిఫై చేయలేదు. 1978లో శాసన సభ్యులు సూచించిన గ్రామాలను ఇంతవరకు కూడా ఎలక్ట్రిఫై చేయలేదంటే అది శాసన సభ్యులను అవమాన పరచడమే. ఇది చాలా బాధాకరమైన విషయం. కాబట్టి 1978 లో శాసన సభ్యులు సూచించిన గ్రామాలను ఒక కాలపరిమితి పెట్టి వాటిని ఎలక్ట్రిఫై చేసిన తరువాతే 1979, 80 సం లలో సూచించిన వాటిని తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను ఇకపోతే రిటెయిల్ షాప్స్ 25, 00 వున్నప్పటికీ నిత్యావసర వస్తువుల పంపిణీలో అవ తవకలు జరుగుతున్నాయి హోర్డర్స్‌ను అరికట్టడానికి ప్రాపర్ యాక్షన్ ఈనాడు పెట్టలేదు. వాళ్ళను పోలీసులు పట్టుకోకుండా మొదటే యాంటిసిపేటరీ బెయిల్స్ పొందుతున్నారు. కాబట్టి సివిల్ సప్లయిస్ డిపార్టుమెంటువారు హైదరాబాదును చే కాక జిల్లా వారిగా వారిపై నిఘా వుంచి కఠినమైన చర్యలు తీసుకోకపోతే లాభం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే డ్రాట్ విషయంలో నేను ఒక మాట చెప్పదలచుకొన్నాను ఈనాడు ప్రకాశం జిల్లాలోని దర్శి కానిస్టిట్యూయెన్సీలో 10 ఎకరాల భూమి గలిగిన రైతులు కూడా కూలీకోసం కృష్ణా, గుంటూరు మొదలైన ప్రాంతాలకు వెళుతున్నారంటే పరిస్థితి ఎంత ఘోరంగా వుందో అర్థం చేసుకోవచ్చు కాబట్టి రాజకీయ తారతమ్యం లేకుండా వారికి కూడా తగిన సహాయాన్ని అందజేయాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ నాకీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ బి రామారావు (జగ్గయ్యపేట) :— అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌ను బలపరుస్తూ నేను కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను, ఈ బడ్జెట్ గురించి ముఖ్యంగా ప్రతిపక్షాలవారు చాలా విమర్శలు చేసారు. వారు చెప్పినవాటిలో అన్నీ నిజాలు కాకపోయినా కొన్ని మాత్రం నిజాలు ఉన్నాయని చెప్పకతప్పదు.ముఖ్యంగా గౌతులచ్చన్నగారు చెప్పినట్లుగా శాసనసభ్యులుఎవరైనా అమాత్యవర్యులకుగాని, ప్రభుత్వానికిగాని ఒక రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చినప్పుడు దానిని పరిశీలనకు పంపిస్తున్నామని మాత్రం ప్రత్యుత్తరం వస్తుంది తప్ప దానిని ఎప్పుడు పరిశీలన చేస్తారనే విషయంలో మాత్రం ఇంతకాలంగా జాప్యం జరుగుతున్నది, ఈ జాప్యానికి కారణాలు అర్థం కావడం లేదు, అలా జాప్యం జరగడానికి,

వీలులేదని మొన్న మంత్రిగారు చెప్పారు, ఇకముందు జాప్యం జరగకుండా చూడాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను, అంతేకాకుండా ఇప్పుడు నాగార్జున ఫెర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ,మంగళూరు టైర్స్ ఫ్యాక్టరీ, పోలవరం బ్యారేజీ, విజయవాడ రైల్వే ఓవర్ బ్రిడ్జి, శేడిపేట అల్యూమినియం ఫ్యాక్టరీల పనులు సత్వరంగా ప్రారంభించేట్లు చూడాలని కూడా కోరుతున్నాను. ఇక స్టీల్ ప్లాంటు గురించి ఆలోచించినట్లయితే దానికి పవర్ సప్లయి లేదు. పవర్ సప్లయి కావాలి పవర్ సప్లయి కావాలంటే కోల్ కావాలి. కాని కోల్ సప్లయికి వాగన్స్ లేవు. అంతేకాకుండా సిమెంటు కొరత కూడా వుంది. కాబట్టి వీటన్నింటి విషయంలో ప్రభుత్వం సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

11-30 a.m. ప్రాంతీయ తత్వాల గురించి ఎవరు చెప్పినా, ఊడిపోయిన మంత్రులు చెప్పినా, ఉన్న మంత్రులు చెప్పినా, కొంత మంది శాసన సభ్యులు రేకెత్తించే ప్రయత్నం చేసినా ఈ ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను, అంతర్జాతీయంగా రెండవ ప్రపంచ మహాసభలు జరుపుకుంటున్నాము. శాసన సభ్యులు సీతారామయ్యగారు చెప్పినట్లు, రాయలసీమ డెవలప్ మెంటు బోర్డు, తెలంగాణ డెవలప్ మెంట్ బోర్డు, కోస్టల్ డెవలప్ మెంట్ బోర్డు అనేది రద్దు చేసి ఒకే బోర్డు—వెనుకబడిన ప్రాంతం అభివృద్ధి బోర్డు అని పెట్టుకుంటే బాగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. మిత్రులు సంతోష రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఏ ఉద్యమం వచ్చినా, ఆంధ్ర ఉద్యమం వచ్చినా, తెలంగాణ ఉద్యమం వచ్చినా ప్రజలు మాత్రం వారితో సహకరించడానికి సిద్ధంగా లేరు.

మన దేశంలో మూడు మతాలు ఉన్నాయి, హిందువులు, ముస్లిమ్‌లు, క్రైస్తవులు. హిందువులకు ఎండోమెంట్ బోర్డు, వక్ఫ్ బోర్డు ముస్లిమ్‌లకు వున్నవి. క్రిస్టియన్స్‌కు బోర్డు లేదు. హరిజన క్రైస్తవులు చాలమంది ఉన్నారు. ఆంధ్ర దేశంలోగాని యావత్ భారత దేశంలో వీరికి డెవలప్ మెంట్ బోర్డు ఏర్పాటు చేయాలని. ప్రప్రథమంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో స్థాపిస్తే బాగా ఉంటుందని సూచిస్తున్నాను. మనకు యితర దేశాల నుంచి గ్రాంట్స్ చాల ఉన్నాయి. వారికి ఒక బోర్డు పెట్టాలి. తెలిసిగాని తెలియక గాని అప్పుడు ఉండే పరిస్థితులను బట్టి కొందరు హరిజనులు క్రైస్తవ మతంలో చేరినారు. ఆ హరిజన క్రైస్తవులకు షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్‌గా తీసుకొని రిజర్వేషన్స్‌లో ప్రాతినిధ్యం కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. ఇంకా చాల సూచనలు చేయవలసి వున్నది. సమయం లేదు.

పల్లె ప్రాంతాలకు పరిశ్రమలను తరలించే విషయం మాట్లాడారు. అది పరిశీలన చేయాలి. పరిశ్రమలు పల్లె ప్రాంతాలకు తరలించాలి. బోర్ వెల్స్ గురించి చెప్పారు, ఇవి చాల లోకెత్తిపోయినాయి, బోర్ వెల్స్ ఎక్కడా పని చేయడం లేదు. ఓపెన్ వెల్స్ 100 మాత్రమే సూచించారు. 100 సరిపోవు. బోర్ వెల్స్ కాకుండా ఓపెన్ వెల్స్‌కు ప్రాధాన్యత యివ్వాలి. జోనల్ సిస్టమ్ రద్దు చేయాలి. జోనల్ సిస్టమ్.........

१ श्री शिवलाल (कारवान)—माननीय अध्यक्ष जी, आज हैदराबाद की बहुत सी समस्याएं हैं और आज तक किसी भी सदस्य ने [illegible] कहा

मिस्टर स्पीकर —बहुत से लोगों ने कहा है।

श्री शिवलाल—मैं इस आर्थिक प्रस्ताव का समर्थन करते हुए आपके द्वारा सरकार की दृष्टि में कुछ बातें लाना चाहता हूं। मैं चाहता हूं कि शिक्षा की जो समस्याएं हैं उनपर शिक्षा मंत्री ध्यान दें। [illegible] जिसमें [illegible] डिपार्टमेंट्स को ठीक किया गया। उसी में [illegible] डिपार्टमेंट भी आता है। [illegible] डिपार्टमेंट्स को ठीक किया गया। उसी में एजूकेशन डिपार्टमेंट भी आता है। यहां पर प्राईमरी स्कूल्स और हाईस्कूल्स की [illegible] बच्चों को पढ़ाने के लिये तो आते हैं लेकिन वे बराबर शिक्षा नहीं [illegible] महीना अपनी तनख्वाह [illegible] लेने आते हैं।

यह कहा गया कि [illegible]। [illegible] बहुत में [illegible] हैं लेकिन उसके बावजूद [illegible] रहते हैं। अनाज तेल, शक्कर आदि नहीं मिल रहे [illegible] मंत्री इस पर ध्यान दें। सारे नगर में एक बड़ी समस्या राशन कार्ड्स की चल रही है। हजारों लोगों को राशन कार्ड नहीं मिले हैं। जिसके कारण से लोग परेशान हैं। [illegible] में रिप्रिजेन्टेशन भी किया गया लेकिन आज तक कोई ध्यान नहीं दिया गया। मैं चाहूंगा कि जल्द से जल्द उसका तसफिया किया जाए ताकि लोगों को अनाज मिल सके। यहां पर पानी का भी एक बडा मसला है। पानी की कमी है लेकिन इसको दूर करने के लिए जैसा काम करना चाहिये वैसा नही किया गया। माजरा के सेकैंड फैज की जनवरी के महीने तक पूरा होना चाहिय था लेकिन वह कब पूरा होगा मालूम नहीं। इसपर जल्द से जल्द ध्यान दिया जाए ताकि पानी की कमी दूर हो सके। एक बात और मैं यह कहना चाहता है कि जिस तरह यहा पर माईनारिटीस कारपोरेशन और दूसरी कारपोरेशन बनाई जा रही है उसी तरह यहाके तीन चार लाख हिन्दी बोलने वालों के लिए भी एक लिंगुविस्टिक कारपोरेशन बनाई जाएं ताकि उनकी समस्याए हल हो सके। धन्यवाद।

శ్రీ పోశిన చిన్న :- అధ్యక్షా, మొట్టమొదట మేము ఎలక్ట్ అయినప్పుడే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తెలుగు అనే వాదంతో తమ అవసరం పైన వున్న హిందీ అక్షరాలను తెలుగులో వ్రాయించమని కోరాము, కాని ఇంతవరకూ అది జరగలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అది హిందీ కాదు, సంస్కృతం.

శ్రీ పోతిన చిన్న (విజయవాడ):—ఇవి తెలుగు అక్షరాలు కావు, తెలుగు అక్షరాలు ఎప్పటికయినా వ్రాయిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 82 మునిసిపాలిటీస్ వున్నాయి. మురికివాడలు చాలా విస్తరించిగా ఉన్నాయి. వాటికి సంబంధించి, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ బడ్జెట్‌ను బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మురికివాడలలో నివసిస్తున్న పేదప్రజలకు మరుగుదొడ్లు లేవు. ప్రభుత్వానికి యీ విషయం ఎంతకాలంనుంచో చెబుతున్నాం. స్పెషల్ ఆఫీసర్ దీనిపై ఏమి చర్యా తీసుకోవడం లేదు. సమిష్టికి 6 1/2 కోట్ల మంది వున్న యీ దేశంలో సంవత్సరానికి కోటి 30 లక్షల జనాభా చొప్పున పెరగబోతున్నది. ఇందిరాగాంధీగారి ప్రభుత్వం ప్రజలకు అన్నివిధాలుగా సౌకర్యాలు కల్పించేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నప్పటికి కూడా, ప్రభుత్వంలో 30 ఏళ్లుగా వున్న యీ ఆఫీసర్సు—వారికి కూడా మూలంకంగా పరివర్తన రావాలని నా మనవి. ఈయిదేళ్లలో మేము చేసే సేవకంటే, 30 ఏళ్లు వుండే వారు ఎక్కువగా ప్రజాసేవకు అంకితం కావాలని వారి మనసు కరిగి, ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఆదేశాలను అమలుజరపాలని సభద్వారా, యీ ప్రభుత్వం, మునిసిపల్ శాఖామాత్యుల ద్వారా, వారికి నేను మనవిచేసు కుంటున్నాను. అంతేగాక, కృష్ణా నదిలో నీరు వుండి కూడా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని కొన్ని ప్రాంతాలలో త్రాగటానికి మంచినీళ్లు లేవు. ఇవాళ విజయవాడ పట్టణంలో కోటి 80 లక్షల గాలన్ల నీరు ఉత్పత్తి అవుతుంటే, విజయవాడ పట్టణానికి రోజుకు 50 లక్షల గాలన్ల నీరు అవసరముంటే, ఉత్పత్తి అవుతున్న నీటిని స్టోరు చెయ్య వలసిన అవసరం ఇంతగా వుండగా, టాంకుకు తీసుకువెళ్లే పైపుల కోసం ఇవాళ అర్డరు ఇస్తున్నారు. అది కట్టి ఇప్పటికి అయిదేళ్లయింది. ఆ టాంకుకు వాటర్ తీసుకువెళ్లే పైపుల కోసం ఇవాళ ఆర్డరు యిస్తున్నారంటే — ఇంక అవి ఎప్పటికి వస్తాయి? ఎండాకాలం వచ్చేసింది. దాదాపు 2 కోట్ల గ్యాలన్లు వుంటేగాని విజయవాడకు సరిపోదు. కోటి 80 లక్షలు అంటే—అర్ధరాత్రి వొదులుతారు, పేద వారికి స్టోర్ చేసుకోడానికి ఏమీవుండవు. పెద్దవారికి మాత్రం ఆ అవకాశం ఉంటుంది. రాత్రి ఒంటిగంటకు లేచి వారు పట్టుకోవాలి. ఇదెంతో శ్రమతో కూడిన విషయం. ఈ ఎండాకాలంలో, యీ 82 మునిసిపాలిటీస్‌కు నీళ్లు ఇవ్వడానికి ఏదయినా ప్రత్యేక ఏర్పాటు మునిసిపాలిటీ శాఖామాత్యులు చెయ్యకపోతే మాత్రం ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులపాలవుతారని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత, 81-82 బడ్జెట్‌లో రు. 11 కోట్ల 20 లక్షలు కేటాయించడం జరిగిందని, ఇది స్థూలంగా విభాగాలుగా చెయ్యడం జరుగుతుందని, పురపాలక సంఘాలతో నీటి సరఫరా పథకాలకు సంబంధించి సుమారు 4 కోట్ల 11 లక్షలు - 82 మునిసిపాలిటీస్ సంధించి— ఇవ్వడం జరుగుతుందనీ అన్నారు. నాలుగు కోట్లువున్న

ప్రజలకు 4 కోట్ల 11 లక్షలు అన్నారు మంజీరా నీటి పథకానికి, హైదరాబాద్ వాటర్ వర్క్సుకు - 50 లక్షలు వున్న వారికి - 3 కోట్ల 20 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది ఇది సరియైన పద్ధతి కాదని మీ ద్వారా ఆర్థిక మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను

శ్రీ బి నిరంజన రావు (మహేశ్వరం) —అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన బడ్జెట్‌ను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవిచేస్తాను. అభివృద్ధి చెందుతున్న వున్న రాష్ట్రంలో-ముఖ్యంగా మనకు వున్న వనరులను అభివృద్ధి చేసుకోవాలి, ముఖ్యంగా, వ్యవసాయిక రాష్ట్రమైన మన రాష్ట్రంలో-కృష్ణా, గోదావరి డెల్టా పరిస్థితి చూస్తే, 60వ సంవత్సరంలో కట్టిన ఆనకట్టలు, 1901 సంవత్సరంలో చూస్తే కృష్ణ క్రింద 5 లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి వచ్చింది, గోదావరి 12 లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి వచ్చింది. అప్పుడు వారు ఏర్పాటు చేసిన పంటకాల్వలే గాని, ఆ తరువాత-యీ మధ్య కాలంలో-పంటకాల్వలేమీ ఏర్పాటు చెయ్యలేదు తీవ్రంగా అతివృష్టి కూడ వున్న మన రాష్ట్రంలో పంట కాల్వను ఆధునీకరణం చెయ్యవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉన్నది, లేకపోతే, ... ఆర్థికమంత్రిగారు దాదాపు కోటి లక్ష టన్నుల ఆహార ధాన్యాలు కావాలిఅన్నారు-యీ విధంగాపరిస్థితికొనసాగితే, కోటి లక్షల ఆహార ధాన్యాలు ఉత్పత్తి కాకపోగా, యింకా తగ్గిపోయే ప్రమాదం కూడా వుంది. సమయం తక్కువగా ఉండడం వలన నేను పాయింట్సు మాత్రం మనవిచేస్తాను. పులిచింతల ప్రాజెక్టు గురించి మనవిచేస్తాను ఈ పులిచింతల ప్రాజెక్టు గురించి 1903 సంవత్సరంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఇన్వెస్టిగేట్ చేయడం జరిగింది. నాగార్జున సాగర్‌కు 50-60 మైళ్ల దూరంలో యీ ప్రాజెక్టు కట్టివుంటే మనకు చాలా లాభం కలిగేది, 84 టి.ఎం.సి వాటర్ అక్కడ రిజర్వ్ కృష్ణాడెల్టాలో రెండవ పంటకు చాలా నీరు వచ్చేది, ఇప్పుడు రెండవ పంటకు అమలున్న దానికి, ఇస్తానన్నది తగ్గిపోతున్నది, దానికి అనేక కారణాలున్నాయి, ధరల గురించి రెండు విషయాలు చెబుతాను. కృష్ణాజిల్లాలో రెండు షుగర్ ఫ్యాక్టరీలున్నాయి, అక్కడ ఉత్పత్తి అయ్యే పంచదార తీసుకుపోయి దేశంలో యింకో రాష్ట్రానికి ఇస్తున్నారు, మహారాష్ట్ర నుంచో మరొక చోటి నుంచో తెప్పించి ఇక్కడ సరఫరా చేస్తున్నారు. అది కూడ సకాలంలో రావడం లేదు. 20 వేల ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్సు ఉన్నాయని మంత్రిగారు చెప్పారు, ఎక్కడా కూడా యీ ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్సు పని చెయ్యడం లేదు. దీనికి అనేక కారణాలున్నాయి. అనేక కన్సిడరేషన్స్‌తో వారికి ఇచ్చారు. వారికి ఆర్థిక స్థోమతు లేదు. వారు పెట్టుబడి పెట్టి కోటా యిస్తే తెచ్చుకునే స్థితి లేదు. ఇవి కూడ అక్కడక్కడ పట్టణాలలో ఉన్నాయి. ముందు మాంగు చాలా గడ్డు రోజులు రాబోతున్నాయి. ఈ విషయమై శ్రద్ధ తీసుకోవాలి ముడవది-పరిశ్రమల గురించి హైదరాబాదులోనో, విశాఖపట్నంలోనో పరిశ్రమలు డెవలప్ చేస్తే అందరికీ ఉద్యోగాలు లభిస్తాయనుకోవడం కల్ల ఒక్కొక్క తాలూకాకు ఒక కోటి రూ.ల చొప్పున యిచ్చి అక్కడ ఏర్పాటు చేసినట్లయితే, ఆ పరిశ్రమల వలన అక్కడి

స్థానిక పరిస్థితులు రిపల్క్ చేసుకోవచ్చు. ఆ విషయం కూడా ఆలోచించమని ఆర్థికమంత్రి గారిని కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. [illegible]సయ్య (ఇల్లెందు) :-- అధ్యక్షా, బడ్జెట్ పై మాట్లాడే ముందు నాకు [illegible] మిమ్మల్ని అభినందిస్తున్నాను. తరువాత, ఇవాళ [illegible] ప్రదేశ్ రాష్ట్ర బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థికమంత్రి గారిని కూడా [illegible] స్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : పాయింట్స్ చెప్పండి

శ్రీ కె. [illegible]సయ్య :— ... నాకు అవకాశం లేకపోవడం వల్ల అప్పుడు నేను అభినందించలేకపోయాను. అందువలన ఈ అవకాశాన్ని తీసుకుని అభినందిస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్ ను బలపరుస్తున్నాను. ఇవాళ రాయలసీమలో క్షామం ఏర్పడినందుకు నేను చాలా విచారిస్తున్నాను, ఇంతకు పూర్వం కూడా భయంకరమైన క్షామం ఏర్పడిన విషయం కూడా మనం దృష్టిలోకి తీసుకుని ఆలోచించాలి. శాశ్వతమైన ప్రాతిపదిక పైన రాయలసీమ సమస్యను ఒక జాతీయసమస్యగా పరిగణించి పరిష్కారం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఎన్ని కోట్లు ఖర్చు అయినా వెచ్చించి రాయలసీమ భవిష్యత్తులో కరువు రాకుండా చూడవలసి ఉంది. అదే రకంగా ఉత్తరాంధ్రలో ఉన్న విశాఖపట్నం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో కరవు పరిస్థితులున్నాయి. గోదావరి నది విశాఖపట్నానికి 100 మైళ్ళ దూరంలో ఉంది. కృష్ణా జలాలను మద్రాసు తీసుకువెడతామంటున్నారే కాని 100 మైళ్ళలో ఉన్న విశాఖపట్నానికి గోదావరి జలాలను తీసుకువెళ్ళే ప్రయత్నం జరపడం లేదు. తప్పని సరిగా దానికి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. పోలవరం ప్రాజెక్టు తీసుకున్నట్లయితే విజయనగరం వరకు నీరు అందుతుంది. గోదావరి, కృష్ణా నది జలాలను ఉపయోగించుకొని కోస్టల్ జిల్లాలలో ప్రజలు బాగానే ఉన్నది. కాని ఉత్తర కోస్తా ఆంధ్రులకు ఎటువంటి అవకాశం కలుగచేయలేదు. దానిని ప్రత్యేకంగా ఒక రీజియన్ గా తీసుకుని తెలంగాణాకు రాయలసీమకు ఇస్తున్నట్లుగా ప్రత్యేకమైన ప్రతిపత్తిని ఇచ్చి అక్కడ అభివృద్ధికి కృషి చేయాలి. తెలంగాణా కంటె రాయలసీమ కంటె వెనుకబడిన ప్రాంతం అది. అక్కడ ప్రజల పరిస్థితి చాలా కష్టంగా ఉంది. వంశధారకు వరదలు వచ్చాయి. గోదావరి ప్రాజెక్టు తీసుకుని విశాఖపట్నానికి నీరు అందించి సేరెడు వద్ద వద్ద వంశధారకు ప్రాజెక్టు కట్టినట్లయితే ఆ జిల్లాలు సస్యశ్యామలం అవుతాయి.

(అధ్యక్షులు గుర్తు [illegible] మీట గౌరవ సభ్యుడు కూర్చున్నారు)

శ్రీ సి.వి. శేషారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు ప్రతిపాదనలను నేను బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను, బలహీన వర్గాల శ్రేయస్సుకు కట్టుబడి ఉన్న ఈ ప్రభుత్వం ఇండ్లకు ఇస్తుండే గ్రాంటు రు. 400 ల నుండి రు 1000 లకు పెంచడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం వృద్ధాప్యం పెన్షన్లను రు. 20 ల నుంచి రు 80 లకు పెంచడం మాత్రమే

కాకుండా ప్రతి సంవత్సరం అ[illegible]కు 150 వేల రూపాయలు గ్రాంటు చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నది. ఎన్.జి.వో.ల సమస్యలను [illegible] కాని రైతుల సమస్యలను పరిష్కరించడంలో కాని అంజయ్యగారి నాయకత్వంలో ఉన్న మా ప్రభుత్వం ప్రతిపక్ష నాయకులను పిలిపించి వారితో [illegible] నిర్ణయాలు తీసుకోడం జరిగింది. రైతుకు [illegible] ఏటు చేసారు. ప్రతిపక్ష నాయకులలో [illegible] ఉన్నారు కాదనను. కాని తమతో సంప్రదించి రైతుల సమస్యకు [illegible] అన్నారనే విషయంపైన ఐనా వారు ప్రభుత్వాన్ని అభిన[illegible] కాని [illegible] వ[illegible]ని చేయకపోగా, ఇంకా ప్రభుత్వాని రావలసిన [illegible] గా రాబట్టాలో సూచనలు చేయకపోగా, [illegible] హెచ్చు చేయాలనే సూచనలు కూడా చేయలేదు [illegible] కృష్ణపట్నం ముఖ్యమైన ఓడరేవు. నెల్లూరు, రాయలసీమ ప్రాంతాలకు ముఖ్యమైన ఓడరేవు బ్రిటీషు ప్రభుత్వం కాలంలోనే 14 కోట్లు ఖర్చు చేసి దానిని అభివృద్ధి చేయాలని అనుకున్నారు కాని [illegible] దానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుకున్నాను. మన రాష్ట్రంలో [illegible] లక్షలమంది నిరుద్యోగులు ఉన్నారు ఈ సమస్యను పరిష్కరించకపోతే ఒక పెద్ద ఉద్యమంగా తయారయే ప్రమాదం ఉంది, రాష్ట్రాన్ని పరిశ్రమల విషయంలో అభివృద్ధిచేసి అందరికి ఉద్యోగ వసతులు కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను విద్యకు సంబంధించి 990 లక్షలు కేటాయించారు. ఈ ధనాన్ని విశ్వవిద్యాలయాల [illegible] చేయడానికి లెక్చరర్ల జీతాలు పెంచడానికి ఉపయోగిస్తున్నారు [illegible] ముఖ్యమైన ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికి వినియోగించడం లేదు. ప్రాథమిక విద్య [illegible] బలహీన వర్గాలకు, ఎవరి వోట్లవల్ల మనం అధికారంలోకి వచ్చామో [illegible] వర్గాలకు చాలా ప్రధానమైనది. మంత్రులు కాని [illegible] గ్రామాలలో పాఠశాలలు [illegible] వారి [illegible] రెసిడెన్షియల్ స్కూల్సులో పబ్లిక్ స్కూల్లో చదివిస్తు గ్రామాలలో ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో 70 మంది విద్యార్థులుంటే ఒక్క అయ్యవారు ఉంటారు [illegible] ఏ విధంగా 70 మంది విద్యార్థులకు ఒకటినుండి అయిదవ తరగతి వరకు [illegible] చెప్పగలరు? పాఠశాలల సంఖ్య పెంచుతున్నారు కాని ఉపాధ్యాయులను పెంచడంలేదు ఈ విధంగా విద్యా విధానాన్ని కించపరచడం మంచిది కాదు ఉపాధ్యాయుల సంఖ్యను పెంచి ప్రాథమికవిద్య అభివృద్ధికి ప్రత్యేకమైన [illegible] కలిగించాలని కోరుతున్నాను శాంతి భద్రతలగురించి అనేకమంది ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడారు. వారిలో త్యాగమూర్తులున్నారు. వారి విషయం [illegible] కాని మా వెంకయనాయుడుగారు ఎక్కడో చెంగల్పట్టునో పచ్చిక మైదానంలో జరిగిన రేప్స్ అన్నింటికి ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించాలంటే ఎలాగ? ప్రతిచోట పోలీసు బందోబస్తు పెట్టించి రేప్ జరగకుండా చేయగలమా? తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోలేదంటే అది వేరు విషయం. మా జిల్లాలో [illegible]పాలెం వద్ద ఒక హత్య జరిగింది. దానిపై ఇక్కడ ప్రశ్నించి దానికి ప్రతిపక్షంగా [illegible] మంత్రుల చుట్టూ తిరిగి చార్జిషీటు పెట్టవద్దని ఇక్కడనుంచి టెలిఫోను చేయించారు ఈ

విధంగా ప్రతిపక్షనాయకులు తమ ఉపన్యాసాలచేత మ త్రులను పాడలగొట్టి వా స్వంత కార్యక్రమాలకు అనుకూలత కలిగించుకుంటున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. అవినీతికి సంబంధించి లోకాయుక్త, ఉపలోకాయుక్త బిల్ పెడుతున్నారు. అవినీతిని రూపుమాపడానికి మేము ఎప్పుడు సిద్ధంగా ఉన్నాం. మా సహకారం ఎప్పుడూ ఉంటుంది.

Mr. Speaker:—That will not go on record—

12-00 noon శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వర రావు (సిరిసిల్ల):— అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటు సుదీర్ఘమైన చర్చలు జరిగిన తరువాత కూడా అందులోని కొన్ని ముఖ్యమైన అంశాల వైపు తమ ద్వారా సభా దృష్టిని, సాధ్యమైతే ప్రభుత్వ దృష్టిని ఆకర్షించి దీనిలో గర్భితమైన మౌలికమైన సమస్యలపై ప్రభుత్వ దృష్టి ఆకర్షించాలని నేను ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

(Sri A. Eswara Reddy in the Chair)

ఈ చర్చ సందర్భములో, అంతకు ముందు గవర్నర ప్రసంగంపైన సా చర్చ సందర్భములో కూడ ప్రభుత్వం తరఫున మంత్రులు ఎన్నో చేశారు. ధ పెరుగుదల అనేది మన రాష్ట్రములోనే వున్న ప్రత్యేకత కాదు. యావత్ భా దేశములో ధరలు పెరుగుతున్నాయి. ఈ మాటకు వస్తే ప్రపంచ వ్యాప్తము కూడ ధరలు పెరుగుతున్నాయి కాబట్టి ఇది ఏదో అని వ్యంగ్యంగా చెప్పనిది అనుభవించవలసిన ఖర్మ తప్ప పరిష్కారం లేదనే పద్ధతిలో మంత్రులు చెప్ప దీనిని చాలా మంది అర్థము చేసుకొని ముందుకు పోతే ఈ దేశములో ఈ దేశ యొక్క దారిద్ర్యాన్ని, ఆర్థిక సమస్యలను పరిష్కరించడం గురించి మన సరియైన అవగాహన, సరియైన దృక్పథము లేకుండా పోతోందని మనవి చే న్నాను. ప్రపంచమంతా ద్రవ్యోల్బణం వుంది, నోట్లు ముమ్మరం వుందని చె వారు ప్రపంచములోని మూడవ వంతు భాగములోని మానవాళికి ఆర్థిక వ హారముతో వ్యాపారములో సోషలిస్ట్ దేశాలు వున్నాయి. ఆ దేశాలలో ఉత్ప సాగుతున్నది. వారు ప్రపంచ వ్యాప్తముగా వ్యాపారములో ముఖ్యమైన పాత్రను నిర్వహిస్తున్నారు అనేది చూసినపుడు సోషలిస్ట్ దేశాలలో ద్రవ్యోల్బ పరిస్థితి లేదు, నోట్లముమ్మరమనే దౌర్భాగ్య పరిస్థితిలేదు, రోజూ జీతాలు పె చాల ఆందోళన చేయవలసిన పరిస్థితిలేదు, సోవియట్ యూనియన్‌లో గత 40 సంవత్సరా నుంచి తూర్పు యూరప్ దేశాలలో గత 32 సంవత్సరాలనుంచి, చైనాలో 20 సంవత్సరాలనుంచి ధరలు అసలు పెరగనేలేదనే విషయాన్ని నేను చెప్పడం మిత్రరాజ్యపరిశీలకులు, సంఘాలు, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక సంఘాలు ప్రపంచ వ్యా ముగా పరిశీలన చేసి ఈ సోషలిస్ట్ దేశాలలో ద్రవ్యోల్బణం లేదు. ధరల పెరుగు లేదు. వారి ఆర్థిక పరిస్థితి ఆరోగ్యకరముగా వుందని చెబుతున్నారు. దాని కాదని చెప్పడం, దాని పట్ల ఆసక్తి చూపించకపోవడం, దాని నుంచి గుణపాఠాల నేర్చుకొని మన దేశాన్ని కూడ ఆ మార్గములో మార్చుకొనడానికి ప్రయత్న

కాకుండా ప్రతి సంవత్సరం [illegible] 150 వేల రూపాయలు గ్రాంటు చేయడానికి నిర్ణయం [illegible] ది, ఎన్.జి.వో ల సమస్యలను పరిష్కరించడంలో కాని [illegible] సమస్యలను [illegible] అంజయ్య గారి నాయకత్వంలో ఉన్న [illegible] ప్రభుత్వం [illegible] పిలిపించి వారితో [illegible] సామరస్యం నిర్ణయాలు తీసుకోవడం [illegible] రైతు [illegible] చేసారు. [illegible] కులల్లో [illegible] ఉన్నారు. [illegible] మస్యలకు [illegible] ప్రభుత్వాన్ని అభిన [illegible] ఇటువంటి [illegible] రావ సిన ఆ [illegible] రాష్ట్రాల్లో సూచనలు చేస్తు [illegible] చేయాలి [illegible] ప్రాంతానికి [illegible] కృష్ణా [illegible] తెలుగు, రాయలసీమ ప్రాంతాలకు [illegible] బ్రిటీషు ప్రభుత్వం కాలంలో 14 కోట్లు [illegible] అభివృద్ధి చేయాలని [illegible] కాని [illegible] ప్రయత్నం చేయా [illegible] రాష్ట్రంలో [illegible] నిరుద్యోగులు ఉన్నారు [illegible] తయారయే ప్రమాదం [illegible] రాష్ట్రాన్ని [illegible] పరిశ్రమల [illegible] అభివృద్ధి [illegible] అందరికి ఉద్యోగ వసతులు కల్పించాలని [illegible] చేస్తున్నారు. విద్యకు సంబంధించి 990 లక్షలు కేటాయించారు. ఈ ధనాన్ని విశ్వవిద్యాలయాల [illegible] చేయడానికి లెక్చరర్ల జీతాలు పెంచడానికి ఉపయోగిస్తున్నారు [illegible] ముఖ్యమైన ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికి వినియోగించడం లేదు. ప్రాథమిక విద్య [illegible] వర్గాలకు, ఎవరి వోట్లవల్ల మనం అధికారంలోకి వచ్చామో [illegible] వర్గాలకు చాలా ప్రధానమైనది. [illegible] నిక్కేషన్ [illegible] పాఠశాలలు [illegible] ంచిన [illegible] వారి [illegible] స్కూల్స్ [illegible] చదివిస్తుంటే గ్రామాల [illegible] ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో 70 మంది విద్యార్థులుంటే ఒక్క [illegible] వారు ఉంటారు [illegible] ఏ విధంగా 70 మంది విద్యార్థులకు [illegible] బుద్ధిని తగిన [illegible] గలడు? పాఠశాలల సంఖ్య పెంచుతున్నారు కాని ఉపాధ్యాయులను పెంచడం లేదు. ఈ విధంగా విద్యా విధానాన్ని [illegible] ఉపాధ్యాయుల సంఖ్యను పెంచి ప్రాథమిక విద్య అభివృద్ధికి ప్రత్యేకమైన [illegible] కలిగించాలని కోరుతున్నాను. శాంతి భద్రతల గురించి అనేకమంది ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడారు. వారిలో [illegible] విషయం [illegible] కాని మా వెంకయ్యనాయుడుగారు ఎక్కడో [illegible] పచ్చిక మైదానంలో [illegible] జరిగిన రేప్స్ అన్నింటికి ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించాలంటే [illegible] ప్రతిచోట పోలీసు బందోబస్తు పెట్టించి రేప్ జరగకుండా చేయగలమా? [illegible] చర్యలు తీసుకోలేదంటే అది వేరు విషయం. మా జిల్లాలో [illegible] వద్ద ఒక [illegible] జరిగింది. దానిపై ఇక్కడ ప్రశ్నించి దానికి ప్రతిరూపంగా మంత్రుల [illegible] ఛార్జిషీటు పెట్టవద్దని ఇక్కడనుంచి టెలిఫోను చేయించారు. ఈ

చేస్తున్నారా అంటే చేయడం లేదు. ఈ అరిష్టాలను తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేయకపోవడం, కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు బాధ్యతా రహితమైన వైఖరిని తీసుకోనడం జరుగుతున్నది. ఎందుకు ఈ విధంగా ధరల పెరుగుదల లేకుండా, నోట్ల ముమ్మరం లేకుండా, ద్రవ్యోల్బణం లేకుండా ప్రపంచములోని మూడవ భాగమైన దేశాలు చక్కని, ఆరోగ్యకరమైన ఆర్థిక పరిస్థితితో ముందుకు పోతున్నాయి అంటే 2, 3 ముఖ్యమైన కారణాలు వున్నాయని చెప్పాలి. వ్యవసాయ రంగములో గాని, పారిశ్రామిక రంగములో గాని ప్రభుత్వ అజమాయిషి క్రింద ఉత్పత్తిని క్రమబద్ధము చేయడం, ఉత్పత్తి రవాణా సందర్భంలో కూడ క్రమబద్ధం చేయడం. ఉత్పత్తి అమ్మకం సందర్భములో కూడ ప్రభుత్వం జోక్యము చేసుకొని క్రమబద్ధము చేయడం జరుగుతున్నది. ఎగుమతి, దిగుమతి సందర్భంలో అవసర, అనవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని క్రమబద్ధము చేస్తున్నారు. ఈ 3 పాయింట్స్ మీద ప్రధాన బాధ్యత వహించడంవల్ల పెట్టుబడి దేశాలలో, సామ్రాజ్యవాద దేశాలలో, బలహీనతగావున్న దేశాలలో వచ్చే ఆర్థిక జబ్బులు ఈ దేశాలలో రాకుండా చేయడం జరిగింది. దేశ సమస్యలను పరిష్కరించుకోనడమే కాకుండా అనుకొన్న ఉత్పత్తికి మించిన రీతిలో పెంచుకోనడమే కాకుండా బలమైన దేశాల నుంచి ఆర్థిక వనరులను సమకూర్చుకోనడానికి, సరుకులను సప్లయి చేయడానికి తయారవుతున్నాయి. చెకొస్లోవేకియా ఎంత దేశము, యుగోస్లోవియా ఎంత దేశము, ఈస్టు జర్మనీ ఎంత దేశము, సోవియట్ యూనియన్, చైనా పెద్ద దేశాలనవచ్చు. చిన్న దేశాలలో కూడ ఆర్థిక బలహీనతలను అధిగమించి స్వయం సమృద్ధిఅయి, తమ కాళ్ళమీద తాము నిలబడడానికి గల కారణము దాని వెనుక వున్న మూల సూత్రాలను అనుసరించడమే. కొంత కాలమైనా ఆ దేశాలను అనుకరించి దేశ సమస్యలను పరిష్కరించుకొనే ప్రయత్నం చేయాలి. స్వాతంత్ర్యము వచ్చి 30 సంవత్సరాలైనది. ఈ దేశములో ప్రణాళికాబద్ధమైన ఆర్థిక వ్యవస్థను నిర్మించుకొన్నాము. మొదటి ప్రణాళికను వేసుకొన్నాం కొంత అనుభవాన్ని సాధించాం. రెండవ ప్రణాళిక ద్వారా కొంత ప్రయత్నం చేశాము. మూడవ ప్రణాళిక కాలము నుంచి డ్రిఫ్టు ప్రారంభమైనది. దిగజారుడు ప్రారంభమైనది. 5 వ ప్రణాళికకు శలవు అన్నారు. ఇప్పుడు 6 వ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరాన్ని పూర్తి చేసుకొన్నాము. నిర్ణయించిన పద్ధతిలో, ఒక క్రమ పద్ధతిలో విజయాలను సాధించలేకపోయామనేది కొట్టవచ్చినట్లుగా కన్పిస్తున్నది. సమస్యలు పరిష్కారం కావడం లేదు. సమస్యలు పరిష్కారం కావడం లేదంటే ఈ దేశములో ఉత్పత్తి లేదని, వ్యవసాయపు పంటలు పండడంలేదని, పారిశ్రామికోత్పత్తి లేదని కాని, దేశ ప్రజలు దారిద్ర్యంతో చచ్చిపోతున్నారని కాని చెప్పడం నా ఉద్దేశ్యం కాదు. తప్పకుండా ఉత్పత్తి జరుగుతున్నది. దేశ జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకొన్నపుడు అవసరమైన దామాషాలో ఉత్పత్తి పెరగలేదు. ఉత్పాదక శక్తి పెరగడము లేదు. సరియైన పంపకము లేకపోవడంవల్ల రోజు రోజుకు దారిద్ర్యం పెరిగిపోతున్నది అని కొత్తగా చెప్పవలసిన పని లేదు. ఆ దృక్పథముతో చూసినపుడు మొదటి బలహీనత ఉత్పత్తి పడిపోతున్నది,

ఉత్పత్తి [illegible] తున్నది. [illegible] తున్నాము. [illegible] ప్లేన్ [illegible] బడ్జెట్లో [illegible] వచ్చింది [illegible] మము [illegible] కుండా [illegible] యిది ఎందుకు [illegible] మన [illegible] [illegible] ఎందుకు పెరిగిపోతున్నది [illegible] గుతున్నది [illegible] రోజుకు [illegible] కంగా [illegible] డబ్బు [illegible] న్నది కేంద్ర ప్రభుత్వం నియమించిన [illegible] దేశములో వున్నదని చెబుతున్నది [illegible] కొన్ని [illegible] కొంతమంది [illegible] 70 కుటుంబాలు [illegible] కేంద్ర ప్రభుత్వాలు [illegible] లో వున్నటువల్ల ప్రత్యామ్నాయ [illegible] విధానాన్ని [illegible] నిర్ణయిస్తున్నారు వారు [illegible] చేస్తున్నారు. బ్యాంక్స్ ద్వారా ఋణాలు యిస్తున్నారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చాల [illegible] యనీయమైన పరిస్థితిలో వుండి ఎట్లా కంట్రోల్ చేయాలని ఆలోచించి కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి వెంకట్రామన్‌గారు ఒక పథకాన్ని తయారుచేశారు. బేరర్ బాండ్ల ద్వారా [illegible]000 కోట్లు అయినా సేకరిస్తామని ప్రకటించారు 10 వేల కోట్లు బ్లాక్ మనీ దేశములో వున్నపుడు [illegible] పడకుండా బేరర్ బాండ్లు తీసుకొన వచ్చునని చెప్పి అమలుచేయడానికి ప్రయత్నంచేస్తే 1000 కోట్లు సేకరించవచ్చునని అనుకొన్నప్పటికి ఏమాత్రము చెప్పుకోదగిన డబ్బు రావడం లేదు. వారు రానివ్వరు. శాశ్వతముగా బ్లాక్ మని ప్రోగు కాకుండా చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకొనకపోవుటవల్ల కొంత డబ్బు యిస్తారు కాని వారిచేతులలో వున్న పెట్టుబడి ఆయుధాన్ని ఎన్నటికీ ప్రభుత్వానికి యివ్వరు. వారి దగ్గర వుంచుకుంటారు ఈ ప్రభుత్వాన్ని, ఈ మంత్రివర్గాన్ని, ఈ దేశంలో వున్న రాజకీయ నాయకుల్ని తమ చేతుల్లో వుంచుకోటానికి ఉపయోగిస్తున్నారు. ప్రజల కోర్కెను మన్నించి లొంగిపోతారని మంత్రులు అనుకుంటే అది పొరపాటు. దాని వెనుక వున్న కారణాన్ని అర్థంచేసుకుని అమూలాగ్రంగా తొలగించే పద్ధతిని

ఉత్పత్తి పెరుగుతున్నది. ఎంత కావాలో, ఎంత అవసరమో అంత సాధించలేకపోతున్నాము. సకాలంలో సాధించలేకపోతున్నాము. వ్యవసాయ రంగములో సాధించలేకపోతున్నాము. ఇన్‌ఫ్లేషన్ పెరుగుదల సింగిల్ డిజిట్‌లో వుండి డబుల్ డిజిట్‌కి వచ్చింది. ఇప్పుడు 12, 13 వరకు వచ్చింది. ఈ పద్ధతిలో ఇన్‌ఫ్లేషన్ పెరగడంవల్ల ఎంత ఉత్పత్తి పెరిగినా దానిని సార్థకము చేసుకొని ప్రజలకు అందుబాటు చేసుకొనే శక్తి ఈ ప్రభుత్వానికి లేకుండా పోతున్నది. ఇన్‌ఫ్లేషన్‌ని కంట్రోల్ చేయాలి. ఇది ఎందుకు వస్తున్నదినేది తరువాత మనవి చేస్తాను. దేశములో నిరుద్యోగుల సంఖ్య పెరుగుతున్నది. మన రాష్ట్రములో 14 లక్షల మంది నిరుద్యోగులు వున్నారు. దేశము మొత్తము మీద కోట్లమంది వున్నారు. ఏ రకంగాను ఎంప్లాయిమెంటు చూపించడం లేదు. కొంత మంది ఉద్యోగాలు సంగతి కాదు. అసలు ఏ రకమైన ఉద్యోగం లేకుండా వున్నవారు చాలామంది వున్నారు. గ్రామ సీమలలో నిరుద్యోగ పరిస్థితి ఎందుకు పెరిగిపోతున్నది ఈ సమస్యను తొందరగా పరిష్కారం చేసుకోవాలి. దారిద్ర్యం పెరుగుతున్నది. గ్రామసీమలలో 48, 49 శాతం ప్రజలకు రోజుకు 8 రూపాయలకంటె తక్కువ ఆదాయం వస్తున్నది. ఒక ప్రక్క ఆర్థికంగా ... ఇంకొక ప్రక్క పైన డబ్బు అంతా ప్రోగుపడుతున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నియమించిన ఒక కమిటీ 10 వేల కోట్లకు తక్కువ కాకుండా బ్లాక్ మనీ దేశంలో వుందని చెబుతున్నది. ఇదంతా ఎక్కడ వుంది. కొన్ని కుటుంబాల చేతులలో వుంది. కొంతమంది పారిశ్రామికవేత్తలు, వ్యాపారుల చేతులలో వున్నది. 70 కుటుంబాలు వున్నాయి. వారు ఖర్చుపెట్టే విధానాన్ని, రకరకంగా అందించే విధానాన్ని రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు కంట్రోల్ చేయలేని అశక్తతలో వుండుటవల్ల ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని, ఆర్థిక విధానాన్ని వారు యిక్కడ నిర్వహిస్తున్నారు. వారు ఎక్స్‌పోర్ట్ చేస్తారు, ఇంపోర్ట్స్ చేస్తున్నారు. బ్యాంకుల ద్వారా ఋణాలు యిస్తున్నారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చాల దయనీయమైన పరిస్థితిలో వుండి ఎట్లా కంట్రోల్ చేయాలని ఆలోచించి కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి వెంకటరామన్‌గారు ఒక పథకాన్ని తయారుచేశారు. బేరర్ బాండ్ల ద్వారా 1000 కోట్లు అయినా సేకరిస్తామని ప్రకటన చేశారు. 10 వేల కోట్లు బ్లాక్ మనీ దేశములో వున్నపుడు టాక్సు పడకుండా బేరర్ బాండ్లు తీసుకొన వచ్చునని చెప్పి అమలుచేయడానికి ప్రయత్నంచేస్తే, 1000 కోట్లు సేకరించవచ్చునని అనుకొన్నప్పటికి ఏమాత్రము చెప్పుకోదగిన డబ్బు రావడం లేదు. వారు రానివ్వరు. శాశ్వతముగా బ్లాక్ మని ప్రోగు కాకుండా చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకొనకపోవుటవల్ల కొంత డబ్బు యిస్తారు కాని వారిచేతులలో వున్న పెట్టుబడి ఆయుధాన్ని ఎన్నటికి ప్రభుత్వానికి యివ్వరు. వారి దగ్గర వుంచుకుంటారు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని, ఈ మంత్రివర్గాన్ని, ఈ దేశంలో వున్న రాజకీయ నాయకుల్ని తమ చేతుల్లో వుంచుకోటానికి ఉపయోగిస్తున్నారు. ప్రజల కోర్కెను మన్నించి లొంగిపోతారని మంత్రులు ఆశిస్తే అది పొరబాటు. దాని వెనుకవున్న కారణాన్ని అర్థంచేసుకుని ఆమూలాగ్రంగా తొలగించే పద్ధతిని

ఆలోచించి దానిపైన రాష్ట్రీయ కేం[illegible] ప్రభు[illegible] [illegible] తీసుకుంటే తప్ప ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. [illegible] కోట్ల రూపాయలు వున్నప్పుడు ఇష్టం వచ్చినటు వ్యాప[illegible] [illegible] ప్రస్తుతం, ఇష్టంవచ్చినట్లు ఆస్తులు సంపాదించే అ[illegible] [illegible] పెరుగు [illegible]ది. ధరలు పెరుగుతాయి. కరప్షన్ పెరి[illegible] [illegible]గులకు, రాజకీయ అధికారంలో వున్నవారికి, [illegible]లలో వున్నవారికి, కీలకమైన ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో, పారిశ్రామిక [illegible] [illegible] చేసుకున్నవారికి కరప్షన్ చేసుకోటానికి [illegible]. లోకాయుక్త బిల్లు తీసుకువస్తే కొంతమంది [illegible] రా[illegible] నాయకులను, వారి ఆదాయ వ్యయ[illegible] [illegible]నికి ఎలుంటుంది. నేను దానిని వ్యతిరేకించడం లేదు. వా[illegible] చేస్తున్నప్పుడు, వారు ఆస్తులు సంపాదించుకొనే అవ[illegible] వున్న [illegible] పెడతారు. ద్రవ్యోల్బణం పెంచుతారు. కరప్షన్ పెంచి [illegible] అధికారాలను చేతుల్లో పెట్టుకుంటారు. దానిని [illegible] తీసుకోవాలి. దాని[illegible] ఏదో చిత్స చేస్తామని, [illegible] తీసుకువచ్చి కొంత అధికారం యిస్తే అది సాధ్యం [illegible] ఎన్నటికీ పరిష్కారం కాదు. అది కేంద్ర ప్రభుత్వా[illegible] మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ, [illegible] బాధ్య[illegible] లేదు. [illegible] రాజారాంగారితో రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో [illegible] వ్యవహారం [illegible] కాని కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం [illegible] అని నేను చెప్పడం లేదు. కేంద్రంలో కాని, రాష్ట్రం[illegible] కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకత్వం క్రింద ప్రభుత్వాలు నడుస్తున్నాయి [illegible] బాధ్యత వహించాలి. ఈ దేశంలో సేల్ఫ్[illegible] [illegible]. పదివేలు అప్పుచేసి, విందు భోజనం చేస్తూ సుఖంగా వున్నా[illegible] అంగీకరించటానికి వీలులేదు. ఎంత సంపాదిస్తున్నావ్, ఎంత పొదుపు చేస్తు[illegible], నీ కుటుంబ అభివృద్ధికి ఏమి ప్రణాళిక వేసుకున్నావ్ అనేది గీటురాయిగా వుండాలి. అదే దేశానికి వర్తిస్తుంది. మన దేశం స్వయంగా కష్టపడి [illegible] వనరులు ఏవి? డబ్బు ఎంత, ఉత్పత్తి ఎంత అనేవి చూడాలి. గత పదిహేను, ఇరవై సంవత్సరాల [illegible]డి, ముఖ్యంగా గత అయిదు సంవత్సరాల నుండి క్రమక్రమంగా అసమానమైన [illegible]వ్యాపారం పెరుగుతున్నది. మనం దిగుమతి చేసుకొనే సరకులు, ఎగుమతి చేసే సరకుల మధ్య తేడా చూస్తే ఎగుమతి చేయడం ఎక్కువ అవుతున్నది. తక్కువ సరుకు దిగుమతి చేసుకోవడం, ఎక్కువ సరుకు ఎగుమతి చేయడంవల్ల ప్రతి సంవత్సరం వేయి కోట్ల రూపాయల తేడా వుంటున్నది. ఎక్స్‌పోర్ట్ ఓరియంటెడ్ ఎకానమి పెరుగుతున్నది. ఎక్స్‌పోర్ట్ ఓరియంటెడ్ ఎవరు కోరుతారంటే బహుళ జాతి సంస్థలుగా వుండి వెనుకబడిన దేశాలను తమ గు[illegible] పెట్టుకొని వారి దేశంలో వున్న ముడిసరకును చౌకకు కొని ప్రియంగా [illegible]లు సంపాదించుకుంటామనుకొనేవారు. అమెరికా సామ్రాజ్యవాదులు

ఇదివరకు వున్న బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు, వెస్ట్ జర్మన్ సామ్రాజ్యవాదులు, జపనీస్ కాపిటలిస్టులు రంగంలోకి దిగి భారతదేశంపై చేయి వెయ్యటమేగాక వాళ్లు పెట్టటమే గాక గుత్త కట్టనిసి కూర్చున్నారని చెప్పటానికి బాధపడుతున్నాను. నెహ్రూగారు హయాములో అలా జరగటానికి వీల్లేదని అన్నారు. కాని బ్రిటిష్ వారిని తొలగించలేకపోయారు. దాని స్థానంలో అమెరికన్ పెట్టుబడిదారుల కబంధ హస్తాల్లో చిక్కుకొని రోజురోజుకూ పెరగడంవల్ల మన ఆర్థిక విధానం తలక్రిందులు అవుతున్నది మన దేశంలో, వాల్డు బ్యాంకు పేరు లేకుండా వ్యాపారం లేదు. ఇంటర్నేషనల్ మోనొటరీ ఫండ్, ఎయిడ్ ఇండియా కన్సార్టియమ్ లకు తెలియని మన వ్యాపారం లేదు. ఈ మూడు సంస్థలు, వెస్ట్ జర్మని, జపాన్ వంటి బహుళ జాతి సంస్థలు అనేకం మన దేశంలో ప్రతి వ్యాపారంలో ప్రవేశించి కీలకమైన స్థానం సంపాదించుకుంటున్నారు. ఈ దేశం యొక్క ఆర్థిక వ్యవస్థలన్నిటిలో కూడా కీలకస్థానం సంపాదించుకున్నారు. ఈ దేశం బడుగు దేశంగా మారిపోయిందని చెప్పటానికి సిద్ధంగా లేను. స్వతంత్రమైన పునాదులపై, స్వాతంత్ర్యమైన ఆర్థిక విధానాలపైన నిలబడాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్న శాస్త్రజ్ఞులు, పరిపాలనా యంత్రాంగంలోని వారు వున్నారు. ఆ కోరికగల మంత్రులు వున్నారు. ఆ కోర్కె ప్రభుత్వానికి వుంది, ఇందిరా కాంగ్రెస్ పార్టీకి కూడా ఆ కోర్కె వుంది. ఆ కోర్కెను చక్కగా ప్రచారం చేస్తున్నారు కాని దానిని అమలు పరచటానికి చిత్తశుద్ధితో, లక్ష్యశుద్ధితో చర్యలు తీసుకోలేకపోవడం వల్ల క్రమక్రమంగా ఆచరణలో బహుళజాతి కంపెనీల చేతులలోకి, పశ్చిమ మానిటరీ, వరల్డ్ బ్యాంకు చేతుల్లోకి పోవడం జరుగుతున్నది. అమెరికన్ బ్యాంకులో ఒక డాలర్ వేస్తే బహుళ జాతి కంపెనీల ద్వారా ప్రపంచ బ్యాంకు ద్వారా ఇతర దేశాలకు ఋణాలు ఇచ్చి, పెట్టుబడి పెట్టి వడ్డీ సంపాదించి, లాభాలు సంపాదించి రెండు డాలర్లుగా చేస్తున్నారని వారు ప్రచారం చేసుకుంటున్నారు. దానిని అరికట్టటానికి మన భారత దేశం ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నది అంటే ఏమీ లేదు. 79 వ సంవత్సరంలో ఈ దేశంలో దాదాపు 800 బహుళ జాతి సంస్థలకు లైసెన్సులు ఇచ్చింది. మందుల వ్యాపారం, ఎగుమతి దిగుమతుల వ్యాపారం, నూనె పరిశ్రమలకు లైసెన్సులు ఇవ్వడం జరిగింది ఇందిరా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఒక సంవత్సరం లోపల ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారమే 500 లైసెన్సులు ఇచ్చారని మనవి చేస్తున్నాను. అవి చిన్నవి కావచ్చు, పెద్దవి కావచ్చు. మనం ఏ దారిని నడుస్తున్నాము, ఈ దేశాన్ని ఎక్కడకు తీసుకు వెడుతున్నాము అనేది ఆలోచించాలి. ఎవరు డబ్బు ఇస్తే వారికి సలాము కొడతారా? ఇండిపెండెంట్ వరల్డ్ ఎకానమి కొరకు ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా, ఎన్ని తీర్మానాలు చేసినా, ఆచరణలో కన్పిస్తున్నదేమిటంటే మనం ఊబిలోకి దిగబడిపోతున్నాము. క్రమక్రమంగా బహుళ జాతి కంపెనీల ఉచ్చులోకి వెడుతున్నాము. స్వతంత్ర్య స్వావలంబన విధానానికి తిలోదకాలు ఇచ్చి పరాధీనమైన బడుగు దేశంగా మారే ప్రమాదాలు రోజురోజుకూ హెచ్చుతున్నాయి. తస్మాత్ జాగ్రత్త అని మనవి చేస్తున్నాము. ఒక దేశం ఆర్థికంగా పరాయి దేశానికి తలఒగ్గితే ఆ దేశానికి రాజకీయ విధానాలు వుండజాలవని మనవి

చేస్తున్నాను ఈ దే నికి వె ంటి ప్రధాన మ [illegible] వున్న [illegible] లాల్ నెహ్రూ. ఆ తరువాత [illegible] కూడా అన [illegible] న్యాయాల నిర్ధ్వ ంగా ప్రసిం [illegible] యే [illegible] పరిచారు. దాని మనం ప్రచా ం చేసుకుంటు [illegible] కి పెట్టని [illegible] అని సగర్వంగా చెప్పుకుంటున్నాము [illegible] కి [illegible] ప్రమాద రాబోతున్నది [illegible] ఆ పరిస్థి నుండి ఎంత తొందరగా [illegible] మంచిది మన దేశ ప్రక్కన పొందుకొని [illegible] పాకిస్తా [illegible] ండి బంగాదేశ్ నుండి అనేక [illegible] అన్నీ ఎందుక వస్తున్నవి? మనం చూచ [illegible] దేశములో వున్న యీ మా [illegible] ని [illegible] విధానాలను ఒకే సారి వమ్ముచేసి ఈ [illegible] లో [illegible] పరాగినమైనటువం ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాదుల [illegible] వు దే [illegible] న్ని తీసుకురావటాని కుట్రలు జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి [illegible] ప్రభుత్వం [illegible] ఈ ప్రభుత్వముతో మాకు భేదాలుండవచు, [illegible] కాంగెస్ తో భేద లుండవచ్చు. బాధ్యతాయుతంగా [illegible] మీరు సూటిగా సక్రమమైన పంథాను తీసుకుంటే, [illegible] దేశ మీ వెనకా వుంటుంది. అది [illegible] చేత [illegible]? [illegible] చివేసారా? తప్పించు కుంటారా? మీ స తోషంలో మీ మైనను [illegible] ండి యీ దేశముయొక్క బాధ్యతల [illegible] విస్మరిసారా? [illegible] మను [illegible] నుండి ఆర్థి దారిత్వం లోకి [illegible] ద్వారా రాజకీయ [illegible] లోకి [illegible] కి [illegible] మైన పరమ దుర్మార్గ [illegible] దౌర్జన్యకర మైనటువంటి [illegible] మారుగు బాధ్య వహించవలసి వుంటుం [illegible] మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నా [illegible] అది [illegible] అది ఆలోచిస్తే, దాని పరిణామాలు [illegible] లో లే, [illegible] ప్రసంగంలో లేదు, స్వావలంబనం ఎక్కడవుందో [illegible] లేదు. [illegible] పొందెందాలనే ఆలోచన. దానికొరకు కేంద్రము మీ [illegible] కేంద్ర యివ్వాలి, [illegible] బడి కేంద్రం యివ్వాలి. నిజమే యివ్వవలసిందే [illegible] ఫార్ములాను సవరించి మన దేశ [illegible] దృష్టిలో [illegible] పెట్టుకొని తప్పకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం రెట్టింపు చేయవలసిన అవసరం వుంది, [illegible] మనవిచేశాను కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి డబ్బు సంపాదించే విషయంలో [illegible] అభిప్రాయ లేదు [illegible] స్వంత కాళ్ళ మీద నిలబడడాని మన వనరుల గురించి చేసి ఆలోచన ఏమిటి? [illegible] కొరకు రెండు అభివృద్ధి మార్గాలు వున్నవి ఒక వనరులతో ఆదాయం [illegible] అప్పు తెచ్చుకొని [illegible] పద్ధతిలో అభివృద్ధిని సాధించడం ఒకటి, [illegible] వద్దు, అప్పులు వద్దు ఇతర దేశాల నుంచి [illegible] కోసక్కరలేదు. [illegible] ఏ విధంగా వ్యవసాయాన్ని, పరిశ్రమలను పెంచు [illegible] ఆలోచించి దాని తగిన ప్రణాళికలు వేసుకొని ఆ ప్రణాళికల ప్రకారం స్వంత ఆదాయం పై ఆధారపడడం. అవసరమైతే కొన్ని తగ్గించుకుందాం. [illegible]

కర్మాగారాలు [illegible] గ్రహించుకోవాలనేది మన సామర్థ్యాలను [illegible] అని అప్పులు తెచ్చుకొని ప్రణా వేసుకుందాము [illegible]. అమెరికా నుండి బియ్యం తీసుకో రష్యా నుండి [illegible]. ప్రపంచ బ్యాంకు రు తెచ్చుకోవచ్చు, [illegible] ప్రణాళికలు తయారు చేయ ఎక్కడ [illegible] అమెరికా, రష్యా ప్రపంచ బ్యాంకు రుణాలు ప్రణాళికలు [illegible], మీ ప్రణాళికలు అటువంటి ప్రణాళికలు అ అమలు [illegible] భారతీయులుగా తయారుగా అందుకని [illegible] మన భారత దేశముయొక్క స్వావ విధానము పైన [illegible] లేకుండా నిలబడే పద్ధ అందులో [illegible], [illegible] అసమానమైన పద్ధతి [illegible] సిన్నగాక మొన్న అమెరికా రు. 250 యిస్తామని [illegible] ఇప్పకోలేదని రద్దు చేశారు. సిగ్గు లే తల [illegible] పద్ధతిలోకి దిగజారిపోతే యింకా బ్రతుక కాబట్టి స్వావ [illegible] దేశాలతో సమాన ప్రతిపత్తితో ప్రణాళికలు మన [illegible] సమీకృతం చేసి మనం కోరిన విధంగా వుం వారు కోరిన [illegible]. [illegible] పద్ధతిలో సమాన ప్రతిపత్తితో వ్యాపార పైకి [illegible] కాదు అయితే ప్రపంచ అభివృద్ధి దేశ సంబంధం [illegible] స్వావలంబన పద్ధతి పైన సంబంధాలు క గాని [illegible]. ఈ పరిణామాలవల్ల యీనాడు బహుళ కంపెనీలు [illegible] ఎలక్ట్రికల్స్‌లో—ఆవ్‌షోర్ ఎక్స్‌ప్లో [illegible] అయిల్‌ను [illegible] నాచురల్ గ్యాస్ కమీషన్‌ను కాదని వదలి ఎక్స్‌ప్లో [illegible] ఆయిల్‌లో వారు చొచ్చుకొని వస్తున్నారు. ఏదో గూడ్స్ [illegible]. మన దేశముపైన కంట్రోలు చేయడానికి చొచ్చ వస్తున్నారు దానిని కంట్రోలు చేయాలి. ఇంతవరకు 5 ప్రణా అయిపోయినవి మొదటి ప్రణాళికలో పెద్దలు యీ దేశములో అభివృద్ధి దానంతటదే [illegible] పోతుంది అన్నారు. అభివృద్ధి కా కున్నాము రెండు మూడు ప్రణాళికలో కొంత అభివృద్ధి సాధించ అయిదు పర్సంటు అభివృద్ధి—వ్యవసాయములో మూడు పర్సంటు, రంగాలలో కొంత [illegible] అభివృద్ధిని సాధించాము. కాని సాధించిన అ చూచిన తరువాత ఏమి జరిగింది; అభివృద్ధి సాధించుకున్నాము, గాని సీమలలో పేద ప్రజలకు ఏమీ అందలేదు. నాలుగవ ప్రణాళికలో కున్నాము కేవలం అభివృద్ధి [illegible] దు. అభివృద్ధి చేసి సాధించిన పారి సంపద, వ్యవసాయ [illegible] వాణిజ్య వ్యాపారాల్లో వచ్చిన ధనం అ సమకూర్చి సాంఘిక న్యాయం చేయాలి. గ్రామాల్లో వుండే వ్యవ కార్మికుడికి హరిజనుడికి, వెనుకబడినవాడికి యిండ్లు యివ్వడముతో భూములు యివ్వడముతో పాటు ప్రణాళికాభివృద్ధి వాడికి చెందకపోతే [illegible]

జస్టిస్ కాదు. అయితే సోషల్ జస్టిస్ అనే పేరుతో అయిదవ ప్రణాళికలో యీ దేశములో వేయి కోట్ల రూపాయలు గ్రామాల్లో పంపకం చేశారు. రిజర్వు బ్యాంకు అంచనాల ప్రకారం గత అయిదు సంవత్సరాలలో అనేక వేల కోట్ల రూపాయలు గ్రామాల్లో వ్యవసాయం గురించి పంపకం చేస్తే అందులో 70 పర్సెంటు డబ్బు కేవలం 5 పర్సెంటుగా వున్నటువంటి భూస్వామ్య వర్గాలకు ధనిక రైతులకు చేరింది తప్ప కొంత మంది స్వార్థపరుల చేతుల్లోకి చేరింది తప్ప మరొకటి కాదు. మిగతా 80 పర్సెంటు, 90 పర్సెంటుగా వున్న పేద సన్నకారు చిన్నకారు రైతులకు చేరింది అని రిజర్వు బ్యాంకు చెప్పింది. అసలు రిజర్వు బ్యాంకు లెక్కల ప్రకారం 30 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్యం తరువాత యీ దేశములో వున్న బ్యాంకులతోసహా వారుయిచ్చే ఋణాలు చూస్తే దానిలో 90 పర్సెంటు పరిశ్రమలకు వాణిజ్యానికి యిచ్చారు. పది పర్సెంటు వ్యవసాయ రంగానికి యిచ్చారు. ఆ పది పర్సెంటులో 70 పర్సెంటు కొంత మంది కలిగిన వారి చేతుల్లోకి వడ్డీ వ్యాపారస్తుల చేతుల్లోకి వెళ్లింది. 70, 80 పర్సెంటుగా అట్టడుగున వున్న వ్యవసాయ సన్నకారు చిన్నకారు రైతులకు చేరలేదని రిజర్వు బ్యాంకు అంచనాలు చెబుతున్నాయి. అందుకే సాంఘిక న్యాయం జరగడంలేదు. సాంఘిక న్యాయం చేయడానికి ఏమి కావాలి? మనకు సంకల్ప బలం వుండి వ్యవస్థా పూర్వకమైనటువంటి మార్పులు చేసి పెద్ద వర్గాలవారి చేతుల్లోకి డబ్బు పోనీయకుండా పండించిన రైతు గిట్టుబాటు ధర యిచ్చి వారి భార్యా బిడ్డలను పోషించుకోడానికి స్వంత శక్తికి కల్పించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తే అది సాధ్యం కాదా? అవుతుంది. కాని అది లేదు. ఈ ప్రభుత్వానికి డబ్బు సంపాదించడం కావాలి, కొంతమంది సంపాదిస్తున్నారు. కాని సాంఘిక న్యాయం కావాలని పత్రికలలో మంత్రులు చెప్పడం రేడియోల ద్వారా మరో విధంగా చెప్పడం, 20 అంశాల కార్యక్రమం అని చెప్పడం వున్న ప్రచార సాధనాలను వుపయోగించుకొని ప్రకటించుకోవడం తప్ప నిజంగా సాంఘిక వ్యవహారాలను అర్థం చేసుకొని కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు, కార్యకర్తలు గ్రామాల్లోకి వెళ్లి ప్రజల మధ్యన వుండి వారి శ్రమలను అర్థం చేసుకొని పోరాడి, నిజమైనటువంటి ఆర్థిక అసమానతలను తొలగించే పద్ధతిలో సాంఘిక న్యాయం సమకూర్చే పద్ధతిలో పని చేస్తున్నారా అంటే అది ఏమీ లేదని విచారిస్తున్నాను. నేను విమర్శ చేస్తున్నానని కోప్పడితే లాభం లేదు. వాస్తవమైన పరిస్థితిని చూడండి. గురుతరమైన బాధ్యతతో వ్యవహరించండి. ప్రజలు పెట్టిన గురుతరమైనటువంటి బాధ్యతను చూస్తే ఇంగితజ్ఞానం వున్నా, ఆత్మవిశ్వాసం ఉన్నా ప్రజలపట్ల విశ్వాసం, ప్రేమ వున్నా ఒకసారి తలవంచుకొని యీ బాధ్యతను విస్మరిస్తున్నారని చేయడం లేదని చెప్పకతప్పదు. మీరు చేయక పోవడానికి కారణాలు తెలుసు. ఈ పెట్టుబడిదారీ పద్ధతిలో సులభంగా డబ్బు సంపాదించుకోడానికి అవకాశాలు వచ్చాయి. 20 ఏండ్ల తరువాత బహు కష్టం మీద ఒక వుద్యోగం చేసేవాడికి 400 రూపాయలు వుంటే రిటైరు అయ్యే నాటికి 800 రూపాయలు వుంటుంది.

12-30 p.m. ఇప్పుడు ఏమి అవుతున్నది? నిన్న మొన్న మన దగ్గరకు వచ్చి ఉద్యోగం కావాలని ప్రయత్నాలు చేసినవాడిని 6 మాసాలు తరువాత చూసి మీరు ఎక్కడ వున్నారు, ఏమిచేస్తున్నారంటే చిన్న వ్యాపారం చేస్తున్నాను అంటారు. వారి వ్యాపారం చూస్తే లక్షలు గడిస్తున్నారు. ఈ ఈజీ మనీ ఎక్కడినుంచి వస్తున్నది? ఈ బ్లాకు మార్కెట్ జరుగుతూ ఉండడంవల్ల కరప్షను జరుగుతూ ఉండడంవల్ల సులభంగా డబ్బు సంపాదించుకోగలుగుతున్నారు. మధ్యతరగతి కుటుంబాలలో, ధనవంతుల కుటుంబాలలో పుట్టినవారు ఊరకమైన ఉద్యోగాలలోపడి సంపాదించడమనే ఒక బ్రహ్మాండమైన పద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టారు. దానివల్ల యువతరంయొక్క భవిష్యత్తుకు ప్రమాదం ఏర్పడింది. కష్టం చేయాలని, కష్టంచేసి ఉద్యోగం చేయాలని, కష్టంచేసి సంపాదన చేయాలని, ప్రొడక్షనులో భాగస్వాములు కావాలనే పద్ధతిలేదు. ఈ దొడ్డిదారిన డబ్బు సంపాదించే పద్ధతికి పోతున్నారు. దీనివల్ల ఆర్థిక అరిష్టాలు ఉన్నాయి. ఇది మొత్తం దేశమంతా ఉంది. ఎన్నికలలో డబ్బు బ్రహ్మాండముగా ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఎన్నో పద్ధతులలో ఈ డబ్బును ఉపయోగించి అధికారాన్ని అనేక విధాలుగా సాధిస్తున్నారు తప్ప వాస్తవంగా నిజమైన రాజకీయ, ఆర్థిక ప్రజాస్వామ్యం సాధించడంలేదు. అసలు ఈ ఆలోచనే లేదు. ఎంత తొందరగా ఈ పద్ధతిలో మార్పు వస్తే అంత తొందరగా ఈ దేశానికి మంచి రోజులు వస్తాయి. లేకపోతే క్రమక్రమంగా డ్రిఫ్టు అవుతాము. ఇప్పటికే డ్రిఫ్టు అవుతున్నాము. అయ్యాము. ఇప్పుడు ఏమి అయింది? పట్టి డెవలప్‌మెంటుతో బాగు పడతాము అనుకొని ఫేయిల్ అయ్యారు. 4వ ప్రణాళికలో గ్రోత్ విత్ సోషల్ జస్టిస్ అనుకున్నాము. అది 4, 5, పంచవర్ష ప్రణాళికలలో తేలిపోయింది. అది ఏమీ జరుగలేదు. 10 వేల కోట్లు ఒకచోట పడ్డాయి. ఇప్పుడేమి అంటున్నారు. ఇప్పుడు గ్రోత్ విత్ సోషల్ జస్టిస్ ఏకాదు గ్రోత్ విత్ ఎంప్లాయిమెంటు పొటెన్షియల్ అంటున్నారు. గ్రామగ్రామంలో ఉద్యోగం కల్పిస్తాము, ఈ దేశంలో వెంటనే సోషల్ జస్టిస్ వచ్చి వేస్తుందనే చిట్కా వైద్యం కనిపెడుతున్నారు. ప్రణాళికావేత్తలు పెద్దమనుష్యులే కావచ్చు. కాకలు తీరినవారు కావచ్చు. ఎంత కాకలు తీరినా పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో, పెట్టుబడిదారి పద్ధతులలో కాకలు తీరిన వారేకాని ఆర్థిక వ్యవస్థలో మౌలికమైన సాంఘిక మార్పులు తీసుకొని వచ్చి ఈ దేశంలో సోషలిజాన్ని, సామ్యవాదాన్ని తీసుకొని వస్తామనే పద్ధతులలో ఆలోచించే పద్ధతి ఉన్నవారు కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎప్పుడు ఉద్యోగాలు ఇస్తారు? ఎన్. ఆర్. ఇ. ప్రోగ్రాం వచ్చింది. బ్లాక్‌కు 8 లక్షలు వచ్చాయి. బి. డి. ఓ.లు మొత్తుకొంటున్నారు, అక్కడ పనిచేసేవారు మొత్తుకొంటున్నారు. పాత బిల్లులకే 5, 6 లక్షలు కావాలంటున్నారు. మీరు ఇచ్చేది మళ్ళీ పప్పు ఫలహారంగా చేస్తారు. ఫుడ్ ఫర్ వర్కుగా పంపకం చేస్తారు. మధ్య దళారీలకు ఉపయోగపడతారు. వారు నాలుగు రాళ్ళు సంపాదించుకొని మీకు ఇళ్ళు ఇవ్వడానికి, పెట్రోలు ఇవ్వడానికి సహాయ పడతారు కాని గ్రామాలలో ఉన్న లక్షలాది నిరుద్యోగుల, వ్యవసాయ కూలీల జీతాలను మార్చడానికి మాత్రం మీ చిట్కా పని చేయదు. ఇది పెట్టుబడి దారీ పంథాలో ఆఖరి ప్రయత్నం కావచ్చు. అది ఆఖరి ప్రయత్నం అయితే

ఫలితోపిస్తాము. ఇంకా మీ ప్రయత్నాలు ఉన్నాయని అంటే నా ఖర్మ అని తల కొట్టుకుంటాము. ఎంత తొందరగా మీ విధానం మారాలో అంత తొందరగా మారితే మంచిది. ఆ విధానాలను మార్చే శక్తి మీ దగ్గర లేకపోతే మిమ్ములను ఈ ప్రజలు అధికారంనుంచి తొలగిస్తే మేము బాగుపడుతామేమో. ఏనాడు వీరికి ప్రత్యామ్నాయం లేదు. నాకు ఆ భయం కూడా ఉంది. గత్యంతరం లేక ఈ పెంట తట్టను మోయవలసి వస్తున్నది. ఎన్నాళ్లు మోయవలసి వస్తుందో నాకు తెలియడం లేదు. ఇటువంటి అయోమయమైన స్థితిలో ఈ దేశాన్ని తయారుచేసారు. ఈ పార్టీ కాంగ్రెస్ పార్టీ. ఈనాడు కాంగ్రెస్-ఐ పార్టీ ఉన్నది. వారి మౌలికమైన ఆలోచనలో మార్పు రాలేదు. పెట్టుబడిదారి పద్ధతులు తప్ప ప్రజాస్వామ్యంలో ఆర్థిక ప్రజాస్వామ్యాన్ని సాధించుకొని వస్తామనే సంకల్పం కాని సంకల్పబలం కాని మృగ్యం. నినాదాలు బ్రహ్మాండం, తీర్మానాలు బ్రహ్మాండం, ప్రచారం బ్రహ్మాండం, ఆచరణ శూన్యం. ఇది మన దేశంలో ఉన్నటువంటి వాస్తవమైన పరిస్థితి. ఈ దేశాన్ని ఏమి చేస్తామో, ఎక్కడికి పోతామో వారు తోచడం లేదు. మాకు ప్రత్యామ్నాయంగా ఏమైనా చూపించండి, స్వావలంబన అంటే ఏమిటి చెప్పండి. చేసి పారవేస్తామని శ్రీ రాజారాంగారు చెబుతారు. వారు చాలా పట్టుదలగల సోషలిస్టు వ్యక్తి సోషలిజం అంటే వారు నాలిక కొరుక్కుంటారు. అనుభవంతో అర్థం అయిపోయింది. ఈ దేశంలో సోషలిజం రాదు, కాలక్షేపం చేద్దాము అని అర్థం చేసుకున్న శక్తివంతుడు ఆయన. ఈ వేళ ఈ రాష్ట్రానికి రు. 100, 200 కోట్లు వికరాదాయాన్ని సంపాదించిపెట్టే పద్ధతిని, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి మరో 200 కోట్లు, ఇతర బ్యాంకులనుంచి 200 కోట్లు మొత్తం 600; 600 కోట్ల ఆర్థిక వనరులు నికరంగా సంపాదించే ప్రణాళిక తెలిపిన కార్యక్రమం చెబుతాను. చేస్తారా? చేసే శక్తి, ధైర్యం ఉందా అని అడుగుతున్నాను. పుగాకు తీసుకోండి, దేశంలో పండే పుగాకులో 80 శాతం మనరాష్ట్రంలో పండుతుంది ప్రపంచ వ్యాపితంగా వ్యాపారం చేస్తున్నాము. ఎంత తీసిపారవేసినా అది కొనుగోలుచేసి బైట అమ్మే ఏర్పాటు చేయడంలోనే 100 కోట్ల రూపాయలు నెట్ ప్రాఫిట్ వస్తుంది. ఆ 100 కోట్లు తీసుకోండి. దానిని జాతీయం చేయండి. ఫ్లింకోశ విదేశీయుడు, స్వదేశీయుడు, విదేశీ గుత్త పెట్టుబడిదారులు. స్వదేశీ గుత్త పెట్టుబడిదారులు కలిసి రాజ్యం చేస్తున్నారు ఆర్థిక రంగంలో. దీనిని తుడిచి పారవేయండి. ఇది మీరు తీసుకోండి. మీరు తీసుకుంటే 100 కోట్లు వస్తాయి. బియ్యం వ్యాపారంలో 100 కోట్లు, ప్రత్తి వ్యాపారంలో 50 కోట్లు షుగర్ వ్యాపారంలో 80 కోట్లు వస్తాయి. వాటిని మీరు తీసుకోండి. దానిని నిర్వహించడంలో, అడ్మినిస్ట్రేషనులో మీరు 200 కోట్లు ఖర్చు పెట్టండి. వేలమంది నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగాలు ఇవ్వండి. ఆ విధంగా ఇచ్చినప్పటికి 200 కోట్లు మీ చేతులలో ఉంటాయి కదా. అదనంగా 200 కోట్లు మిగులుతుంది. మనం రైతులకు భూమిశిస్తు సౌకర్యాలు ఇవ్వాలి, వారికి అన్ని విధాలా సౌకర్యాలు ఇచ్చి, వ్యాపార సౌకర్యాలు ఇచ్చిన తరువాత ఆ రైతులు పండించిన

పంటలను మధ్య దళారీలకు అప్పగిస్తారా? వారు దానిని బ్లాక్ మార్కెట్ చేసుకోవాలా? ఇదెక్కడి న్యాయం? ఇది పెట్టుబడిదారీ న్యాయమా, జమీందారీ న్యాయమా? ఇది జాగీర్దారీ కాలంలో వచ్చిన పరంపర. నిజమైన స్వతంత్రమైన ఆర్థికాభివృద్ధి కోరే చెప్పాను. వారు ఛీ అన్నారు. ఏమిటి అన్యాయం అన్నారు. సోషలిస్టు దేశాలలో కూడా బహుళ జాతి కంపెనీలతో స్నేహం చేస్తున్నారు వారు స్వంత వ్యాపారం పెంచుకోమని అంటున్నారు అని కొన్ని ఉదాహరణలు చెప్పారు. అది నిజమే. అక్కడ సోషలిజాన్ని సాధించుకుంటూ, సోషలిజానికి ఏమీ ప్రమాదం లేకుండా కొంత వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ తీసుకొని పోవడానికి అక్కడక్కడ కొంత సడలింపు చేస్తే దానిని మీరు ఉదాహరణగా తీసుకుంటారా? ఆవిధంగా దానిని మీరు సమర్థించుకుంటారా? కాదు, వచ్చే వనరులు మన గుప్పిట్లో ఉండాలి, ప్రభుత్వం గుప్పిట్లో ఉండాలి. ప్రజల ఆస్తిగా ఉండాలి, ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కష్టించి నెత్తురు పెట్టి సృష్టించినా వచ్చిన సంపదతో 50, 60 కుటుంబాలవారు బ్రతుకుతున్నారు. వారి గొంతును పిసికివేయండి. మీకేమైనా భయం ఉంటే మా రక్తాన్ని ప్రవహింపచేస్తాము, అది మీకు అక్కరలేదు. ప్రజల సహాయం మీకు అక్కర లేదు. మాకు సహాయం దేవుడే ఇస్తాడని అంటారు. మా పద్ధతులలో మమ్ములను బ్రతకనివ్వండి అని అంటారు. మేము బ్రతకనివ్వజాలం. ఈవేళ మేము బ్రతకనిచ్చినా ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న 6 కోట్ల ప్రజలు, ఈ దేశంలో ఉన్న 60 కోట్ల ప్రజలు మిమ్ములను క్షమించరు. 6 మాసాలుకాని సంవత్సరంకాని పరీక్ష చేసి మిమ్ములను ఎక్కడ పట్టాలో అక్కడ పడతారు. అప్పుడు మీరు, మేము 60 కోట్ల మంది ప్రజలకు బ్రహ్మాండమైన సేవ చేస్తాము, కీర్తి సంపాదించుకుంటాము. కాని 30 సంవత్సరాల అనుభవం చూస్తే-అందులో పది సంవత్సరాల అనుభవమును పరిశీలిస్తే అందులో మీరు సంవత్సరం నుంచి చేస్తున్నటువంటి ఘనకార్యాలను
12-40 p.m. పరిశీలిస్తే ఇంకా ఈ దేశానికి భవిష్యత్తు లేదు. మీరు ఈ దేశాన్ని ముంచబోతున్నారు. నట్టనడి సముద్రములో ముంచబోతున్నారు. బహుళజాతి కంపెనీలకు ఈ దేశంలో ఉన్న గుత్త పెట్టుబడిదార్లు ఈ దేశంలో ఉన్న బ్లాక్ మార్కెటీర్లకు మీరు సంపూర్ణంగా సహాయం చేస్తున్నారు. తెలిసే చేస్తున్నారు, తెలవక కాదు అని చెప్పి నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా డబ్బు సంపాదించే ప్రయత్నం చేయండి. అది కాదు అంటారా, ఇక మేము చెప్పేది లేదు. ఇది మిశ్రమ ఆర్థిక విధానం. పెట్టుబడిదారీ పద్ధతులను పబ్లిక్ సెక్టారు, ప్రయివేటు సెక్టారు జాయింటుగా ఉండవలసిందే, అని ఒక సిద్ధాంతం చెబుతున్నారు. అయ్యా పబ్లిక్ సెక్టారు ప్రధానమా ప్రయివేటు సెక్టారు ప్రధానమా నిర్ణయించండి. రోజు రోజుకు వనరులు అన్ని ప్రభుత్వం చేతికి ప్రధానంగా వస్తూ కొద్దిపాటి వనరులు ప్రయివేటు సంస్థలకు ప్రయివేటు వ్యక్తులకు పోతే పరవాలేదు అంటారా? లేక ఈ దేశముయొక్క సర్వ సంపద అంతా ప్రధానంగా ప్రయివేటు వ్యక్తుల పోతూ కొంత పబ్లిక్ సెక్టారు నడవాలి అంటారా? లేదు. అలా అంటే ... పాటి పబ్లిక్ సెక్టారు పరవర్గు పబ్లిక్ సెక్టారు కుదించుకు పోతున్నది అని పబ్లిక్ సెక్టారుపైన ఏవగింపు

అసహ్యము ప్రచారము చేస్తున్నారు. ఆర్. టి. సి. ని కూడా తీసివేయాలి అన్నారు. ఎందుకు ఆర్. టి. సి. ని దానిని 6, 7 జోనులుగా చేయాలి అన్నారు. 7గా చేసి మళ్ళీ 16 గా చేస్తాము అన్నారు. ఏదో విధంగా చేసి పబ్లికు సెక్టారులు పనికిరావు అని అందామని ప్లాను వేశారు. ఎందుకు జరుగుతూ ఉంది పబ్లికు సెక్టారు ఇట్లా దానికి కారణం ఏమిటి అంటే దానికి లోపల ఒక ప్రయివేటు సెక్టారు చొచ్చుకు వస్తోంది. ఈ దేశంలో మిశ్రమ ఆర్థిక విధానం కొనసాగవలసిందేనని మనవి చేస్తున్నాను. కాని పబ్లికు సెక్టారు పరిశ్రమలలోగాని వాణిజ్యములోగాని ఎగుమతి దిగుమతులవ్యాపారంలోనే గాని మన రాష్ట్రంలోనే గాని, కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలలోగాని సర్వంగా కూడా ప్రధానంగా కూడా మీరు పబ్లికు సెక్టారు అభివృద్ధిచేసే పద్ధతిలో ఆలోచిస్తేతప్ప మీరు ఈ దేశంలో మరి సోషలిజం అటు దూరం ఉంచండి కనీసం సాంఘిక న్యాయం, కష్టము చేసుకునేవారికి కష్టానికి తగిన ఫలితం దక్కించేటటువంటి మంచి పనిచేయడంలో సాధ్యంకాదు మీకు ఇప్పుడిప్పుడే అనుభవాలు చెబుతున్నాయి ఈ పనులు మీరు చేయరు. ఏమి చేస్తారు? ఏమీ లేదు, పబ్లికుసెక్టారు అక్కరలేదు. పబ్లికు సెక్టారుని కుంచించుదాము, ప్రభుత్వానికి బాధ్యతలు వదలుకుంటాము అనిచెప్పే ఆలోచనలు కూడా రావచ్చు, వస్తూనే వున్నాయి. ఇప్పుడు ఏమి జరుగుతుంది? ఏమి జరగదు. ప్రభుత్వము అంటే ఏమిటి అంటే పరిపాలన అంతా కొంతమంది వ్యాపారస్థులు, ఉత్పత్తిలో వ్యాపారస్థులు పంపకంలో వ్యాపారస్థులు ఎగుమతిలో వ్యాపారస్తులు దిగుమతిలో వ్యాపారస్థులు పార్టీకి చందా యిచ్చేవారు వ్యాపారస్థులు, పార్టీ నాయకులు వ్యాపారస్థులు, ఇక మిగిలేది ఏమిటంటే నికార్సు అయినటువంటి నూటికి నూరుపాళ్ళు పెట్టుబడిదారివర్గ ప్రయోజనంకొరకు పాటుపడే వర్గాలే అటువంటి మంత్రులు ఎం. ఎల్. ఏ.లు తప్ప ఈ దేశానికి ప్రజాస్వామ్యం దక్కించే అవకాశం లేదు. కాబట్టి మిశ్రమ ఆర్థిక విధానం అనే ముసుగు క్రింద మీరు ప్రయివేటు సెక్టారును పూర్తిగా పైకి తీసుకువచ్చి పబ్లికు సెక్టారు, ఆ ప్రభుత్వ బాధ్యత తగ్గించుకునే పద్ధతిలో పోతున్నారే అది ప్రపంచ బ్యాంకు సిద్ధాంతం అది. ఇంటర్ నేషనల్ మానిటరీ ఫండు సిద్ధాంతం ఇది. ఎయిర్ ఇండియా కన్సార్షియమ్ వారి సిద్ధాంతం అది. బహుళజాతి కంపెనీల ప్రచారము ఇది. కాబట్టి మీరు ఏదో తెలవక చేస్తున్నారని కాదు. వాళ్ల ప్రచారానికి గురి అయి వారి సిద్ధాంతానికి ఆకర్షింపబడి ఏమి ప్రయోజనం ఉంది అని చెప్పి చేస్తున్నారు గాని ఇది ఏ మాత్రముకూడా సహించరానిది, భరించరానిది అని చెప్పి మనవిచేస్తున్నాను. ఇది మౌలికమైన ఆర్థిక వ్యవస్థకి సంబంధించింది. మన ప్రణాళిక సక్రమంగా నడవడానికి సంబంధించిన అంశాలు పైన నేను మీకు మనవి చేశాను. అది ఏమి చేస్తారో ఎంతవరకు మారుస్తారో బాధ్యత వారిది. ఇక రాష్ట్రంలో పరిపాలనకు వచ్చినప్పుడు ఇప్పుడు మనం అంతా గ్రామసీమలలో అనుభవిస్తున్నటువంటి కని విని ఎరుగనటువంటి డ్రౌట్ పరిస్థితి ఉంది. వర్షాలు రెండు సంవత్సరాలు మూడు సంవత్సరాలుకూడా లేవు. ప్రభుత్వమువారు 28 కోట్లు పంచిపెట్టాము బావులు త్రవ్వుతూ ఉన్నాము. గడ్డి తీస్తున్నాము. అంటున్నారు. ఇందాక మనవి చేసినట్లు ఈ కోట్లు, వందకోట్ల రూపాయలు వృథాగా పోతున్నాయి. డ్రెయిన్ అయి

పోతున్నాయి కొంతమంది స్వార్థపరులకు ఈ గాడిదలకు గడ్డివేసి ఆవులను పాలు ఇవ్వమంటారామీరు? ప్రజలను కష్టముచేయమంటారా? దేశాన్ని బాగుచేయ మంటారా? వాళ్ళచేతి ఫలితం రావడంలేదే. అందుకొరకు, ఈ వనరులకు మరల్చండి. వ్యవస్థలో మార్పులు తెండి. సిస్టమ్‌లో మార్పులు తెండి. దానికొరకు పాటుపడండి. అది కాకపోతే ఒక్క డ్రౌట్ వస్తే, ఒక్క వరద వస్తే ఒక్క అనావృష్టివస్తే దానివలన వందల కోట్ల రూపాయలు నష్టమువస్తే మన దేశం దివాళా తీసిపోతుంది. ప్రభుత్వాలు దివాళా తీసిపోతాయి. నిస్సహాయులమై నిశ్చేష్టులమై ఈ దేశంలో అన్నమో రామచంద్రా అని చేతులు ఎత్తవలసిందే తప్ప ఈ దేశాన్ని ఈ రాష్ట్రాన్ని కాపాడుకోలేము మనం. రు.30 కోట్లా మీరు అడిగింది 150 కోట్లా మేమంతా 200 కోట్లు అయినా కనీసం కావాలి అన్నాము. మీరు 150 దాకా అడిగారా? 27 ఇచ్చినాము అన్నారు. అందులో ప్రణాళికలు కలుపుకోమన్నారు. ఇంకో 10 ఇస్తామన్నారు, ఇంకోపది తెస్తామన్నారు. ఏప్రిల్ మాసములో మే మాసములో అనేక తాలూకాలలో అనేక బ్లాకులలో మంచి నీరు లేక కూడా మరణించే ప్రమాదం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆహారం ఫరవాలేదు. ఆహారం కటకట వున్నది. ఎక్కడనుంచో తెచ్చుకుంటారు. బంగారము అమ్ముకుంటారు. కాని మంచినీళ్లు కొనడానికి వీలులేదు. దొరకవు. మీరు లారీలు పెట్టి, టాంకర్సు పెట్టి గ్రామానికి మంచి నీళ్ళు తరలించవలసిన పరిస్థితి ఇప్పుడే మార్చి ఏప్రిల్‌లో వచ్చింది. కరీమ్‌నగరు జిల్లా గురించి చెబుతున్నాను. నల్గొండ, మహబూబ్‌నగర్, రాయలసీమ జిల్లాల గురించి ఇక చెప్పనక్కరలేదు. ఆ ప్రాంతం ఈనాడు తల్లడిల్లుతూ ఉంది మంచి నీళ్ళకి నోచుకోలేదు. ఈ ప్రమాదం ఎదుర్కొడానికి ఏదో పోరాటము రాగానే పరిష్కారం చేస్తాము అనో ప్రతిపక్షాలతో మాట్లాడుతాము అనో పోలీసు వారితో మాట్లాడుతాము ఎడ్జసు చేసుకుందాము అనే ధోరణి కాదు. మీరు కనీసం ఈనాడు 150, 200 కోట్ల రూపాయలు చేతిలో పెట్టుకొని చేయనిదే మంచి నీళ్ళ సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఉద్యోగ సమస్య. పొట్ట ఇచ్చే సమస్య ఉద్యోగానికి ఇచ్చే సమస్య పరిష్కరించే పద్ధతులలో ప్రణాళిక వేస్తే తప్ప ఈ కరువు నివారణ కాదు. కాని ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పేది ఏమీ లేదు. 5 కోట్లు 50 కోట్లు మీరు ఏమీ చేసేది లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం మీ ప్రక్క బాధ్యత వహించడంలేదు. కేంద్రంలో మీరు మాట్లాడే అధికారం లేదు. అందు కొరకు ఎక్కడ చూసినా అంతా శ్రీరామ స్మరణ ఇందిరా, ఇందిరా. ఎవరు మాట్లాడినా ఎవరికి కోపము వస్తుందో కాబట్టి మేము అది చేయలేము అంటున్నారు. కాబట్టి ఆ పరిస్థితిలో మీరు ఏమి పరిష్కారం చేయలేరు. మీరు వెంటనే ధైర్యముతో సాహసముతో కేంద్రంతో పోరాడి 100 కోట్లు అయినా 150 కోట్లు అయినా మూడు నాలుగు దఫాలలో తెస్తాము, పంపకం చేస్తాము ఈ ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చేస్తాము అని నిర్ణయం చెబితే ప్రజలకు ఏమైనా వూరట అవుతుంది తప్ప లేకపోతే ఈ రాష్ట్రంలో ఈ దుర్భిక్షం ఈ అవస్థ ఈ చావులు తప్పవు అని చెప్పి మళ్ళీ మళ్ళీ మరీ మరీ హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. రాయలసీమ గురించి నేను పెద్దగా చర్చించను ఇక్కడ. కాని ఒకటి మనవి చేయక తప్పదు. నిన్నకాక మొన్న

రాయలసీమలో ప్రొద్దుటూరులో ఒక మహాసభ జరిగింది. కృష్ణాజలాలు ప్రధానంగా, రాయలసీమ మాట తీయగానే తెలంగాణా ప్రాంతంలో లేక ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్న ఎగువ ప్రాంతాలలో కరువు లేదా, నీరు అవసరం లేదా అన్న వాదన. నేను ఆ పద్ధతిని వ్యతిరేకిస్తున్నాను తప్ప నేను ఆ వాదన లేదు అని కాదు. యావత్తు ఆంధ్ర దేశంలో కరువు ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. అందరికంటే దుఃఖమైన పరిస్థితులలో అనేక తర తరాలుగా కరువువాత పడిపోయి ఉన్నది రాయలసీమ ప్రాంతం. రాయలసీమలో అనంతపూరులో 50 ఎకరాల భూస్వామి భూమిని వదలిపెట్టి ఇల్లు కూడా తాళం వేసి మేము కుటుంబంతో సహా ఊరు వదలి వెళ్ళిపోతున్నాము. ఎవరైనా వచ్చి నా ఇల్లు ఆక్రమించుకోండి భూమిని శక్తి ఉంటే సేద్యము చేసుకొని పండించుకోండి కౌలు ఇచ్చే అక్కరలేదు అని బాహాటంగా, బహిరంగంగా అందరికి చెప్పి పోతున్నారు 40 ఎకరాలు, 30 ఎకరాలు భూములు కల భూకామందులు ఇట్లా ఉన్నారు అంటే వారి ముఖాలు చూస్తూ ఉంటే ఈ రాష్ట్రం ఈ దేశం స్వతంత్రం సంపాదించి 30 ఏళ్ళు అయింది. 35 ఏళ్ళు అయింది ఈ దేశంలో ఆర్థిక స్వావలంభన ఉన్నదా, లేదా అని ప్రతి వాడు ప్రతి నాగరికుడు ప్రశ్నించుకునే పరిస్థితి వచ్చింది. కాబట్టి రాయలసీమకి నీళ్ళు వళ్ళించే విషయం, కుడి కాలువే కాదు. ఎడమ కాలువ కూడా వెంటనే ఎంత త్వరగా వీలు ఉంటే అంత తొందరగా డబ్బును మొదటి ప్రాధాన్యతలో కేటాయించేందుకు ఎవరూ కూడా బేదించనక్కరలేదు, భేధించడం తప్పు దీనికి మొదటి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం అవసరము అని మనవి చేస్తున్నాను. నల్గొండ జిల్లాలో తీవ్రమైన దుర్భిక్షం ఉంది. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో దుర్భిక్షం ఉంది. కాబట్టి అక్కడ ప్రాజెక్టు చేపట్టడం అవసరం. జూరాల ప్రాజెక్టు నిర్మించడం అవసరం. భీమా ప్రాజెక్టు నిర్మించడం అవసరం. శ్రీశైలం లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కలువ అవసరం. దాని ద్వారా దేవరకొండ తాలూకా లాంటి వాటికి నీరు ఇచ్చే అవకాశం ఉంది. కృష్ణలో నీరు లేదని కాదు, కాగితాల మీద మాత్రం నీరు ఉందని, లేదని పోట్లాడుకొంటున్నారు. కృష్ణలో పుష్కలంగా నీరు ఉంద ఇంకా వంద సంవత్సరాల వరకు సరిపోయేంత నీరు పుష్కలంగా ఉంది కాకపోతే దానిని వినియోగించుకునేందుకు అవసరమైన రాజకీయ నైపుణ్యం అవసరం. అవసరమైన శక్తి అవసరం. ఒక దీర్ఘకాలిక ప్రణాళిక వేసుకొని లభ్యమయ్యే నీటినంతటిని వినియోగించుకునేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తే, ప్రతిపక్షాలు కూడా ప్రయత్నం చేసి ప్రజల విశ్వాసాన్ని చూరగొని, ఈ రాష్ట్రంలో నీటి సమస్యను త్వరితంగా పరిష్కరించడంద్వారా, ఈ రాష్ట్రంలో నీటి సమస్య ద్వారా ప్రజలు చేరిపోతున్నారు అనే భయాందోళనలను దూరం చేసుకొని, ఈ రాష్ట్ర సమగ్రతను నిలబెట్టడానికి మీకంటే ముందు ఉండి పని, చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రాంతీయ విద్వేషాలు వచ్చాయి. జై ఆంధ్ర జై తెలంగాణా అని అన్నవారు ఇక్కడే ఉన్నారు అనాటి నుంచి ఈనాటి వరకు రాష్ట్ర సమగ్రత కొరకై పోరాడి అనేక త్యాగాలుచేసిన పార్టీ ప్రతినిధులం మేము ఇవన్నీ చూసి బాధ పడుతున్నాము. కాబట్టి అటువంటి వారికి హెచ్చరిక

చేస్తూ, నీళ్ళ సమస్యను ప్రాంతీయ సమస్యగా చేయకుండా, దానిని ఒక మానవత కర్తవ్యంగా భావించి, ఈ రాష్ట్రాన్ని ఐక్యంగా కాపాడుకొని, ఈ రాష్ట్ర సమగ్రతను సుస్థిరం చేసుకొని, రాష్ట్ర ప్రగతికి తీవ్రంగా కృషిచల్పి సఫలీకృతుల కావాలని, అందుకు అందరి సహకారం తోడ్పాటు ఉండాలని కోరుతున్నాను.

లా అండ్ ఆర్డర్ విషయం :—ఈ లా అండ్ ఆర్డర్ విషయంలో నిన్న మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా అనేక సందర్భాలలో చర్చించడం జరిగిం లా అండ్ ఆర్డర్ విషయం రాగానే—పోలీసులు కాల్పులు చేస్తున్నారు—పోలీ లకు తుపాకులు ఉన్నాయి, మందుగుండు సామగ్రి ఉందా, ఎస్.ఐ.లు ఉన్నార కానిస్టేబిల్సు ఉన్నారా అనేలాంటి దానినే లా అండ్ ఆర్డర్ సమస్య అంటున్నార ప్రభుత్వానికి ఒక విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను, ఆంధ్ర దేశం అంతటా అనేక పార్టీ అనేక సంస్థలు పౌర హక్కుల రక్షణ కోసం పోరాటాలు చేస్తున్నాయి. ఏ పా పేరు పెట్టుకొన్నారు, ఏ సిద్ధాంతాలు పెట్టుకొన్నారు అన్న విషయా ప్రక్కకు పెట్టుకొని—వారూ మనుషులే—అందులో ఉన్నవారు ఎవరు, మ కన్న బిడ్డలే, మన కొడుకులు కూతుళ్ళే, మన అన్నలూ తమ్ముళ్ళే, మన బం వులే మన యువకులే అందులో ఉన్నారు అనే విషయాన్ని గమనించాలని కో తున్నాను. వారు అనేక కారణాల చేత ప్రక్కదారి పట్టిపోతున్నారు. వా మీరు తుపాకి దెబ్బలతో అణచలేరు. ఈ దేశంలో వ్యవస్థాపరం మౌలికమైన మార్పులు తీసుకు వచ్చిననాడే మీరు వారిని సరై దారిలోకి తీసుకురాగలరు. అనేక ఆర్థిక వసతులు కలిగిస్తున్నామ భూ సంస్కరణలు చేస్తున్నాము అని మీరు చెపుతున్న మాటలు తప్ప అమలు చూపడానికి మీరు ఏమీ మిగల్చడం లేదు. మీరు చెప్పిన వాటిని చేయడా మీరు పూనుకుంటే మీ వెంట ఉంటాము. ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించడం, ని ద్యోగాన్ని తరిమివేయడం అన్నిటికన్నా ప్రధానమైనది. లేకపోతే అరాజ అనార్కీ ప్రబలుతుంది. దానివల్ల దేశ విదేశాలలో మనని గురించి వేలెత్తి చు డానికి అస్కారం అవుతుంది. అందువల్ల మీరు చేయబోయే చట్టాలలో ఈ స స్యల్ని పరిష్కారం చేస్తామని స్పష్టంగాచెప్పటం బాగుంటుంది. ప్రజాస్వామ్యా గౌరవించి, ప్రతిపక్షాలను విశ్వాసంలోకి తీసుకొని నిజమైన పరిపాలన చేస్తే త ఈ దేశానికి భవిష్యత్తు లేదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జి. రాజారాం (ఆర్థికశాఖామంత్రి):—అధ్యక్షా, గత ఆరు రో నుండి 1981-82 బడ్జెటు అంచనాలపైన సాధారణ చర్చలో 55 మంది గౌ సభ్యులు పాల్గొన్నారు. 22 గంటలసేపు చర్చలు జరిగాయి. చర్చలలో అ మంది గౌరవసభ్యులు బడ్జెటు ప్రతిపాదనలను సమర్థిస్తూ, అభినందిస్తూ ని ణాత్మకమైన కొన్ని సూచనలు కూడా చేశారు. కొంతమంది గౌరవసభ్యు విమర్శించారు విమర్శించినవారికి, సమర్థించినవారికి కూడా ప్రప్రథమంగా కృతజ్ఞతలు. కానీ అధ్యక్షా, ఎప్పుడూ కూడా నన్ను ఒక ఇబ్బందిలో తమరు పె తున్నారు. 55 మంది గౌరవసభ్యులు మాట్లాడటం, 21½ గంటలు వారు చర్చిం వారికి సమాధానం చెప్పడానికి 15 నిమిషాలు మీరు నాకు ఇవ్వడం. ఇది

సాధ్యమవుతుంది? దీనికి కొంత మీరు నాకు రక్షణ కల్పించాలి. అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అందరికి తెలిసిన విషయమే. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత మన దేశంలో మనం పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యాన్ని సాంప్రదాయాన్ని ఎన్నుకొన్నాము మన రాజ్యాంగ విధానంలో వ్రాసుకొన్నాము. దానిని అమలులో పెడుతున్నాము ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో పరిపాలన జరుపుతూ దేశాన్ని అభివృద్ధి చేస్తున్నది ఇది ఒక్క దేశమేనని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్యం ద్వారా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చురుకుగా జరగడం ఎంత కష్టమో మనం కొంత ఊహించాలి. ప్రత్యేకంగా ఈ భారతదేశంలో గాని రాష్ట్రంలో గానీ, నేటి సమాజంయొక్క వ్యవస్థలో గాని గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్న మూఢ విశ్వాసాలు, మూర్ఖత్వాలు, ఇవన్నీ కలిసి ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో, ప్రగతి సాధించేప్పుడు ఎన్ని అడ్డంకులు కలిగిస్తాయో మనం ఊహించవచ్చు ప్రాంతీయ సమస్యలు, భాషా సమస్యలు, మత కలహాలు, హింసా కార్యక్రమాలు, వీటన్నిటినీ కూడా అదుపులో పెడుతూ ఈ 32, 33 సంవత్సరాలలో మన దేశం సాధించిన ప్రగతి ఇంతా అంతా కాదు. దీని విషయం ఏ సభ్యుడు ఏమి చెప్పినప్పటికి కూడా యావత్ ప్రపంచం, ప్రపంచ దేశాలు, ప్రత్యేకంగా సోషలిస్టు దేశాలు, మనం అవలంభించిన నీతిని మనం సాధించిన అభివృద్ధిని-ఎంతో మంది గొప్ప గొప్ప నాయకులు హర్షించిన విషయం మనకు తెలుసు. సోషలిస్టు దేశాల నుండి ప్రత్యేకంగా మన దేశానికి వస్తున్న పెద్ద పెద్ద నాయకులు – రష్యా నుండి ఈ దేశాన్ని చూడడానికి వచ్చిన కామ్రేడ్ బ్రెజ్నేవ్ కూడా ఈ దేశంయొక్క అభివృద్ధిని గురించి మెచ్చుకుంటూ చెప్పిన మాటలు నేను వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు కాబట్టి మనం ఎంత చిన్నచూపు చూసే ప్రయత్నం చేసినా, అది మంచి పద్ధతి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. స్వలాభానికి, స్వార్థానికి ఈ దేశ ప్రగతిని బలియిచ్చి ప్రజలను రెచ్చగొట్టే ప్రయత్నం ఎవరు చేసినా అది సాగదని నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్ని ఇబ్బందులు అధ్యక్షా, ఈ ఇబ్బందులను అన్నిటినీ కూడా మనము ఎదుర్కొంటూ రాష్ట్రాన్ని, దేశాన్ని ఒక స్థాయికి తీసుకు వెళుతున్నాము అంటే గౌరవ సభ్యులు హర్షించి ఇంకా చురుకుగా అభివృద్ధి సాగాలనే ధోరణి చేస్తే బాగుంటుంది కాని ఈ రాష్ట్రంలో రాష్ట్రావతరణ నుండి ఏమీ అభివృద్ధి జరగలేదని అనడం, ఏమి చేశారని అనడం— వారికి అన్నీ కూడా తెలుసు— ఆ విధంగా మాట్లాడతారా లేక తెలిసిన తరువాత కూడా— నిర్దిష్టమైన ఈ నిదర్శనాలను ఒప్పుకోకపోవడం చాలా శోచనీయం.

సభ్యుల సమయము ఎక్కువగా తీసుకోకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ తరువాత మనము సాధించిన ప్రగతి గురించి రెండు మూడు విషయాలు మనవి చేస్తాను. 1956-57లో రాష్ట్రముయొక్క ఆదాయము రు. 877 కోట్లు అయితే 1979-80 వచ్చేసరికి 1808 కోట్ల రూపాయలు అయింది అంటే 106.6 శాతం గ్రోత్. పర్ కాపిటా ఇన్‌కమ్ చూసినట్లయితే 1956-57లో 259.60 అయితే 1979-80లో 340.7 . అదే విధంగా విద్యారంగములో చూసినట్లయితే 1-00 p. m

1956-57లో 29,000 ప్రైమరీ స్కూల్సు ఉండగా 1979-80 వచ్చేసరికి అవి దాదాపు 39,955 ఉన్నాయి. అధ్యక్షా, ప్రాథమిక పాఠశాలలు రెట్టింపు మాత్రమే పెరిగింది. ఎందుకంటే ప్రధానంగా 1956 కంటే మొదలు ఆంధ్ర ప్రాంతములో అప్పటికే గ్రామాలలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి కాని తెలంగాణా ప్రాంతములో ఇత లేండె. అందుకని ఇందులో రెట్టింపు అంటే మనకు కనపడదు హైస్కూల్సులో—ఉన్నత పాఠశాలల విషయంలో 1956-57లో 732 మాత్రమే మనకు ఉండేది. ఈనాడు 3,896 ఉన్నత పాఠశాలలు అంటే గ్రోత్ రేట్ 432.2 అదేలాగ కాలేజీలు. కళాశాలలు చూసినట్లయితే జనరల్ ఎడ్యుకేషన్‌లో 1956-57లో మాత్రమే ఉన్నాయి. 1979-80 వచ్చేసరికి అవి 254 అయ్యాయి 1980-81లో 300 అంటే గ్రోత్ రేట్ 345 6.

ప్రొఫెషనల్ అండ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్‌లో కాలేజీలు చూస్తే 1956-57లో 41 ఉంటే 1979-80 వచ్చేసరికి 55 అయినాయి, 1980-81కి 62 దాటాయి ఇలాగే నెంబర్ ఆఫ్ హాస్పిటల్స్ చూసినట్లయితే 1956-57లో 896 హాస్పిటల్స్ మాత్రమే ఉండేవి. 1979-80 వచ్చేసరికి 1492కి వచ్చాయి. అంటే 800శాతం ఇంక్రీజు హాస్పిటల్ బెడ్స్ చూసినట్లయితే 1956-57లో 13,995 మాత్రమే ఉన్నాయి. 1979-80 వచ్చేసరికి 24,610 అయ్యాయి.

విద్యుచ్ఛక్తి మనము చూసినట్లయితే 1956-57లో మొత్తం మన యొక్క విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పాదన 637 కిలోవాట్స్ మాత్రమే. కాని 1979-80 వచ్చేసరికి 16 691 కిలోవాట్స్ వచ్చింది. నేను మొన్ననే మనవి చేశాను 1980-81 వచ్చేసరికి 2,000 మెగావాట్స్ దాటింది. అంటే 2520 1 శాతం ఇంక్రీజు. పెర్ కేపిటా కన్‌సమ్షన్ ఆఫ్ ఎలక్ట్రిసిటీ చూసినట్లయితే 1956-57లో 5 4 మాత్రమే ఉండేది. 1979-80 వచ్చేసరికి 93.7 శాతం, 1980-81కి 100 దాటింది. అంటే 685 1 శాతం ఇంక్రీజు.

వ్యవసాయ రంగము చూసినట్లయితే 1956-57లో టోటల్ ఫుడ్ గ్రెయిన్స్ ప్రొడక్షను 57.6 లక్షల టన్నులు మాత్రమే. 1979-80 వచ్చేసరికి 95.29 లక్షల టన్నులు అయింది. అంటే దాదాపు 67 శాతం ఇంక్రీజు. రైస్, జొవార్, షుగర్ కేన్ చూడండి. ఎందులో చూసినా 200. 3.0 పైన పర్సంటేజి పెరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇరిగేషన్-గ్రాస్ ఏరియా ఇరిగేటెడ్ ఇన్ 1956-57 చూస్తే 33.88 లక్షల హెక్టార్లు 1979-80లో అది 42.37 లక్షల హెక్టార్లకు పెరిగింది. ప్రొడక్షను ఇన్ ఇంపార్టెంటు ఇండస్ట్రీస్ - కోల్ చూసినట్లయితే 1956-57లో 19 48 లక్షల టన్నులు ఉంటే 1979-80 వచ్చేసరికి 98.53 లక్షల టన్నులకు పెరిగింది. కోల్ 405.7 పెరిగింది. షుగర్ చూసినట్లయితే 1956-57లో 1 47 లక్షల టన్నులు అంటే ఇప్పుడు 2 24 లక్షల టన్నులు. ఇలాగే ఇండస్ట్రీస్ చూసినప్పుడు 1956-57లో 568 కంపెనీలు ఉన్నాయి - వాటి టోటల్ పెయిడప్ కేపిటల్ రూ. 22 64 కోట్లు అది

1979–80 వచ్చేసరికి the number of companies are 1,837 and the paid up capital is Rs. 456 crores. The increase you can imagine. అట్లాగే ఎంప్లాయిమెంట్ విషయం చూసినా 1956–57లో 1 లక్షా 69 వేల మందికి ఫ్యాక్టరీలలో ఉద్యోగాలు ఉంటే ఈ రోజు 4 లక్షల 82 వేల మందికి ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించడం జరిగింది. అందువల్ల ఏమీ జరగలేదని, 1956 నుండి ఈ రాష్ట్రంలో ఏమీ చేయలేదని అనడం సబబు కాదు.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :— ఎవరు అన్నారు?

శ్రీ జి. రాజారాం :— మీ అందరిదీ ఒకే మాట, ఒకే పాట.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :— మొన్న ఒక మిత్రుడు చెప్పింది గుర్తు కొస్తోంది. 1956లో 4 సంవత్సరాల వయస్సుంటే 1980 వచ్చేసరికి 30 ఏళ్ళు వచ్చాయి అన్నట్లుగా ఉంది రాజారాంగారు చెప్పేది చూస్తుంటే It is a natural growth Sir.

శ్రీ జి. రాజారాం :— మనం మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికనూ, ఇప్పటి ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళికనూ చూసినట్లయితే ప్రతిసారి మన ప్రణాళికలు ఎలా పెరుగుతున్నాయో అర్థమవుతుంది. ఈ రోజు 6వ పంచవర్ష ప్రణాళికను చూసినట్లయితే రు. 3,100 కోట్ల ప్రణాళిక ఇది. ఈనాడు వార్షిక ప్రణాళిక ఉన్నంతగా మొదట్లో 5 సంవత్సరాల ప్రణాళిక కూడా లేకుండింది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) :— ప్రణాళిక 5 రెట్లు పెరిగిందని చెప్పారు అయితే ధరలు కూడా 5 రెట్లు పెరిగాయి. అటువంటప్పుడు మీరు పెంచింది ఏమిటి? 1956తో పోల్చి చూస్తే ధరలు కూడా 5 రెట్లు పెరిగాయి. అందువల్ల మేము చెప్పేది ఏమిటంటే అభివృద్ధి చెందలేదని కాదు, అభివృద్ధి చెందింది. కాని ధరలు కూడా పెరిగాయి. ప్రజల అవసరాలు తీరడం లేదు ప్రజల అవసరాలు తీరే విధంగా ప్లాను వేయండని మేము చెబితే దానికి సమాధానం చెప్పాలి. చేతకాకపోతే మేము చేయలేకపోయాం అని చెప్పాలి గాని ఈ జాబితా అంతా ఎందుకు? ఈ జాబితా ఇదివరకే చదివారు. మేము సమాధానం చెప్ప దలచుకోలేదు అంటే దానికి అర్థం వుంటుంది.

శ్రీ జి. రాజారాం :— పెద్దలు సుందరయ్యగారు అంతకంటే ఎక్కువ మాట్లాడారు. ఒక్కసారి కూడా నేను లేచి ఏమీ అనలేదు. ఇప్పుడు చివరకు రాజేశ్వరరావు గంభీరమైన రాజకీయోపన్యాసం చేసారు. అయినా కూడా నేను ఒకసారి కూడా లేచి అంతరాయం కలిగించలేదు. మీరు తిట్టిన తిట్టు తిట్టకుండా తిడుతుంటే విన్నాము. మరి యథార్థాలు చెపుతుంటే వారికి ఎందుకు బాధ కలుగుతుందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. యథార్థాలు వినడానికి కూడా ఇష్టం లేకుంటే నేను ఏం చెప్పాలి ?

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:— మేము చెప్పిన వాటికి తిరిగి చెప్పడానికి ప్రతిభూత్వానికి ఏమీలేదు.

శ్రీ జి. రాజారాం:— మనం ప్రణాళికల ద్వారా అభివృద్ధి చేసుకొంటు న్నాం. ఒక విధంగా చూస ట్లయితే ...h ra Pradesh is a Mini-India. ఎ గంటే పర్ కేపిటా ఇన్‌కం గాని, పాపు లేషన్ బిలో ది పావర్టీ లైన్ గాని చూ నట్లయితే తెలుస్తుంది. గౌరవ సభ్యులు కొన్ని విషయాలు మరచిపోతారు. ప ర్‌కేపిటా ఇన్‌కం విషయం తీసుకొంటే భారత దేశంలో పంజాబ్ హార్యానా ల వేరు చేసి చూసినట్లయితే అక్కడివారు ఏ దేశంతో పోల్చి చూసుకొన్నా ఏ వెనక లేరు, కాని భారత దేశం మొత్తం మీద యావరేజి చూసినప్పుడు ఆ కుంగిపోతుంది. అట్లాగే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విషయం తీసుకొంటే కోస్తా ఆంధ్ర వేరు చేసి చూసినట్లయితే పంజాబ్, హార్యానాలకంటే ఏమి తక్కువ లేద కాని రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాలను కలుపుకొని మన రాష్ట్రం యావరే తీసినట్లయితే పర్ కేపిటా ఇన్‌కం తగ్గిపోతుంది. భారత దేశంలోగాని, ఆం ప్రదేశ్‌లోగాని ఇలా ఉండడానికి ప్రాంతీయ అసమానతలే కారణం.

ప్రాంతీయ అసమానతలను దూరం చేయడానికి మనం ప్రత్యేకమైన నిధులు కే యించడం జరిగిందని గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలుసు. నేషనల్ డెవలప్‌మెం కౌన్సిల్‌లో కూడా ఈ సూత్రాన్ని అంగీకరించడం జరిగింది. 20 పర్సెం ఏదైతే గాడ్గిల్ ఫార్ములా మాడిఫై చేసి ఇచ్చారో ఆ ఉద్దేశం కూడా ఈ అసమా నతలను దూరం చేయడానికే. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఈ అసమానతల దూరం చేయడానికి కృషి చేస్తున్న సంగతి తమకు తెలుసు. కొంత కా ప్రత్యేక నిధులు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వడంవల్ల 3 ప్రాంతీయ సంఘాలను ఏర్పా చేసి 100 కోట్ల రూపాయలతో వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేసే ప్రయత్న చేసారు. ఇది ఇంకా కొనసాగునేమోగాని దురదృష్టవశాత్తూ కేంద్రంలో ఇం పార్టీ ప్రభుత్వం రావడం, ఆ సహాయం రాకపోవడం వల్ల చురుకుగా జరిగే ప్రాంతాల అభివృద్ధి ఆగిపోయిన సంగతి తమకు తెలుసు. అందువల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన నిధులు ఇస్తూ ఈ ప్రాంతీయ అసమానతలను దూర చేయడానికి కృషి చేస్తున్నది. ఈ సందర్భంలో ఒక ఉదాహరణ చెపుతాన ఈనాడు మనం చూసినట్లయితే నాగార్జునసాగర్ వల్ల కోస్తా ప్రాంతంలో ఉభయ గోదావరి జిల్లాలు, కృష్ణా, గుంటూరు మొదలైన జిల్లాలు కొంతవర తెలంగాణా ప్రాంతం కూడా లాభపడతాయి. ఇప్పుడు శ్రీరామసాగ ప్రాజెక్టు నుండి కరీంనగర్, వరంగల్, ఖమ్మం మొదలైన ప్రాంతాలకు నీ అందిస్తున్నారు. కాని కరువు ప్రాంతమైన రాయలసీమకు ఒక పెద్ద ప్రాజె లేదనే బాధతో, ఏ విధంగానైనా సరే ఆ ప్రాంతానికి నీరు అందజేయాల ఉద్దేశంతో ఈ పార్టీ ప్రభుత్వం 1976 లోనే చర్య తీసుకొన్నది. ఆనాడు కుం వర్షం పడుతున్నా చీఫ్ మినిస్టరుగారు, నేనూ వెళ్లి రెగ్యులేటర్‌కు శంకుస్థాప చేయడం జరిగింది. అప్పుడు గౌరవ శాసన సభ్యులుకూడా అక్కడ ఉన్నా అది ఈనాడు నిర్మాణం జరుగుతున్నది. ఒకవేళ ఆ రోజు ఆ చర్య మేము తీ కోకపోయినట్లయితే శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు కట్టిన తరువాత సాధ్యమయ్యేది కాద కాబట్టి ఉద్దేశాన్ని శంకించడం సబబు కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఆనాడు చర్య తీసుకొనకపోతే ఈనాడు ఆ పని అసాధ్యం అయ్యేది. రిజర్వాయరు కట్టి తరువాత దాదాపు 200 ఫీట్ల లోపల ఫౌండేషన్ వేయడానికి వీలు పడేదే కాద

కాబట్టి ముందు జాగ్రత్తతో సదుద్దేశంతోనే రెగ్యులేటర్‌ను కట్టడం జరిగింది. దానికి కొంత ప్రిలిమినరీ కార్యక్రమంకూడా చేయడం జరిగింది. చాలా మంది ఈ ప్రాజెక్టుకు డబ్బు తక్కువగా ఉంది, ఆ ప్రాజెక్టుకు డబ్బు తక్కువగా ఉంది, దానికి తక్కువగా ఉంది అంటున్నారు. ఏదైనా చేసి ఒక వేళ ఈ సంవత్సరం శ్రీశైలం రైట్ కెనాల్‌కు 10 కోట్లు ఇస్తాననుకోండి. అది ఖర్చు కాగలుగుతుందా? లెంపోలు పెడుతున్నారు. ప్రిలిమినరీ సర్వే, ఫౌండేషన్, డిజైన్ వీటన్నిటికి కూడా సెంట్రల్ వాటర్ అండ్ పవర్ కమిషన్ వారి శాంక్షన్ రావాలి. సి. డబ్ల్యు. పి. సి శాంక్షన్ కొరకు ప్రభుత్వం ఎంత కృషి చేస్తుందో తమందరికి తెలుసు. వారు ఏ ఇన్‌ఫర్మేషన్ అడిగినా రెండు మూడు రోజులలో పంపుతున్నాము. అది వస్తుంది. (గోలే జరుగుతున్నదని ప్రతిపక్ష సభ్యులనుండి ఇంటరప్షన్) (ప్రతిపక్ష సభ్యుల నుద్దేశించి) రెండు మూడు సంవత్సరాలు మీరు ఉండిరి మమ్ములను ఏమి చేయమంటారు?

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు – కాంగ్రెస్ వారే ఉన్నారు కదా.

శ్రీ జి. రాజారాం:—ఇక్కడ కాదు, అక్కడ ఉండిరి. రెండు ఏళ్లలో ఈ దేశాన్ని పూర్తిగా నష్టపెట్టి నాశనం చేసిన బాధ్యులు మీరు. కాబట్టి దానికి మేము బాధ్యులం కాదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఆ రోజు వేరే పార్టీ ప్రభుత్వం వుందని కేంద్రం మీతో ఎట్లా వ్యవహారం జరిపిందో ఈ క్లియరన్స్ విషయాలలో మాకు తెలుసు.

శ్రీ ఎన్. ఎస్. ఎన్. రెడ్డి:—వరదలు వచ్చినప్పుడు ఈ రాష్ట్రానికి జనతా ప్రభుత్వం రు, 70 కోట్లు ఇస్తే ఇందిరాగాంధీగారు 22 కోట్లే ఇచ్చారు.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:—అబద్ధం చెపితే ఎట్లా అండి. గ్రోత్ రేట్ 7.6 పర్సెంట్ వుండింది జనతా హయాములో మార్జినం 6.6 పర్సెంట్.

శ్రీ జి. రాజారాం:—మేము చేసిన కృషికి వారు పేరు పెట్టుకొంటే ఏమి చేస్తాను. 25 ఏళ్లు కృషి చేసి ఈ దేశాన్ని ఒక స్థాయికి తీసుకువచ్చి గ్రోత్ రేట్ పెంచి వదిలివేస్తే దానిని 2 సంవత్సరాలలో మారదని, 3 సంవత్సరాలలో కూలిపోవడమే కాక దేశాన్ని కూడా కూలగొట్టిన మహానుభావులు వారు.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:—ఎ. జి. సి. డి.లు రాని ఎకవమిస్టుగా మాట్లాడుతున్నారు రాజారాంగారు.

శ్రీ ద్రోణంరాజు సత్యనారాయణ:—ఎంతో నిశితంగా సభ్యులు చాలా మంది మాట్లాడారు. ప్రతిపక్షాలవారు ఎంత నిశితమైన విమర్శ చేసినప్పటికీ ప్రశాంతంగా, ఓపికగా మేము విన్నాం. మంత్రిగారు సమాధానం చెపుతున్నప్పుడు ఆ రకమైన పదజాలం ఉపయోగించడం మంచిది కాదు. అబద్ధం అని అన్నారు వెంకయ్యనాయుడుగారు. 'అబద్ధం' అనే మాట అన్‌పార్లమెంటరీ.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:—అబద్ధం అనేది నిజమే.

శ్రీ ద్రోణంరాజు, సత్యనారాయణ :—మీరు ఓపిక పట్టండి. ఓపిక పట్టలేకపోతే, చెప్పేదివినడానికి కూడా ఓపిక లేకపోతే ఈ దేశం అభివృద్ధికి ఎక్కడ ఓపిక పట్టగలరు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :-- (శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడుగారితో) మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పేదాకా అంతరాయం కలిగించకూడదన్న మాట సత్యం కదా.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:- మంత్రిగారి ఉపన్యాసానికి అంతరాయం కలిగించడం పద్ధతి కాదు. మేము ఒప్పుకొంటాం. ఇక్కడ మేము నిజం చెబుతున్నప్పుడు ప్రశాంతంగా విన్నారా వారు. ఎన్నోసార్లు లేచారండీ పెద్దమనుషులు.

శ్రీ టి. రాజారాం:—అధ్యక్షా, వెంకయ్యనాయుడు గారి దృష్టిలో నాకు

1-20 p.m. ఎ.బి.సి డిలు కూడా రాకపోవచ్చు.......

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు. —వారికి రావని కాదు, అట్లా మాట్లాడుతున్నారు అన్నాను.

శ్రీ రాజారాం:— అధ్యక్షా, ద్రవ్యోల్బణం విషయం మాటిమాటికీ గౌరవసభ్యులు సెలవిస్తున్నారు—దీనికి మీరు ఏమి సమాధానం చెబుతారు? అని. దేశంలో హోల్ సేల్ ప్రైస్ ఇండెక్స్ 70–71 బేస్ 100గా తీసుకుంటే—పర్ ఇయర్ రేట్ ఆఫ్ ఇన్‌ఫ్లేషన్ 22.4 పర్సెంట్—79 వరకు.....

శ్రీ సిహెచ్ రాజేశ్వరరావు :—70లో 100 బేస్‌నుకుంటే 80లో ఎన్ని వందలు అనుకోవాలి ?

శ్రీ టి. రాజారాం :—డిశంబరు 1980 నాటికి ఈ ఇన్‌ఫ్లేషన్ రేటు 18.1 పర్సెంటుకు తగ్గింది. యీ ఇన్‌ఫ్లేషన్ లేదని నేను చెప్పడం లేదు. మేము దానిని సంపూర్ణంగా అరికట్టామని చెప్పడంలేదు. ఐతే, గ్రోత్ రేటును ఆపాము. ఒక సంవత్సరంలో 11 పర్సెంట్ తగ్గించగలిగాను. మీకు తెలుసు—కన్స్యూమర్ పై దీని ప్రభావం ఎలా వుందో వెంటనే తెలియదు. ఒక సంవత్సరం తరువాత మాత్రమే— యీ హోల్ సేల్ ఇండెక్స్‌లో దీని యొక్క ప్రభావం—కన్స్యూమర్ పై ఏవిధంగా వుందో తెలుస్తుంది. అందువలన, ఇన్‌ఫ్లేషన్‌ను అరికట్టడానికి మేమేమీ చర్యలు తీసుకోలేదనడం యదార్థం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. దీనిని అరికట్టాలని, పూర్తిగా దీనిని ఎదుర్కొని ప్రజలకు వస్తువులు చవకగా దొరకాలనే మేము ప్రయత్నిస్తున్నాము. అయితే, వస్తువులు చవకగా దొరకాలంటే ఉత్పత్తి పెరగాలి, ఉత్పత్తి పెంచడానికి దేశంలో సమంజసమైన, సక్రమమైన వాతావరణం ఉండాలి, ప్రజాస్వామ్య పరిపాలనా పద్ధతిలో ఎన్ని ఇబ్బందులు వస్తుంటాయో మనం చూస్తున్నాం. అస్సాం మనం చూశాం. ఎంత నష్టం జరిగింది. ఈనాడు గుజరాత్‌లో చూసిన ఎంత నష్టం! ఇలా ఎన్నో నష్టాలు, ఈ దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం వుంది గదా, ప్రతి వారికి స్వేచ్ఛ వుంది గదా, రాళ్ళు కొట్టడానికి స్వేచ్ఛ వుందిగదా, అందుకని కొడతాం అంటే .....

(ఇంటరప్షన్)

అది కూడా నిజమే, ఒకసారి ఆ ప్రాంతంలో, ఒకసారి యీ ప్రాంతంలో ఉద్యమాలు జరగడం వల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు విపరీతంగా నష్టం జరిగింది. అందులో

అందులో కొంత బాధ్యత మోసుకోవడానికి నేను సిద్ధంగా వున్నాను. కాని. యీ రాష్ట్రంలో యిటువంటి పొరపాట్లు ఇకముందు జరగకూడదని అందరు సభ్యులకూ సవినయంగా మనవి జేస్తున్నాను.

మనం అలాంటి దృక్పథాన్ని అవలంభించకూడదు. ప్రాంతీయ అసమానతలుగాని, సమస్యలుగాని ఏమీ వున్నప్పటికి, చర్చించుకుని, సంప్రదించుకుని వాటిని దూరం చేసుకోవాలిగాని, మరొక పద్ధతి కాదని నేను గౌరవ సభ్యులకు మనవి జేస్తున్నాను. ఈ రెండు ఉద్యమాల వలన మనం ఎంత కుంటు పడ్డామో మీకు తెలుసు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎలాంటి అల్లర్లు, ఉద్యమాలు లేనప్పుడు జరిగిన ప్రగతి, మీకు నేను నోట్ సప్లయ్ చేశాను, ఇండికేషన్స్ ఇచ్చాను. దానిని చూస్తే మీకు తెలుస్తుంది. కాబట్టి, మన రాష్ట్రంలోగాని, యావత్ దేశంలోగాని అభివృద్ధి జరగాలన్నప్పుడు, శాంతిభద్రతలు ఉండాలి. ప్రశాంత వాతావరణం ఉండాలి. ఈ నాడు అటువంటి వాతావరణం వుందా? 70-80 రోజులైంది, ఇంకా ఎందుకు ఉద్యమం నడిపిస్తున్నారు? పబ్లిక్ సెక్టర్ అండర్ టేకింగ్స్. చిన్న విషయం. కూర్చుని మాట్లాడుకోవచ్చు. సంప్రదింపుల ద్వారా పరిష్కారం చేసుకోవచ్చు. కాని, ఇదంతా దురుద్దేశ పూర్వకంగా జరుగుతున్నది. పబ్లిక్ సెక్టర్ అండర్ టేకింగ్స్ విఫలం కావాలి అనే ఉద్దేశంతో జరుగుతున్నది. ఒకవైపున ప్రైవేటు రంగాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నారు అంటారు. పబ్లిక్ రంగంలో మేము పెట్టిన సంస్థల విషయంలో మీరు ఏమి చేస్తున్నారు? అవి నడపకుండా చు డడమే మీ ఉద్దేశం. ప్రైవేటు రంగాన్ని పెద్దయెత్తున ప్రోత్సహిస్తున్నామంటున్నారు. ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పబ్లిక్ రంగానికి 97 కోట్లు, ప్రైవేటు రంగానికి 80 వేల కోట్లు పెట్టామంటే దేనిని ప్రోత్సహిస్తున్నట్లు?

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— ఆ అంకెలు సరికాదు. 97,500 కోట్లు పబ్లిక్ సెక్టర్‌కు, 87 వేల కోట్లు ప్రైవేటు సెక్టర్‌కు, పంచవర్ష ప్రణాళిక గురించి అన్ని పత్రికలలోనూ వచ్చిన విషయమిది. బాధ్యతగలిగిన ఆర్థిక మంత్రిగారు ఆ విధంగా చెబితే ఎట్లా?

శ్రీ జి. రాజారాం.— ఇంకా మేము అట్లా యాభై వేల కోట్లకు పోలేదు పబ్లిక్ సెక్టర్‌లో ఇంకా పెంచాలనే వుద్దేశం వుంది కాబట్టి, పెంచుతామని మేము కుంటున్నాం కాబట్టి..... మీరు రెప్యూ చేస్తే మేము ప్రైవేటు రంగాన్ని ప్రోత్సహించడం లేదనే విషయం స్పష్టమవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. మేము పబ్లిక్ సెక్టర్‌ను ఎక్కువ ప్రోత్సహిస్తున్నాం. పబ్లిక్ సెక్టర్‌లో నడిచే వాటికి మనమందరం కొంత సహాయం చెయ్యాలి. కాని, 85 రోజుల నుంచి సమ్మె జరుగుతున్నది. ఎవరు బాధ్యులు దీనికి? ఎవరు నడుపుతున్నారు యీ సంఘాలు?

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:— గవర్నమెంటు.

(Mr. Speaker in the Chair).

శ్రీ జి. రాజారాం;— ఈనాడు గుజరాత్‌లో యాంటి రిజర్వేషన్ ఉద్యమంలో వారికి సంబంధం వున్నది....

శ్రీ యం వెంకయ్య నాయుడు:— అవును, సోలంకి మా బావమరిది మక్వానా మా బాబాయి, అందుకే కొట్టుకుంటున్నారు....

మిస్టర్ స్పీకర్:— మీరు మాట్లాడినప్పుడు వారెవరూ మధ్యలో మాట్లాడ లేదు అందువల్ల, మధ్యలో లేచి మాట్లాడవద్దు.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:— మీరు మధ్యలో మాట్లాడవద్దు అంటే నాకు అభ్యంతరం లేదుగాని, నేను మాట్లాడినప్పుడు మధ్యలో వారెవరూ మాట్లాడ లేదనడం సరి కాదు.

శ్రీ బి రాజారాం:— ఈ దేశంలో 33 ఏళ్ల తర్వాతనైనా ఏ విషయంలోనైనా నేషనల్ కాన్సెన్సస్ వచ్చిందా? చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. రాజకీయ దృక్పథాలలో తప్ప, దేశంయొక్క సంక్షేమాన్ని దేశాభ్యుదయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొన్నపుడు దేశం ముందుకు పోవలయునన్నప్పుడు ఒక నేషనల్ కానసెన్సస్ కావాలిగదా. అదిరాలేదు సరే, సంజయ్ గాంధి 5—పాయింట్ ప్రోగ్రామ్ ఇచ్చారు, అందులో మూడు పాయింట్స్ ఏమిటో చూడండి. ఒకటి-జనాభాను అదుపు చెయ్యడం—ఫామిలి వెల్ ఫేర్, రెండవది—చెట్లను పెంచడం, మూడవది-వరకట్న నిషేధం. ఈ ప్రోగ్రామ్ ఎవరు ఇచ్చినా యివి దేశానికి లాభదాయకమైనవేగదా. మనం వీటిని పాటించే ప్రయత్నం చెయ్యాలిగాని, సంజయ్ గాంధి ఇచ్చారు. మీ ఇందిరాగాంధి ఇచ్చారు—అని విమర్శించడం వలన ప్రయోజన మేమిటి? దేశ ప్రయోజనాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకున్నవారు ఆ విధంగా విమర్శించరు. ఈ జనాభా పెరుగుదలను ఒకసారి గమనించండి. దేశం భరించలేనంత జనాభా పెరుగుదల జరుగుతోంది. దీనిని అదుపులో పెట్టవలసిన అవసరం వుందా, లేదా? ప్రజల సౌకర్యం కొరకు చవక దుకాణాల్లో మేము నిరోధ్ కూడా పెట్టిస్తే దానిపై హాస్యం చేస్తున్నారు. ఇది తప్పా? ఇది దేశం ఎదుర్కొంటున్న మహా సమస్య కాదా? ఇతర జీవితావసర వస్తువులతో సమానంగా ఇది కూడా అవసరమైనది కాదా? ఈ పాపులేషన్ గ్రోత్‌ను మనం అదుపులో పెట్టకపోతే, దేశంలో మనం సాధించే అభివృద్ధికేమి అర్థం వుండదు కనీసం దీనిపైన అయినా, అన్ని పార్టీల వారు ఒక కాన్సెన్సస్‌గా, జనాభా పెరుగుదల వద్దు అని చెప్పాలిగదా. దేశంలో సంభవిస్తున్న ప్రకృతి వైపరీత్యాలను మనం చూస్తున్నాం వర్షాలులేవు, దుర్భిక్ష పరిస్థితులు ఏర్పడినాయి. దీనికి కారణమేమిటి? మన దేశంలో అడవులు లేవు, చెట్లు లేవు, 30 పర్సెంట్ ఉండాలి. అందువల్ల వాతావరణం ఇట్లా మారిపోయింది. ఇది అందరూ అంగీకరించే విషయమే. ఆయన చెట్లు పెంచాలి—అన్నారు, వీరు చెట్లు పెంచమని ప్రోత్సహించడం గాక, చెట్లు కొట్టండి, భూములు ఆక్రమించండి-ఇది వీరు ఇస్తున్న నినాదం. అడవులు కొట్టండి, అడవి భూములు ఆక్రమించండి.. ఇలా జరిగితే ఎట్లా? హౌస్ సైట్స్ అంటున్నారు. ఇండ్లు లేని వారికి యిస్తున్నాం

1.30 p.m. పాపులేషన్ గ్రోత్ విషయంలోనే చూడండి, యీ గ్రోత్ ఇట్లా పెరిగితే ఇంకో యాభై ఏళ్ల తరువాత భారతదేశంలో వున్న భూమి అంతా కూడా, మన రాష్ట్రంలో వున్న భూమి అంతా కూడా గుడిసెలు, ఇళ్లు కట్టు

కోడానికి సరిపోతుంది తప్ప, దున్నుకుని తినడానికేమీ భూమి ఉండదు. వ్యవసాయానికేమీ భూమి మిగిలేట్లు లేదు. ఆ విధంగా వుంది గ్రోత్ రేటు, ఇంక, మన గ్రామీణ వ్యవస్థ యీ నాడు ఎలా వుంది? తల్లి పాలు విడిచిన తరువాత ఆవుపాలు, బర్రెపాలు త్రాగే వారే లేరు. 70—80 పర్సెంట్ కల్లు, సారాయిల వైపు వెడుతున్నారు. ఈ వ్యవస్థను విడదీసి, వీరికి ఒక పద్ధతిలో సాంఘిక న్యాయం కలుగజెయ్యడానికి, వీరిని పైకి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించాలంటే ఒక నేషనల్ ఎఫర్టు కావాలి. ఇది ఏదో ఒక పార్టీపై పడేసి —మీరు చెయ్యాలి అంటే అయ్యేది కాదు. దీనిపై ఒక నేషనల్ కాన్సెన్సస్ కావాలి, అప్పుడే మనం ప్రగతి చురుకుగా సాధించడానికి వీలవుతుంది, అంతే గాని, ఒకరిని ఒకరు విమర్శించుకోవడం వలన ప్రయోజనం లేదు. మా రాజేశ్వరరావు గారు సోషలిస్టు దేశాలలో జరిగినది చెప్పారు. జరిగినది వాస్తవమే. కాని, ఆ పరిపాలన, ఆ సిస్టమ్ యీ దేశంలో మనం ఒప్పుకోగలమా? అక్కడ ఒప్పు కున్నది కూడా పోలెండ్‌లో చూస్తున్నాం? హంగరి, జెకొస్లొవెకియా, రుమేనియాలలో చూశాము, అక్కడ ఏమి జరుగుతున్నది? మాట సరిగా వినకపోతే జాగ్రత్త అని అంటున్నారు. అట్లాంటిది ఇక్కడ మేము ఏమీ చెప్పడం లేదే. చిన్న మాట ఏదయినా అంటే—ఇది ప్రజాస్వామ్యం కాదు, నిరంకుశత్వం అంటున్నారు. వ్యక్తి స్వేచ్ఛ వున్నది కాబట్టి రోజూ యిలా చెప్పడమే. అంత మంచి సాంప్రదాయం ఉన్నది మన వద్ద, ముఖ్య మంత్రిగారు యీ మధ్య ప్రతి ముఖ్య సమస్య వచ్చినప్పుడు—దుర్భిక్షం విషయంగానివ్వండి, ఆర్. టి. సి విషయం కానివ్వండి, ఇటువంటి ప్రధాన సమస్యలు వచ్చినప్పుడు ప్రతిపక్షం నాయకులను పిలిచి గంటలతరబడి, చర్చిస్తూ—ప్రభుత్వం ఎదుర్కొంటున్న ఇబ్బందులను, బాధలను తెలియజేసి, సహకరించ వలసిందిగా కోరడం జరిగింది. ఇంతకంటే మంచి సాంప్రదాయం వుందా? అని నేనడుగుతున్నాను. ఐనా, ఏమి సహకారం దొరుకుతున్నది? ఎక్కడ దొరుకుతున్నది? ఏ విషయంలోనైనా వారితో సంప్రదించి, సహకారం కోరినప్పుడు, వారినుంచి సహకారమేమీ దొరకడం లేదు, బరువంతా మాపైననే వేస్తున్నారు, ముఖ్య మంత్రిగారు ఆర్.టి.సి ఛైర్మన్‌షిప్ వారిలో ఎవరు ముందుకు వచ్చినా ఇస్తామన్నారు. నడిపించి చూపించమన్నారు. అటువైపు ఎన్. ఎస్. ఎన్. రెడ్డిగారు వంటి పెద్దలు చాలమంది ఉన్నారు. దేశంలో ప్రజలు ఒకసారి మాపై కోపం వచ్చో, లేక మీ మాటలు విని మోసపోయో ఒకసారి మీకు ఛాన్సు ఇచ్చారు. రెండు సంవత్సరాలు కాగానే, పొరపాటైందని చెంపలు వేసుకుని మళ్లీ మీకు ఛాన్సు ఇవ్వలేదు. ఇవ్వరు, వీరు ఎన్నడూ మళ్లీ ముందుకు రాలేరు. ఈ దేశానికి మంచిగా చేసినా కీడు చేసినా ఇందిరా కాంగ్రెసువారే చెయ్యగలరు, ఇంకెవరూ కాదు. దేశంలో శాంతిభద్రతలు కాపాడినా, దేశాభివృద్ధి సాధించినా, ప్రపంచంలో యీ దేశానికి కీర్తిప్రతిష్టలు తెచ్చేది ఇందిరా కాంగ్రెసు మాత్రమే

తప్ప మరొకరు కాదు. మా రాజేశ్వరరావుగారికి, మా విఠల్ రెడ్డిగారికి వారి నాయకులు వారికి చెప్పిపోయారు, కాని, మీరు తప్పు దోవలో పోతున్నారు. ...

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, చాలా బాధ్యతగలిగిన ఒక విషయాన్ని, ఆర్థికమంత్రిగారు మిగతా ఛలోక్తుల విషయంలో నాకు అభ్యంతరం లేదు —నాయకులు చెప్పినా మీరు వినడం లేదు అంటే ఏమిటి?

(ఇంటరప్షన్స్)

బ్రెజ్నెవ్ మా నాయకులని వారు చెప్పడం వాస్తవదూరం. వారు సోవియట్ అధ్యక్షులు, వారు మాకు చెప్పారనడం సరికాదు.

శ్రీ జి. రాజారాం:—వారు యీ దేశప్రగతిని చూసి హర్షించి పోయారని చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అధ్యక్షా అసెంబ్లీలో ప్రతిపక్ష పార్టీలు ఉన్నాయి. మా పాలసీస్ మీరు విమర్శిస్తే మాకు అభ్యంతరం లేదు, కాని, ఒక రాజకీయ పార్టీని మీ నాయకులు—అందులోను, చండ్ర రాజేశ్వరరావుగారు మీ నాయకుడు మీ నాయకుడు చెప్పిపోయారు అని అంటే కూడ మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఈనాడు మీరు సి.పి.ఐ ని విమర్శించారు, రేపు మమ్మల్ని విమర్శిస్తారు. దేశంలో రాజకీయ పార్టీలను యీ విధంగా విమర్శించడం మంచిది కాదు. మా పార్టీ నాయకులు మాకు వున్నారు. విదేశీ నాయకులను మా నాయకులుగా మీరు చెబుతూ వుంటే తప్పకుండా ఖండిస్తాం. 260 మందిమి వున్నాం కాబట్టి, ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడవచ్చుననుకుంటే ఎట్లా .....

1-40 p.m శ్రీ జి. రాజారాం :— 260 మంది ఇటువైపు ఉంటే అది మా తప్పా. వారూ ఎన్నికలకు పోతున్నారు, మేమూ పోతున్నాం. ప్రజలు మమ్మల్ని ఎన్నుకుంటున్నారు. ఇక్కడ 260 మందిమి వచ్చాం, పార్లమెంటులో 300 మంది వచ్చాం.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న : —260 మంది స్వంత అర్థేనా, ఏమి కల్తీ లేదా

Sri M. Venkaiah Naidu :— I request the Hon'ble Finance Minister to start his reply to the debate.

Mr. Speaker :—He has started.

Sri M. Venkaiah Naidu :— He has not started. He is talking about 1966 and 1976. We are talking about 1981.

శ్రీ జి. రాజారాం .—ఏమీ అభివృద్ధి జరుగలేదంటే అభివృద్ధి గురించి చెప్పాను. ప్రణాళిక సంఘం వారితో చర్చించిన తరువాత 1981-82 వార్షిక ప్రణాళిక క్రింద ప్రస్తుతానికి 588 కోట్లు వేసుకున్నాము. గత సంవత్సరం

కేంద్రం ఇచ్చే అసిస్టెన్స్ రు 178 కోట్లు ఉంటుంది అనుకుంటే తరువాత 200కోట్లకు పెరిగింది. ఈ సంవత్సరం కేంద్ర సహాయం 176 కోట్లు అన్నారు కాని మరల కొంత అధికంగా పెరగడానికి వీలున్నది. 588 కోట్ల వార్షిక ప్రణాళిక 550 కోట్ల వరకు పెరిగే ఆస్కారం ఉంది. వివిధ సెక్టర్లకు శాఖలకు చేసిన కేటాయింపులు చూసుకుంటే, సాధ్యమైనంత వరకు న్యాయం చేకూర్చే ప్రయత్నం చేస్తాము అని మనవిచేస్తున్నాను. ఏ శాఖను అశ్రద్ధ చేయకుండా పెంచాము. ఇంతకు ముందే మనవిచేసినట్లు, మొట్టమొదటి సారిగా ఈ ఆరవ ప్రణాళికలో స్ట్రాటజీని మార్చడం జరిగింది. ఇంతవరకు మనపై కొన్ని కన్‌స్ట్రెయింట్స్ వస్తూండడం వల్ల అందులోనుంచి కదలలేకపోయాం. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న నీటి వనరులు, బొగ్గు వంటివి ఉపయోగించుకోడానికి పెద్ద ప్రాజెక్టులు తలపెట్టాం. అందులోనుంచి బైటపడే మార్గం లేకుండా ఉండినది. ఇంతవరకు నీటి వనరులకు విద్యుచ్ఛక్తికి మన ప్రణాళికలో 65 శాతం ఖర్చు అయేది. 80 శాతం వేరే డిపార్టుమెంట్సుకు పోయేది. మొట్ట మొదటి సారిగా ఈ ప్రణాళికలో ధైర్యంగా ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాము. 65 శాతం ఈ విధంగా ఖర్చు అవుతూండడంవల్ల బలహీన వర్గాలకు అవసరమైన సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు తగినంతగా ఖర్చు పెట్టలేకపోతున్నామనే ఉద్దేశంతో 65 శాతాన్ని 55 శాతానికి తగ్గించాము. 50 శాతం వరకు కూడా తగ్గించాలనే కోరిక ఉంది కాని కమిటెడ్ ఎక్స్‌పెండిచర్ ఉండడం వల్ల చేయలేకపోయాం. మనం ఏ పెద్ద ప్రాజెక్టులైతే కడుతున్నామో అవి రెండు మూడు సంవత్సరాలలో పూర్తి కాగానే ఈ సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు పెద్ద ఎత్తున డబ్బు దొరుకుతుంది. ఉదాహరణకు ఒకటి చెబుతాను. ఐదవ పంచ వర్ష ప్రణాళికలో బలహీన వర్గాలకు సంక్షేమం నిమిత్తం 40 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించుకున్నాము. దానిని ఆరవ ప్రణాళికలో 200 కోట్లకు పెంచాము. అది కూడా సరిపోదని మాకు తెలుసును. కాని ఇంతకంటె న్యాయం ఈ దశలో ఏమి చేయగలుగుతాము ? ఒక వైపు ప్రణాళికలో నీటి వనరులకు విద్యుచ్ఛక్తికి ఖర్చు 65 శాతం నుండి 55 శాతానికి తగ్గించాము మరొక వైపు సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ఐదవ ప్రణాళికలో 40 కోట్లు ఉండేది 200 కోట్లుకు పెంచాము. అందువల్ల బలహీన వర్గాలకు ఏమీ చేయలేదనడం సమంజసం కాదు. హరిజనుల విషయంలో కాంపోజిట్ ప్లానుకు 10 వేలు ఖర్చు చేసిన మాట తమకు తెలుసు. ఈ వర్గాలపట్ల అశేషమైన సానుభూతితో చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు సుందరయ్య గారు కేంద్ర రివెన్యూల నుంచి 75 శాతం రాష్ట్రాలకు రావాలని అన్నారు. ఈ దేశంలోని సమస్యలు మనకందరికి తెలుసు. ఇంతకుముందు మనవి చేసాను. అందువల్ల మనం ఎట్టి పరిస్థితులలోను కేంద్రాన్ని బలహీనం చేయడానికి ఎవరమూ సాహసించకూడదు. కేంద్రంలో ఎవరు అధికారంలో ఉన్నప్పటికీ కేంద్రం పటిష్టంగా ఉన్న నాడే దేశ సమగ్రతను కాపాడగలుగుతాము. ఎప్పటికీ కేంద్ర-రాష్ట్రాల సంబంధాలు గురించి ఎన్‌డిసి లో అనేక సందర్భాలలో మాట్లాడుతూ వచ్చాము. Total Central tax revenues for 1981-82.. Rs.14,471 crores. Devolution to States Rs.4,205 crores. Grants to States

Rs. 2,062 crores. Total devolution to States including Centrall administrated areas.. Rs. 6,267 crores. This comes to 43% ఇది కా కేంద్రంలో డిఫెన్స్ ఎక్స్‌పెండిచర్ 3794 కోట్లు ఉంది. దీనిని కూడ కలిపి devolution to the States would be 70 percent. దేశ సమగ్రతను కాపా డానికి సంరక్షించడానికి సైన్యం ఎంత అవసరమో మనకు తెలుసు. ఈ ఖర్చు కూడా రాష్ట్రాలు భరించవలసిందే. ఇంతే కాకుండా మనం ఇంకా ఉక్కు ఫ్యాక్టరీకి విశాఖపట్నంలో 1000 కోట్లు కావాలి అంటున్నాం. ఇంకా రైళ్ళ లైన్లు కావాలి అంటున్నాము తంతి తపాలాలు పెరగాలి అంటున్నా టెలిఫోను ఎక్స్‌ఛేంజిలు పెరగాలి అంటున్నాం. ఇంకా సెంట్రల్ స్పాన్సర్ స్కీములు కావాలి అంటున్నాము. కేంద్రానికి ఆ మాత్రం ఆదాయ లేకపోతే ఇవన్నీ ఎక్కడ నుంచి వస్తాయి ? ఎన్‌డిసి లో అన్ని రాష్ట్రాల ముఖ మంత్రులు ఉంటారు. అనేక చర్చలు జరిగాయి, సబ్ కమిటీలు వేసార చివరకు ఒక ఒప్పందం అందులో వస్తుంది. ఆ ప్రకారంగా నడపడం జరుగ తుంది. అయితే సెంట్రల్ అసిస్టెన్స్ వారి రివెన్యూలలో బయాన్సీ పెరగడ వల్ల పెరగవచ్చు. మనకూ రావచ్చు. కేంద్రం నుంచి వచ్చే వాటా తక్కువగా ఉంది, కేంద్రం రాష్ట్రాలకు అన్యాయం చేస్తున్నది అనే మాట సరైన కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి అంజయ్యగారు ఇందిరా గాంధి గారి కావలసిన వారు. దత్త పుత్రుడు. కావలసిన డబ్బు తేవాలి అంటే అది ఎట్ల సాధ్యపడుతుంది ? అన్ని రాష్ట్రాలకు సమానంగా చూడవలసి వస్తుంది. రాష్ట్ర లకు కేంద్రం నిధులు ఏ ప్రకారంగా డివాల్వ కావాలనే దానిపై గాడ్గిల్ ఫార్ములా అని ఒకటి ఉంది ఆ ప్రకారంగా డివాల్వ కావలసిందే కాని ఎవ ఇష్టం వచ్చినట్లు జరుగదు. ఇంగిరి కంటె అధికంగా మనకు ఎట్లా వస్తుందో నా తెలియకుండా ఉంది. సెంట్రల్ పూల్ పెరిగితే ఆ ఫార్ములా ప్రకారం మన అధికంగా రావాలే కాని వ్యక్తిగతంగా అంజయ్య గారు 20 కోట్లు అధికంగా తెస్తే మిగతా రాష్ట్రాల వారు ఊరుకుంటారా ? పశ్చిమ బెంగాలు వారు ఊర కుంటారా ? కేరళ వారు ఊరుకుంటారా ? త్రిపుర వారు ఊరుకుంటారా మద్రాసు వారు ఊరుకుంటారా ? Devolution of funds is based on cer tain principles accepted by all the States - అంతకంటె ఎక్కువ ఆశించడ ఇవ్వకపోతే వారిపై విసుగు పడడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాన డ్రౌట్ విషయం తీసుకుంటే 150 కోట్లు రూపాయలు కావాలని మనం అడిగి మాట వాస్తవమే. వారు మొదట సూచన ప్రకారంగా చెప్పిన దాని ప్రకార రు. 27 కోట్లు వరకు వస్తుంది అనుకున్నాము. చివరకు 28 కోట్లు వచ్చింది, అ కూడా ఒక పద్ధతి ప్రకారం ఇస్తున్నారు. 5 Percent of your Annual Pla to meet any distress conditions దాని ప్రకారం మనకు రు.27 కోట్లు రావా ఇంతవరకు వారు రు. 28 కోట్లు ఇచ్చారు. కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మొత్తం 2 కోట్లు రిలీజ్ చేసాము ఈ ఖర్చు నిమిత్తం. It is a new problem which i coming up.

మంచినీరు అంటున్నారు. మార్చి నెలలో కోటి రూపాయలు అదనముగా రిలీజ్ చేసాము మంచి నీటి కోసము. నీరు వస్తుందా రాదా అనేది నాకు తెలియదు. మార్చిలో కోటి, ఏప్రిల్‌లో కోటి, మేలో కోటి రూపాయలు యిస్తున్నాము. రిగ్స్ దొరకడం లేదు అని అంటూ వుంటారు. ఈనాడు ఒక సమస్య ఏర్పడినది. గ్రామాలలో ప్రతీ యింటిలో ఒక బావి వుంటుంది. 100, 120 అడుగుల లోపలకు బోర్స్ వేయగానే ఇళ్లలో వున్న బావులు ఎండిపోతున్నాయి ఈ సమస్యను ఎట్లా ఎదుర్కొనాలనేది ఆలోచించాలి. కరువు నివారణకు కావలసిన నిధులను ప్రభుత్వం యిస్తున్నది. ఈ రాష్ట్రంలో ఏ ఒక వ్యక్తి ఆకలితో చచ్చాడనే అప్రతిష్ట లేకుండా చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. పశు గ్రాసము చాల కష్టముగా వుంది. ఎన్నో మైళ్ళ దూరము నుంచి ట్రెయిన్స్‌లో తీసుకు వచ్చినా చివరకు వచ్చేసరికి సరిపోవడం లేదు. పశు నష్టము జరిగినా జరగవచ్చు. వాటిని అమ్ముకొనినా అమ్ముకోవచ్చు. కాదనడము లేదు. ప్రకృతి వైపరీత్యాలను ఎదుర్కొంటున్నాము. ధైర్యమును వదలకూడదు. కలసికట్టుగా వుండి సమస్యలను ఎదుర్కొనడానికి ప్రయత్నం చేసినపుడు బయటపడగలుగుతాము ప్రతి సభ్యుడు చేసిన సూచనలకు సమాధానాలు యిక్కడ వున్నవి చదవాలంటే 3, 4 గంటలు పడుతుంది. వారు చేసిన సూచనలకు జవాబులు ఎప్పుడూ పంపిస్తున్నట్లుగానే పంపిస్తాను. వారిచ్చిన మంచి సూచనలు అమలుకానివి ఏమి వున్నాయి ? అందువల్ల ఈ బడ్జెటును సభ ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించాలని మనవి చేస్తున్నాను. 1-50 p.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—ఆర్థిక మంత్రిగారు సూచించినట్లు ఇంతవరకు ఏ సూచనలను ఆచరించినది, ఆచరించగలిగేది రిప్లయిన్ పంపిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ జి. రాజారాం :—పార్లమెంటులో ఒక సంప్రదాయం నడుస్తోంది. అట్లాగే మనము కూడ ఓట్ ఆన్ అకౌంట్ తీసుకొని గౌరవ సభ్యులకు కొంత వరకు టైము యిచ్చి ఏప్రిల్‌లో కూడ డిమాండ్స్ మీద చర్చించుకొంటే బాగుంటుందనే ఉద్దేశ్యముతో పార్ట్ పిరియడ్‌కి ఓట్ ఆన్ అకౌంట్‌ని మూవ్ చేస్తున్నారు.

Budget for 1981-82 (Vote on Account.)

Sri G. Rajaram:—I move:

That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 134, 19, 93, 100 in advance in respect of the essential expenditure for the part of the financial year 1981-82 as per the heads of Demands shown in the Notice, dated 10th March, 1981.'

(see Appendix for the Notice)

Mr. Speaker:— Motion moved.

Mr. Speaker:— The question is.

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 134, 19, 93, 100 in advance in respect of the essential expenditure for a part of the financial year 1981-82 as per the heads of Demands shown in the Notice, dated 10th March, 1981.

The motion was adopted.

Mr. Speaker.— The House now stands adjourned to meet at 9 a.m. on 12-3-1981.

(The House then adjourned to meet again at 9-00 a. m on Thursday the 12th March. 1981.)

(Appendix.)

APPENDIX

Notice : 10th March 1981:

ANNEXURE

Demand Number	Service and purpose	Sums not exceeding
(1)	(2)	(3)
		Rs.
I.	State Legislature	12,95,600
II.	Governor and Council of Ministers	9,44,500
III.	Administration of Justice	75,07,300
IV	Elections	5,53,400
V.	General Administrtive Services	1,38,58,900
VI.	District Administration	2,57,22.200
VII.	Land Revenue Department	51,51,100
VIII.	Stamps and Registration	25,46,700
IX.	Excise Administration	66,08,900
X.	Commercial Taxes Administration	59,89,800
XI.	Transport Department	96,99,600
XII.	Treasury and Accounts Administration	60,31.900
XIII.	Police Administration	5,48,98,800
XIV.	Jails Administration	40,36,800
XV.	Stationery and Printing Department . ..	71,84,700
XVI.	Public works	1,44,03,300
XVII.	Fire Services	26,82,000
XVIII.	Pensions	3,52,79,200
XIX.	Political and other Pensions	29,29,300
XX.	Education	22,17,61,800
XXI.	Medical and Health Services	9,73,84,400
XXII.	Housing	71,65,600
XXIII.	Urban Development	2,59,55,900
XXIV.	Information and Publicity	33,37,200
XXV.	Labour and Employment	62,97,500
XXVI.	Civil Supplies Administration	42,29,600
XXVII.	Social Welfare	6,50,98,900
XXVII.	Tribal Welfare	1,52,03,400
XXIX.	Women and Child Welfare	43,94,109
XXX.	Relif on account of natural calamities	79,16,000
XXXI.	Relief and Rehabilitation	8,18,200
XXXII.	Administration of Religious Endowments	10,07,000

(1)	(2)	(3)
XXXIII	Co operation	3,65,09,600
XXXIV.	Agriculture	7,85,69,200
XXXV.	Minor Irrigation	1,38,58,600
XXXVI	Animal Husbendry	1,11,34,700
XXXVII	Dairy Development	8,33,300
XXXVIII	Fisheries	59,39,500
XXXIX	Forests	1,60,44,700
XL	Community Development	4,55,73 800
XLI.	Industries	1,71,05,400
XLII	Village and small Industries	47,98.600
XLIII.	Mines and Minerals	39,45,100
XLIV	Multipurpose River Projects	7,59,08,200
VLV.	Irrigation	19,24,62,200
XIVI.	Power Development	6,99,45,100
XLVII.	Minor Port Development	14,83,300
XLVIII.	Road Development	6,50,43,600
XLIX.	Tourism	3,26,500
L	Compensations and Assignments to Local Bodies and Panchayat Raj Institutions	1,86,20,200
LI.	Other General Economic Services	74,72,600
LII.	Loans to Government Servants and other Miscellaneous Loans	85,25,000
	Total :	1,34,19,93,100